

孟子

MENG ZI - BING CU

VI

告子

Gao Zi - Ko Cu

歐陽子文

Bratayana Ongkowijaya, SE, XDS

2012

mèng zǐ
孟子 - (BING CU)

JILID VI A

告子《上》

Gao Zi (Shang) - Ko Cu (Siang)

gào zǐ yuē xìng yóu qǐ liǔ yě yì yóu bēi quān yě
告子曰：性猶（犹）杞柳也，義（义），猶（犹）梧棬也；

yǐ rén xìng wéi rén yì yóu yǐ qǐ liǔ wéi bēi juàn
以人性為（为）仁義，猶（犹）以杞柳為（为）梧棬。

1.1. *Gao Zi - Ko Cu* berkata, "Watak Sejati itu laksana kayu pohon *Qi Liu - Ki Liu* (willow), dan Kebenaran itu laksana cawan dan mangkuk yang dianyam daripadanya. Kalau Watak Sejati itu hendak dijadikan bersifat Cinta Kasih dan Benar, ialah laksana kayu pohon *Qi Liu - Ki Liu* (willow) yang harus dianyam supaya menjadi cawan dan mangkuk itu."

mèng zǐ yuē zǐ néng shùn qǐ liǔ zhī xìng ér yǐ wéi bēi juàn hū
孟子曰：子能順（顺）杞柳之性而以為（为）梧棬乎？

jiāng qiāng zéi qǐ liǔ ér hòu yǐ wéi bēi juàn yě
將（将）戕賊（贼）杞柳而後（后）以為（为）梧棬也？

rú jiāng qiāng zéi qǐ liǔ ér yǐ wéi bēi juàn
如將（将）戕賊（贼）杞柳而以為（为）梧棬，

zé yì jiāng qiāng zéi rén yǐ wéi rén yì yǔ
則（则）亦將（将）戕賊（贼）人以為（为）仁義（义）與（与）？

shuài tiān xià zhī rén ér huò rén yì zhě bì zǐ zhī yán fū
率 天 下 之 人 而 禍 (祸) 仁 義 (义) 者 , 必 子 之 言 夫 !

1.2. Meng Zi - Bing Cu berkata, "Dapatkan tuan dengan mengikuti saja watak kayu pohon Qi Liu - Ki Liu (willow) itu menjadikannya cawan dan mangkuk? Tuan tentu lebih dahulu harus memperkosa dan merusaknya baru kemudian bisa menjadikannya cawan dan mangkuk. Kalau ternyata harus memperkosa dan merusak lebih dahulu kayu itu baharu dapat menjadikannya cawan dan mangkuk, maka ini berarti kita harus memperkosa dan merusak lebih dahulu hakekat kemanusiaan baharu dapat menjadikannya berperi Cinta Kasih dan Benar. Kalau pendapat ini diturut orang di dunia, maka Cinta Kasih dan Kebenaran itu akan dipandang sebagai malapetaka. Dan kalau sampai begitu, itu tentu akibat kata-kata tuan!"

gào zǐ yuē xìng yóu tuān shuǐ yě
告 子 曰 : 性 猶 (犹) 湍 水 也 ,

jué zhū dōng fāng zé dōng liú jué zhū xī fāng zé xī liú
決 諸 (诸) 東 方 則 (则) 東 (东) 流 , 決 諸 (诸) 西 方 則 (则) 西 流 。

rén xìng zhī wú fēn yū shàn bù shàn yě
人 性 之 無 (无) 分 於 (于) 善 不 善 也 ,

yóu shuǐ zhī wú fēn yū dōng xī yě
猶 (犹) 水 之 無 (无) 分 於 (于) 東 (东) 西 也 。

2.1. Gao Zi - Ko Cu berkata, "Watak Sejati itu laksana pusaran air, kalau diberi jalan ke Timur akan mengalir ke Timur, kalau diberi jalan ke Barat akan mengalir ke Barat. Begitupun Watak Sejati manusia itu tidak dapat membedakan baik atau tidak baik seperti air tidak dapat membedakan Timur dan Barat."

mèng zǐ yuē shuǐ xìn wú fēn yū dōng xī
孟 子 曰 : 水 信 無 (无) 分 於 (于) 東 (东) 西 ,

wú fēn yū shàng xià hū
無 (无) 分 於 (于) 上 下 乎 ?

rén xìng zhī shàn yě yóu shuǐ zhī jiù xià yě
人 性 之 善 也 ， 猶 (犹) 水 之 就 下 也 。

rén wú yǒu bù shàn shuǐ wú yǒu bù xià
人 無 (无) 有 不 善 ， 水 無 (无) 有 不 下 。

2.2. Meng Zi - Bing Cu berkata, “Air memang tidak dapat membedakan antara Timur dan Barat. Tetapi tidak dapatkah membedakan antara atas dan bawah? Watak Sejati manusia cenderung kepada baik, laksana air yang mengalir ke bawah. Orang tidak ada yang tidak cenderung kepada baik seperti air tidak ada yang tidak mengalir ke bawah.

jīn fū shuǐ bó ér yuè zhī kě shǐ guò sǎng
今 夫 水 ， 搏 而 跳 (跃) 之 ， 可 使 過 (过) 頸 ；

jī ér xíng zhī kě shǐ zài shān
激 而 行 之 ， 可 使 在 山 。

shì qǐ shuǐ zhī xìng zāi qí shì zé rán yě
是 岂 (岂) 水 之 性 哉 ? 其 勢 則 (则) 然 也 。

rén zhī kě shǐ wéi bù shàn qí xìng yì yóu shì yě
人 之 可 使 為 (为) 不 善 ， 其 性 亦 猶 (犹) 是 也 。

2.3. “Kini kalau air itu ditepuk, dapat terlontar naik melewati dahi, dan dengan membendung dan memberi saluran-saluran dapat dipaksa mengalir sampai ke gunung. Tetapi benarkah ini watak air? Itu tentu bukan hal yang sewajarnya. Begitupun kalau orang sampai menjadi tidak baik, tentulah karena Watak Sejatinya diperlakukan seperti ini juga.”

gào zǐ yuē shēng zhī wèi xìng
告 子 曰 : 生 之 謂 (谓) 性 。

3.1. Gao Zi - Ko Cu berkata, “Segenap kehidupan manusia itulah Watak Sejati!”

mèng zǐ yuē shēng zhī wèi xìng yě
孟子曰：生之謂（谓）性也，

yóu bái zhī wèi bái yǔ yuē rán
猶（犹）白之謂（谓）白與（与）？曰：然。

bái yǔ zhī bái yě yóu bái xuě zhī bái
白羽之白也，猶（犹）白雪之白，

bái xuě zhī bái yóu bái yù zhī bái yǔ yuē rán
白雪之白猶（犹）白玉之白與（与）？曰：然。

3.2. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Kalau segenap kehidupan manusia ialah Watak Sejati, itu seperti mengatakan segala yang putih itu ialah putih.”

“Itu benar!”

“Putihnya bulu yang putih kalau begitu sama dengan putihnya salju, dan putihnya salju yang putih itu sama dengan putihnya batu kumala yang putih?”

“Benar!”

rán zé quǎn zhī xìng yóu niú zhī xìng
然則（则）犬之性猶（犹）牛之性，

niú zhī xìng yóu rén zhī xìng yǔ
牛之性猶（犹）人之性與（与）？

3.3. “Kalau begitu Watak anjing itu sama dengan Watak lembu dan Watak lembu itu sama dengan Watak Sejati manusia?”

gào zǐ yuē shí sè xìng yě
告子曰：食色，性也。

rénnèiyě fēiwàiyě yì wàiyě fēinèiyě
仁，內也，非外也；義（义），外也，非內也。

4.1. *Gao Zi - Ko Cu* berkata, “Merasakan makanan dan menikmati keindahan itulah Watak Sejati. Cinta Kasih memang dari dalam diri, tidak dari luar. Tetapi rasa Kebenaran itu dari luar diri tidak dari dalam!”

mèng zǐ yuē hé yǐ wèi rén nèi yì wài yě
孟子曰：何以謂（谓）仁內義（义）外也？

yuē bǐ zhǎng ér wǒ zhǎng zhī fēi yǒu zhǎng yū wǒ yě
曰：彼長（长）而我長（长）之，非有長（长）於（于）我也；

yóu bǐ bái ér wǒ bái zhī cóng qí bái yū wài yě
猶（犹）彼白而我白之，從（从）其白於（于）外也，

gù wèi zhī wài yě
故謂（谓）之外也。

4.2. Meng Zi - Bing Cu berkata, “Bagaimanakah keterangannya bahwa Cinta Kasih itu dari dalam dan kebenaran itu dari luar diri?” “Kita hormat kepada orang yang lebih tua ialah karena dia lebih tua dari kita, bukan karena sudah ada rasa hormat atas usianya. Begitu pula seperti kalau kita melihat orang yang putih, ialah karena dia lebih putih dari kita; jadi menuruti penglihatan dari luar yang menunjukkan putih. Itulah sebabnya kunamai dari luar!”

yuē yì yū bái mǎ zhī bái yě
曰：異（异）於（于）白馬（马）之白也，

wú yǐ yì yū bái rén zhī bái yě
無（无）以異（异）於（于）白人之白也；

bú shí zhǎng mǎ zhī zhǎng yě
不識（识）長（长）馬之長（长）也，

wú yǐ yì yū zhǎng rén zhī zhǎng yǔ
無（无）以異（异）於（于）長（长）人之長（长）與（与）？

qiě wèi zhǎng zhě yì hū zhǎng zhī zhě yì hū
且謂（谓）長（长）者義（义）乎？長（长）之者義（义）乎？

4.3. “Benar kalau kita melihat kuda putih, kita namakan putih; begitupun kalau kita melihat orang putih, kita namakan putih. Tetapi tidak dapatkah kita membedakan antara memandang tua seekor kuda yang tua dengan memandang tua seorang yang tua? Maka apakah makna Kebenaran di dalam hal ini? Karena kenyataan adanya usia tinggi ataukah karena adanya rasa hormat kepada usia tinggi?”

yuē wú dì zé ài zhī qín rén zhī dì zé bú ài yě
曰：吾弟則（则）愛之，秦人之弟則（则）不愛也，

shì yǐ wǒ wéi yuè zhě yě gù wèi zhī nèi
是以我為（为）悅者也，故謂（谓）之內。

zhǎng chǔ rén zhī zhǎng yì zhǎng wú zhī zhǎng
長（长）楚人之長（长），亦長（长）吾之長（长），

shì yǐ zhǎng wéi yuè zhě yě gù wèi zhī wài yě
是以長（长）為（为）悅者也，故謂（谓）之外也。

4.4. "Kepada adikku, aku menyayanginya; tetapi kepada adik orang Negeri *Qin - Chien*, aku tidak menyayanginya. Jadi rasa suka itu sudah ada dalam diriku. Maka kukatakan hal itu dari dalam diri. Aku menghormati seorang Negeri *Chu - Cho* yang tua, juga menghormati seorang yang tua dari keluarga sendiri. Jadi hal itu bergantung pada tuanya usia, maka kukatakan dari luar diri."

yuē shi qín rén zhī zhì wú yǐ yì yū shi wú zhì
曰：耆秦人之炙，無（无）以異（异）於（于）耆吾炙。

fū wù zé yì yǒu rán zhě yě rán zé shi zhì yì yǒu wài yǔ
夫物則（则）亦有然者也，然則（则）耆炙亦有外與（与）？

4.5. "Tuan bisa menyukai masakan orang Negeri *Qin - Chien* dengan tidak berbeda seperti menyukai masakan keluarga sendiri. Jadi dalam hal makanan, ternyata juga tidak ada perbedaan. Kalau begitu hal menyukai makanan ini apakah juga akan tuan katakan dari luar diri?"

mèng jì zǐ wèn gōng du zǐ yuē hé yǐ wèi yì nèi yě
孟季子問（问）公都子曰：何以謂（谓）義（义）內也？

5.1. *Meng Ji Zi - Bing Kwi Cu* bertanya kepada *Gong Du Zi - Kong To Cu*, 'Mengapakah dikatakan Kebenaran itu dari dalam diri?' (*Meng Zi - Bing Cu* IIA: 2/15)

yuē xíng wú jìng gù wèi zhī nèi yě
曰：行吾敬，故謂（谓）之內也。

5.2. "Hal itu karena adanya rasa hati yang menghormat. Maka dikatakan dari dalam."

xiāng rén zhǎng yū bó xiōng yī suì zé shuí jìng
鄉（乡）人長（长）於（于）伯兄壹（一）歲（岁），則（则）誰（谁）敬？

yuē jìng xiōng
曰：敬兄。

zhuó zé shuí xiān yuē xiān zhuó xiàng rén
酌則（则）誰（谁）先？曰：先酌鄉（乡）人。

suǒ jìng zài cǐ suǒ zhǎng zài bǐ guǒ zài wài fēi yóu nèi yě
所敬在此，所長（长）在彼，果在外，非由內也。

5.3. "Kalau ada orang kampung yang lebih tua setahun dari kakakmu, kepada siapa kamu akan lebih menghormat?"

"Lebih kuhormati kakakku."

"Kalau harus menyuguhkan anggur, siapakah yang akan kamu dahulukan?"

"Akan kudahulukan orang kampung itu."

"Jadi hormatmu yang ke luar dari hati itu kepada kakakmu dan hormatmu dalam hal-hal tertentu itu kepada orang lain. Nyatalah bahwa hal-hal itu dari luar diri, bukan dari dalam."

gōng du zǐ bù néng dá yǐ gào mèng zǐ
公都子不能答，以告孟子。

mèng zǐ yuē jìng shū fù hū jìng dì hū bǐ jiāng yuē jìng shū fù
孟子曰：敬叔父乎？敬弟乎？彼將（将）曰：敬叔父。

yuē dì wéi shī zé shuí jìng bǐ jiāng yuē jìng dì
曰：弟為（为）尸，則（则）誰（谁）敬？彼將（将）曰：敬弟。

zǐ yuē wu zài jī jìng shū fù yě bǐ jiāng yuē zài wèi gù yě
子曰：惡（恶）在其敬叔父也？彼將（将）曰：在位故也。

zǐ yì yuē zài wèi gù yě
子亦曰：在位故也。

yōng jìng zài xiōng sī xū zhī jìng zài xiāng rén
庸敬在兄，斯須(须)之敬在鄉(乡)人。

5.4. *Gong Du Zi - Kong To Cu* tidak bisa menjawab, lalu melaporkan hal itu kepada *Meng Zi - Bing Cu*.

Meng Zi - Bing Cu berkata, "Tanyalah, ia lebih menghormati pamannya atau lebih menghormati adiknya. Dia tentu menjawab, lebih menghormati pamannya. Kemudian tanyalah lagi, kalau adiknya itu diberi tugas sebagai wakil rokh dalam upacara sembahyang, siapakah yang lebih dihormati? Dia tentu menjawab, lebih menghormati adiknya. Lalu tanyakanlah pula, mengapa tadi lebih menghormati pamannya. Tentu ia akan menjawab, itu karena adiknya menduduki suatu tugas. Lalu kamu katakan lagi, jadi kamu pun merasakan bahwa menghormat yang tetap itu kepada kakak (itulah yang timbul dari dalam), tetapi dalam hal-hal tertentu menghormat kepada orang kampung."

jì zǐ wén zhī yuē jìng shū fù zé jìng jìng dì zé jìng
季子聞(问)之，曰：敬叔父則(则)敬，敬弟則(则)敬，

guǒ zài wài fēi yóu nèi yě
果在外，非由内也。

gōng du zǐ yuē dōng rì zé yǐn tāng
公都子曰：冬日則(则)飲(饮)湯(汤)，

xià rì zé yǐn shuǐ rán zé yǐn shí yì zài wài yě
夏日則(则)飲(饮)水，然則(则)飲(饮)食亦在外也？

5.5. *Ji Zi - Kwi Cu* mendengar itu berkata, "Jadi kalau harus menghormat kepada pamannya lalu menghormatinya, kalau harus menghormat kepada adik lalu menghormatinya. Teranglah itu dari luar, tidak dari dalam."

Gong Du Zi - Kong To Cu menjawab, "Musim dingin sudah seharusnya minum air panas. Musim panas sudah seharusnya minum air dingin. Jadi orang makan minum itu juga karena hal-hal di luar?"

gōng du zǐ yuē gào zǐ yuē xìng wú shàn wú bù shàn yě
公 都 子 曰：告 子 曰：性 無 (无) 善 無 (无) 不 善 也 。

6.1. *Gong Du Zi* - *Kong To Cu* berkata, “*Gao Zi* - *Ko Cu* berkata bahwa Watak Sejati itu bukannya baik atau tidak baik.

huò yuē xìng kě yǐ wéi shàn kě yǐ wéi bù shàn
或 曰：性 可 以 為 (为) 善 ， 可 以 為 (为) 不 善 。

shì gù wén wǔ xìng zé míng hǎo shàn
是 故 文 武 興 (兴) ， 則 (则) 民 好 善 ；

yōu lì xìng zé míng hǎo bào
幽 厲 (厉) 興 (兴) ， 則 (则) 民 好 暴 。

6.2. “Ada orang lain berkata bahwa Watak Sejati itu dapat dijadikan baik dan dapat dijadikan tidak baik. Maka ketika Raja *Wen* - *Bun* dan Raja *Wu* - *Bu* memerintah, rakyat menyukai Kebaikan. Tetapi ketika Raja *You* - *Yu* dan Raja *Li* - *Li* memerintah, rakyat menyukai kekejaman.

huò yuē yǒu xìng shàn yǒu xìng bù shàn
或 曰：有 性 善 ， 有 性 不 善 。

shì gù yǐ yáo wéi jūn ér yǒu xiàng yǐ gǔ sǒu wéi fù ér yǒu shùn
是 故 以 尧 (尧) 為 (为) 君 而 有 象 ； 以 褒 眇 為 (为) 父 而 有 舜 ；

yǐ zhòu wéi xiōng zhī zǐ qiè yǐ wéi jūn
以 紂 (紂) 為 (为) 兄 之 子 且 以 為 (为) 君 ，

ér yǒu wēi zǐ qǐ wáng zǐ bǐ gàn
而 有 微 子 啟 (启) ， 王 子 比 干 。

6.3. “Orang lain lagi berkata, ada yang ber Watak Sejati baik dan ada yang ber Watak Sejati tidak baik. Maka ketika *Yao* - *Giau* menjadi raja, ada juga orang semacam *Xiang* - *Chiang*. Dan *Gu Sou* - *Ko So* sebagai Bapak bisa mempunyai anak sebagai *Shun* - *Sun*. Begitu pula Raja *Zhou* - *Tiu* sebagai saudara dan anak yang begitu jahat, ketika menjadi raja bisa mempunyai saudara seperti *Wei Zi Qi* - *Bi Cu Khee* dan pamannya sebagai Pangeran *Bi Gan* - *Pi Kan*.

jīn yuē xìng shàn rán zé bǐ jiē fēi yǔ
今 曰：性 善，然 則 (则) 彼 皆 非 與 (与) ?

6.4. "Kini guru berkata bahwa Watak sejati manusia itu baik. Kalau begitu, apakah yang lain itu salah semua?"

mèng zǐ yuē nǎi ruò qí qíng
孟 子 曰：乃 若 其 情 ，

zé kě yǐ wéi shàn yǐ nǎi suǒ wèi shàn yě
則 (则) 可 以 為 (为) 善 矣，乃 所 謂 (谓) 善 也 。

6.5. Meng Zi - Bing Cu berkata, "Kalau kita mau mengikuti gerak rasa, akan tahukah bahwa sesungguhnya memang baik. Maka kukatakan bersifat baik.

ruò fú wéi bú shàn fēi cái zhī zuì yě
若 夫 為 (为) 不 善 ， 非 才 之 罪 也 。

6.6. "Kalau ada seseorang yang sampai menjadi tidak baik, kita tidak boleh menimpakan kesalahan pada Watak dasarnya.

cè yǐn zhī xīn rén jiē yǒu zhī xiū wu zhī xīn rén jiē yǒu zhī
惻 (恻) 隱 之 心，人 皆 有 之；羞 惡 (恶) 之 心，人 皆 有 之；

gōng jìng zhī xīn rén jiē yǒu zhī shì fēi zhī xīn rén jiē yǒu zhī
恭 敬 之 心，人 皆 有 之；是 非 之 心，人 皆 有 之。

cè yǐn zhī xīn rén yě xiū wu zhī xīn yì yě
惻 (恻) 隱 之 心，仁 也；羞 惡 (恶) 之 心，義 (义) 也；

gōng jìng zhī xīn lǐ yě shì fēi zhī xīn zhì yě
恭 敬 之 心，禮 (礼) 也；是 非 之 心，智 也。

réni yì lǐ zhì fēi yóu wài shuò wǒ yě
仁 義 (义) 禮 礼 智，非 由 外 錠 (铄) 我 也，

wǒ gù yǒu zhī yě fú sī ěr yǐ
我 固 有 之 也，弗 思 耳 矣。

gù yuē qiú zé dé zhī shě zé shī zhī
故 曰： 求 則 (则) 得 之 ， 舍 則 (则) 失 之 。

huò xiāng bēi xǐ ér wú suàn zhě bù néng jìn jī cái zhě yě
或 相 倍 蔑 而 無 (无) 算 者 ， 不 能 盡 (尽) 其 才 者 也 。

6.7. “Rasa hati berbelas-kasihan tiap orang mempunyai, rasa hati malu dan tidak suka tiap orang mempunyai, rasa hati hormat dan mengindahkan tiap orang mempunyai, dan rasa hati membenarkan dan menyalahkan tiap orang juga mempunyai. Adapun rasa hati berbelas-kasihan itu menunjukkan adanya benih Cinta Kasih, rasa hati malu dan tidak suka itu menunjukkan adanya benih kesadaran menjunjung Kebenaran, rasa hati hormat dan mengindahkan itu menunjukkan adanya benih Kesusilaan, dan rasa hati membenarkan dan menyalahkan itu menunjukkan adanya benih Kebijaksanaan. Cinta Kasih, Kebenaran, Kesusilaan dan Kebijaksanaan itu bukan hal-hal yang dimasukkan dari luar ke dalam diri, melainkan diri kita sudah mempunyainya. Tetapi sering kita tidak mau mawas diri. Maka di katakan, ‘Carilah dan engkau akan mendapatkannya, sia-siakanlah dan engkau akan kehilangan!’ Sifat orang memang kemudian berbeda-beda, mungkin berbeda berlipat dua sampai lima atau bahkan tidak terhitung; tetapi itu tidak dapat dicarikan alasan kepada Watak dasarnya. (*Meng Zi - Bing Cu* II A. 6/4,5)

shī yuē tiān shēng zhēng mǐn yǒu wù yǒu zé
《詩 (诗)》 曰： 天 生 蒸 民 ， 有 物 有 則 (则) 。

mǐn zhī bǐng yí hǎo shì yì dé
民 之 秉 韋 ， 好 是 懿 德 。

kǒng zǐ yuē wéi cǐ shī zhě qí zhī dào hū
孔 子 曰： 為 (为) 此 詩 (诗) 者 ， 其 知 道 乎 !

gù yǒu wù bì yǒu zé mǐn zhī bǐng yí yě gù hǎo shì yì dé
故 有 物 必 有 則 (则) ； 民 之 秉 韋 也 ， 故 好 是 懿 德 。

6.8. “Di dalam kitab Sanjak tertulis, ‘*Tian* - *Thian*’ YME menjelaskan rakyat; menyertainya dengan bentuk dan sifat. Dan sifat umum pada rakyat ialah suka kepada Kebajikan Mulia itu.’ (*Shi Jing - Si King* III. 3. 6/1)

Kong Zi - Khong Cu bersabda, “Yang menggubah sanjak ini, tentulah sudah mengenal akan Jalan Suci. Setiap bentuk tentulah mempunyai sifat. Dan sifat umum pada rakyat ialah menyukai Kebajikan Mulia itu.”

mèng zǐ yuē fù suì zǐ dì duō lài xiōng suì zǐ dì duō bào
孟子曰：富歲(岁)，子弟多賴(赖)；凶歲(岁)，子弟多暴，

fēi tiān zhī jiàng cái ěr shū yě qí suǒ yǐ xiàn nì qí xīn zhě rán yě
非天之降才爾(尔)殊也，其所以陷溺其心者然也。

7.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Pada rahun-tahun yang makmur, anak-anak dan pemuda-pemuda kebanyakan berkelakuan baik; tetapi pada tahun-tahun peceklik, anak-anak dan pemuda-pemuda kebanyakan berkelakuan buruk. Ini bukanlah karena *Tian - Thian* YME menurunkan Watak dasar yang berlainan, melainkan karena hatinya telah terdesak dan tenggelam di dalam keadaan yang buruk.

jīn fū móu mài bō zhǒng ér yōu zhī
今夫舜麥(麦)，播種而耰之，

qí dì tóng shù zhī shí yòu tóng
其地同，樹之時(时)又同，

bó rán ér shēng zhì yū rì zhì zhī shí jiē shú yǐ
淳然而生，至於(于)日至之時(时)，皆熟矣。

suí yǒu bù tóng zé dì yǒu féi qiāo
雖(虽)有不同，則(则)地有肥磽(硗)，

yǔ lù zhī yǎng rén shì zhī bù qí yě
雨露之養(养)，人事之不齊(齐)也。

7.2. “Kini marilah kita misalkan hal benih gandum. Benih itu kita tanam, tanahnya dikerjakan baik-baik, ditanam di tanah yang sejenis, ditanam pada masa yang sama, tentulah akan sama-sama tumbuh subur. Setelah tiba harinya semuanya akan masak. Bila hasilnya tidak dapat sama benar, tentulah karena tanah itu ada yang subur dan ada yang kurang subur, juga tergantung adanya hujan dan embun, begitu pula apakah orangnya mengerjakan dengan sungguh-sungguh atau tidak.

gù fán tong lèi zhě jǔ xiāng sì yě
故 凡 同 類 (类) 者 ， 舉 (举) 相 似 也 ，

hé dú zhì yū rén ér yí zhī
何 獨 (独) 至 於 (于) 人 而 疑 之 ?

shèng rén yǔ wǒ tong lèi zhě
聖 (圣) 人 ， 與 (与) 我 同 類 (类) 者 。

7.3. "Beginpun hal makhluk-makhluk lain, yang sebangsa akan mempunyai sifat-sifat yang sama pula. Mengapakah sifat-sifat yang sama pula. Mengapakah hanya manusia saja yang lalu dianggap berbeda? Seorang Nabi dengan diri kita adalah sejenis.

gù lóng zǐ yuē bù zhī zú ér wéi jù
故 龍 (龙) 子 曰 : 不 知 足 而 為 (为) 屢 ,

wǒ zhī qí bù wéi kuì yě
我 知 其 不 為 (为) 貧 (蕡) 也 。

jù zhī xiāng sì tiān xià zhī zú tong yě
屢 之 相 似 , 天 下 之 足 同 也 。

7.4. "Maka *Long Zi* - *Liong Cu* berkata, '(Seorang pembuat terompah) tanpa mengetahui ukuran kaki seseorang, dalam membuat terompah rumput, aku percaya ia tentu tidak akan membuatnya seperti keranjang.' Model terompah rumput itu bersamaan karena kaki di dunia inipun bersamaan bentuknya.

(*Meng Zi* - *Bing Cu* IV A. 3/7)

kǒu zhī yū wèi yǒu tong shi yě
口 之 於 (于) 味 , 有 同 耆 也 。

yì yá xiān dé wǒ kǒu zhī suǒ shi zhě yě
易 牙 先 得 我 口 之 所 耆 者 也 。

rú shǐ kǒu zhī yū wèi yě qí xìng yǔ rén shū
如 使 口 之 於 (于) 味 也 , 其 性 與 (与) 人 殊 ,

ruò quǎn mǎ zhī yǔ wǒ bù tóng lèi yě
若 犬 馬 (马) 之 與 (与) 我 不 同 類 (类) 也 ,

zé tiān xià hé shí jiē cóng yì yá zhī yū wèi yě
則 (则) 天 下 何 耆 皆 從 (从) 易 牙 之 於 (于) 味 也 ?

zhì yū wèi tiān xià qī yū yì yá
至 於 (于) 味 , 天 下 期 於 (于) 易 牙 ,

shì tiān xià zhī kǒu xiāng sì yě wéi ěr yì rán
是 天 下 之 口 相 似 也 。 惟 耳 亦 然 。

7.5. “Mulut dalam merasakan juga dapat sama dalam menikmati makanan. *Yi Ya - Ik Ge* sudah mengetahui bagaimana rahasia mulut kita menikmati makanan. Kalau tiap-tiap mulut orang dalam merasakan berlainan hakekatnya, seperti berbedanya lidah anjing, atau kuda dengan manusia dalam merasakan; bagaimana seluruh dunia dapat merasakan nikmatnya makanan yang dimasak *Yi Ya - Ik Ge*? Mengingat hal merasakan makanan ini, ternyata seluruh dunia dapat menikmati masakan *Yi Ya - Ik Ge*. Kesimpulannya: mulut orang itupun hekekatnya bersama.

zhì yū shēng tiān xià qī yū shī kuàng
至 於 (于) 聲 (圣) , 天 下 期 於 (于) 師 (师) 曠 (旷) ,

shì tiān xià zhī ěr xiāng sì yě
是 天 下 之 耳 相 似 也 。

7.6. “Kiranya demikian pula telinga kita. Dalam hal suara musik, seluruh dunia dapat menikmati lagu yang dibawakan *Shi Kuang - Su Khong*. Jadi telinga orang di dunia inipun hakekatnya bersamaan. (*Meng Zi - Bing Cu* IV A. 1)

wéi mù yì rán zhì yū zǐ du tiān xià mò zhī qí jiāo yě
惟 目 亦 然 。 至 於 (于) 子 都 , 天 下 莫 不 知 其 姣 也 。

bú zhī zǐ du zhī jiāo zhě wú mù zhě yě
不 知 子 都 之 姣 者 , 無 (无) 目 者 也 。

7.7. “Dan kiranya demikian pula mata kita. Maka di dunia ini tidak ada yang tidak mengerti bahwa *Zi Du* - *Cu To* itu tampan! Kalau orang tidak bisa mengerti bahwa *Zi Du* - *Cu To* itu tampan, dia tentu buta penglihatannya.

gù yuē kǒu zhī yū wèi yě yǒu tong shi yān
故 曰： 口 之 於 (于) 味 也， 有 同 耆 焉；

ěr zhī yū shēng yě yǒu tong tīng yān
耳 之 於 (于) 聲 (声) 也， 有 同 聽 (听) 焉；

mù zhī yū sè yě yǒu tong měi yān zhì yū xīn
目 之 於 (于) 色 也， 有 同 美 焉。 至 於 (于) 心，

dú wú suǒ tong rán hū
獨 (独) 無 (无) 所 同 然 乎？

xīn zhī suǒ tong rán zhě hé yě wèi lǐ yě yì yě
心 之 所 同 然 者 何 也？ 謂 (谓) 理 也， 義 (义) 也。

shèng rén xiān dé wǒ xīn zhī suǒ tong rán ěr
聖 (圣) 人 先 得 我 心 之 所 同 然 耳。

gù lǐ yì zhī yuè wǒ xīn yóu chú huàn zhī yuè wǒ kǒu
故 理 義 (义) 之 悅 我 心， 猶 (犹) 蜀 (刍) 豢 之 悅 我 口。

7.8. “Maka dikatakan, mulut dalam hal merasakan, dapat sama dalam menikmati rasa; telinga dalam mendengar, dapat sama dalam menikmati suara; mata dalam melihat wajah seseorang, dapat sama dalam menyatakan ketampanannya. Tetapi akan hal hati, mengapakah diragukan kesamaan hakekatnya bersamaan. Mengapa? Karena yang dinamakan hukum (*Li* - *Lí*) ialah Kebenaran. Seorang Nabi dapat lebih dahulu menyadarinya dan kitapun akan dapat menyamainya. Maka terlaksananya Hukum Kebenaran itu akan dapat menyukarkan hati kita semua, seperti mulut kita dapat menyukai daging lembu dan babi.”

mèng zǐ yuē niú shān zhī mù cháng měi yǐ
孟 子 曰： 牛 山 之 木 嘗 (尝) 美 矣，

yǐ qí jiāo yū dà guó yě
以其郊於(于)大國(国)也，

fǔ jīn fá zhī kě yǐ wéi měi hū
斧斤伐之，可以為(为)美乎？

shì qí rì yè zhī suǒ xī yǔ lù zhī suǒ rùn
是其日夜之所息，雨露之所潤(润)，

fēi wú méng niè zhī shēng yān
非無(无)萌蘖之生焉，

niú yáng yòu cóng ér mù zhī shì yǐ ruò bǐ zhuó zhuó yě
牛羊又從(从)而牧之，是以若彼濯濯也。

rén jiàn qí zhuó zhuó yě yǐ wéi wèi cháng yǒu cái yān
人見(见)其濯濯也，以為(为)未嘗(尝)有材焉，

cǐ qǐ shān zhī xìng yě zāi
此豈(岂)山之性也哉？

8.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, "Pohon di gunung Niu - Giu, mula-mula memang rimbun indah. Tetapi karena letaknya dekat dengan sebuah negeri yang besar, lalu dengan semena-mena ditebang; masih indahkah kini? Benar dengan istirahat tiap hari tiap malam, disegarkan oleh hujan dan embun, tiada yang tidak bersemi dan bertunas kembali. Tetapi lembu-lembu dan kambing-kambing digembalakan disana, maka menjadi gundullah dia. Orang yang melihat keadaan yang gundul itu lalu menganggapnya memang selamanya belum pernah ada pohon-pohnnya.

suī cún hū rén zhě qǐ wú rén yì zhī xīn zāi
雖(虽)存乎人者，豈(岂)無(无)仁義(义)之心哉？

qí suǒ yǐ fàng qí liáng xīn zhě yì yóu fǔ jīn zhī yū mù yě
其所以放其良心者，亦猶(犹)斧斤之於(于)木也，

dàn dàn ér fá zhī kě yǐ wéi měi hū
旦旦而伐之，可以為(为)美乎？

qí rì yè zhī suǒ xī píng dàn zhī qì
其日夜之所息，平旦之氣(气)，

qí hào wu yǔ rén xiāng jìn yě zhě jǐ xī
其好惡(恶)與(与)人相近也者幾(几)希，

zé qí dàn zhòu zhī suǒ wéi yǒu gù wáng zhī yǐ
則(则)其旦晝(昼)之所為(为)，有梏亡之矣。

gù zhī fǎn fù zé qí yè qì bù zú yǐ cún
牿之反覆，則(则)其夜氣(气)不足以存；

yè qì bù zú yǐ cún zé qí wéi qín shòu bú yuǎn yǐ
夜氣(气)不足以存，則(则)其違(违)禽獸(兽)不遠(远)矣。

réniàn qí qín shòu yě ér yǐ wéi wèi cháng yǒu cái yān zhě
人見(见)其禽獸(兽)也，而以為(为)未嘗(尝)有才焉者，

shì qǐ rén zhī qíng yě zāi
是豈(岂)人之情也哉？

8.2. “Tetapi benarkah itu hakekat sifat gunung itu? Cinta Kasih dan Kebenaran yang wajib terjaga di dalam hati manusia, kalau sampai tiada lagi, tentulah karena sudah terlepas Hati Nuraninya (*Liang Xin - Liang Siem*). Hal itu seperti pohon yang ditebang dengan kapak; kalau tiap-tiap hari ditebang, dapatkah menunjukkan keindahannya? Dengan bergantinya siang dan malam orang dapat beristirahat, lalu pagi harinya beroleh kesegaran kembali; tetapi karena kegemarannya akan hal-hal yang buruk dan kurangnya kehendak saling mengerti dengan orang lain, maka perbuatan pada siang harinya itu memusnahkan kembali yang sudah diperolehnya. Kalau kemasuhan ini berulang-ulang terjadi, kesengsaraan yang diperoleh karena hawa malam itu, tidak cukup untuk menjaganya. Kalau kesegaran yang diperoleh karena hawa malam itu tidak cukup untuk menjaganya, bedanya dengan burung atau hewan sudah tidak jauh lagi. Kalau orang melihat keadaan yang sudah menyerupai burung atau hewan itu, ia lalu menyangka bahwa memang demikianlah Watak dasarnya. Tetapi benarkah itu sungguh-sungguh merupakan rasa hatinya?

(*Meng Zi - Bing Cu* IV B. 19)

gù gǒu dé qí yǎng wú wù bù zhǎng
故 荷 得 其 養 (养) , 無 (无) 物 不 長 (长) ;

gǒu shī qí yǎng wú wù bù xiāo
苟 失 其 養 (养) , 無 (无) 物 不 消 。

8.3. “Maka kalau dirawat baik-baik tiada barang yang tidak akan berkembang, sebaliknya kalau tidak dirawat baik-baik tiada barang yang tidak akan rusak.

kǒng zǐ yuē cāo zé cún shě zé wáng
孔 子 曰 : 操 則 (则) 存 , 舍 則 (则) 亡 ;

chū rù wú shí mò zhī qí xiāng wéi xīn zhī wèi yǔ
出 入 無 (无) 時 (时) , 莫 知 其 鄉 (乡) 。 惟 心 之 謂 (谓) 與 (与) ?

8.4. “*Kong Zi - Khong Cu* bersabda, ‘Pegang teguhlah, maka akan terpelihara; sia-siakanlah, maka akan musna. Keluar masuknya tidak berketentuan waktu dan tidak diketahui di mana tempatnya.’ Di sini Beliau hanya akan mengatakan tentang Hati.”

mèng zǐ yuē wú huò hū wáng zhī bù zhì yě
孟 子 曰 : 無 (无) 或 乎 王 之 不 智 也 。

9.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Tidak usah heran kalau raja itu tidak bisa berbuat Bijaksana.

suī yǒu tiān xià yì shēng zhī wù yě yī rì bào zhī
雖 (虽) 有 天 下 易 生 之 物 也 , 壹 (一) 日 暴 之 ,

shí rì hán zhī wèi yǒu néng shēng zhě yě
十 日 寒 之 , 未 有 能 生 者 也 。

wú jiàn yì han yǐ wú tuì ér hán zhī zhě zhì yǐ
吾 見 (见) 亦 罕 矣 , 吾 退 而 寒 之 者 至 矣 ,

wú rú yǒu méng yān hé zāi
吾 如 有 萌 焉 何 哉 ?

9.2. “Biar barang yang paling mudah tumbuh di dunia ini, kalau hanya sehari mendapat sinar matahati dan sepuluh hari dalam kedinginan, belum pernah ada yang tumbuh. Aku jarang dapat bertemu dengannya, begitu aku mengundurkan diri, dia sudah di dalam kedinginan. Maka meski mula-mula aku berhasil menumbuhkan tunas-tunasnya, apakah artinya?

jīn fū yì zhī wéi shù xiǎo shù yě
今 夫 弈 之 為 (为) 數 (数) , 小 數 (数) 也 ;

bú zhuān xīn zhì zhì zé bù dé yě
不 專 (专) 心 致 志 , 則 (则) 不 得 也 。

yì qiū tōng guó zhī shàn yì zhě yě shǐ yì qīu huì èr rén yì
弈 秋 , 通 國 (国) 之 善 弈 者 也 , 使 弈 秋 誨 (诲) 二 人 弈 ,

qí yī rén zhuān xīn zhì zhì wéi yì qīu zhī wéi tīng
其 壹 (一) 人 專 (专) 心 致 志 , 惟 弈 秋 之 為 (为) 聽 (听) 。

yī rén suī tīng zhī
壹 (一) 人 雖 (虽) 聽 (听) 之 ,

yī xīn yǐ wéi yǒu hóng hú jiāng zhì
壹 (一) 心 以 為 (为) 有 鴻 (鸿) 鵠 (鵠) 將 (将) 至 ,

sī yuán gōng jiǎo ér shè zhī suī yǔ zhī jù xué fú ruò zhī
思 援 弓 繖 (繳) 而 射 之 , 雖 (虽) 與 (与) 之 俱 學 (学) , 弗 若 之

yǐ
矣 。

wéi shì qí zhì fú ruò yǔ yuē fēi rán yě
為 (为) 是 其 智 弗 若 與 (与) ? 曰 : 非 然 也 。

9.3. “Kini marilah kita bicarakan hal orang main catur. Bukankah itu hanya hal yang kecil arti? Tetapi kalau tidak menggunakan kemauan sepenuh hati orang takkan dapat berhasil. *Yi Qiu - Phok Ciu* ialah seorang yang paling pandai bermain catur di negeri ini. Kalau *Yi Qiu - Phok Ciu* disuruh mengajar catur kepada dua orang anak; yang

seorang dengan kemauan sepenuh hati benar-benar mendengarkan pelajaran *Yi Qiu* - *Phok Ciu*;

yang lainnya biar mendengarkan juga, namun hatinya hanya terlibat dengan pikiran kalau-kalau ada angsa hutan datang dan bermaksud hendak mengambil busur untuk memanahnya; meskipun mereka bersama-sama belajar, sudah tentu tidak akan sama hasilnya. Apakah itu boleh untuk menyatakan bahwa memang kecerdasannya tidak seimbang? Bukan! Tidak demikian halnya.”

mèng zǐ yuē yú wǒ suǒ yù yě xióng zhǎng yì wǒ suǒ yù yě
孟子曰：魚(鱼)，我所欲也，熊掌，亦我所欲也；

èr zhě bù kě dé jiān shě yú ér qǔ xióng zhǎng zhě yě
二者不可得兼，舍魚(鱼)而取熊掌者也。

shēng yì wǒ suǒ yù yě yì yì wǒ suǒ yù yě
生，亦我所欲也，義(义)，亦我所欲也；

èr zhě bù kě dé jiān shě shēng ér qǔ yì zhě yě
二者不可得兼，舍生而取義(义)者也。

10.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Ikan, aku menyukai. Tapak beruang, aku menyukai juga. Tetapi kalau tidak dapat kuperoleh kedua-duanya, akan kulepaskan ikan dan kuambil tapak beruang. Hidup, aku menyukai. Kebenaran, aku menyukai juga. Tetapi kalau tidak dapat kuperoleh kedua-duanya, akan kulepaskan hidup dan kupegang teguh Kebenaran.

shēng yì wǒ suǒ yù suǒ yù yǒu shèn yū shēng zhě
生亦我所欲，所欲有甚於(于)生者，

gù bù wéi gǒu dé yě sǐ yì wǒ suǒ wu
故不為(为)苟得也；死亦我所惡(恶)，

suǒ wu yǒu shèn yū sǐ zhě gù huàn yǒu suǒ bù pì yě
所惡(恶)有甚於(于)死者，故患有所不辟也。

10.2. “Hidup memang aku menyukainya, tetapi ada yang lebih kusukai dari pada

hidup; maka aku tidak mau sembarangan untuk mendapatkannya. Mati, memang aku tidak menyukainya, tetapi ada yang lebih tidak kusukai dari pada mati; maka aku tidak mau sembarangan untuk menghindari penderitaan.

rú shǐ rén zhī suǒ yù mò shèn yū shēn
如使人之所欲莫甚於(于)生，

zé fán kě yǐ dé shēng zhě hé bù yòng yě
則(则)凡可以得生者，何不用也？

shǐ rén zhī suǒ wù mò shèn yū sǐ zhě
使人之所惡(恶)莫甚於(于)死者，

zé fán kě yǐ pì huàn zhě hé bù wéi yě
則(则)凡可以辟患者，何不為(为)也？

10.3. “Kalau tiada hal lain yang lebih disukai daripada hidup, mengapa orang tidak mau berbuat apa saja asal dapat hidup? Kalau tiada hal lain yang lebih tidak disukai daripada mati. Mengapa orang tidak mau berbuat apa saja asal dapat menghindari penderitaan?

yóu shì zé shēng ér yǒu bú yòng yě
由是則(则)生而有不用也，

yóu shì zé kě yǐ pì huàn ér yǒu bú wéi yě
由是則(则)可以辟患者而有不為(为)也。

10.4. “Bahkan sekalipun ada jalan untuk hidup, ada juga yang tidak mau menggunakannya; ada jalan untuk menghindari penderitaan, tetapi ada juga yang tidak mau melakukannya.

shì gù suǒ yù yǒu shèn yū shēng zhě
是故所欲有甚於(于)生者，

suǒ wù yǒu shèn yū sǐ zhě
所惡(恶)有甚於(于)死者，

fēi dú xiàn zhě yǒu shì xīn yě rén jiē yǒu zhī
非 獨 (独) 賢 (贤) 者 有 是 心 也 , 人 皆 有 之 ,

xiàn zhě néng wù sàng ěr
賢 (贤) 者 能 勿 喪 (丧) 耳 。

10.5. "Maka hal menyukai sesuatu yang lebih daripada hidup dan hal tidak menyukai sesuatu yang lebih daripada mati, bukan hanya terdapat pada hati-hati orang-orang Bijaksana; melainkan semua orang mempunyainya. Tetapi orang Bijaksana itulah yang dapat tetap tidak mematikannya.

yī dān shí yī dòu gēng dé zhī zé shēng fú dé zé sǐ
壹 (一) 簣 食 , 壹 (一) 豆 羹 , 得 之 則 (则) 生 , 弗 得 則 (则) 死 ,

hū ěr ér yǔ zhī xíng dào zhī rén fú shòu
嘑 爾 (尔) 而 與 (与) 之 , 行 道 之 人 弗 受 ;

cù ěr ér yǔ zhī qǐ rén bù xiè yě
蹴 爾 (尔) 而 與 (与) 之 , 乞 人 不 屑 也 。

10.6. "Kini kalau ada sebakul nasi dan semangkok sayur; lalu ada seseorang yang bila mendapatkan itu ia hidup, bila tidak mendapatkan itu ia mati; kalau diberikan dengan maki-makian, seorang gelandanganpun tidak mau menerimanya. Kalau diberikan dengan lebih dahulu di injak-injak, maka seorang pengemispun, tidak mau mengambilnya.

wàn zhōng zé bú biàn lǐ yì ér shòu zhī
萬 (万) 鐘 (钟) 則 (则) 不 辯 (辩) 禮 (礼) 義 (义) 而 受 之 ,

wàn zhōng yū wǒ hé jiā yān
萬 (万) 鐘 (钟) 於 (于) 我 何 加 焉 ?

wéi gōng shì zhī měi qī qiè zhī fèng
為 (为) 宫 室 之 美 , 妻 妾 之 奉 。

10.7. "Sebaliknya ternyata ada pula orang yang mau menerima padi sepuluh ribu *Zhong* - *Ciong* (cangkir tanpa pegangan) dengan tanpa mempedulikan Kesusilaan

dan Kebenaran. Barang yang sepuluh ribu *Zhong* - *Ciong* itu sebenarnya akan dapat menambah apa bagi dirinya? Mungkin itu dapat untuk memperindah gedung, memelihara isteri dan pelayan atau untuk mendapat terima kasihnya orang miskin yang ditolong.

suǒ shí qióng fá zhě dé wǒ yǔ
所 識 (识) 穷 (穷) 乏 者 得 我 與 (与) ?

xìang wéi shēn sǐ ér bù shòu jīn wéi gōng shì zhī měi wéi zhī
鄉 (乡) 為 (为) 身 死 而 不 受 , 今 為 (为) 宮 室 之 美 為 (为) 之 ;

xìang wéi shēn sǐ ér bù shòu jīn wéi qī qiè zhī fèng wéi zhī
鄉 (乡) 為 (为) 身 死 而 不 受 , 今 為 (为) 妻 妾 之 奉 為 (为) 之 ;

xìang wéi shēn sǐ ér bù shòu
鄉 (乡) 為 (为) 身 死 而 不 受 ,

jīn wéi suǒ shí qióng fá zhě dé wǒ ér wéi zhī
今 為 (为) 所 識 (识) 穷 (穷) 乏 者 得 我 而 為 (为) 之 ,

shì yì bù kě yǐ yǐ hū cǐ zhī wèi shī qí běn xīn
是 亦 不 可 以 已 乎 ? 此 之 謂 (谓) 失 其 本 心 。

10.8. “Disini ternyata, yang mula-mula biar mati tidak mau menerima; kini karena dapat untuk memperindah gedung, lalu diterima. Yang mula-mula biar mati tidak mau menerima; kini karena dapat untuk memperoleh pelayanan isteri dan pelayan, lalu diterima. Yang mula-mula biar mati tidak mau menerima; kini karena dapat untuk memperoleh terima kasih orang-orang miskin, lalu diterima. Mengapa ia tidak dapat berbuat yang sama? Ini karena sudah kehilangan pokok hatinya.”

mèng zǐ yuē rén rén xīn yě yì rén lù yě
孟 子 曰 : 仁 , 人 心 也 ; 義 (义) , 人 路 也 。

11.1. Bingcu berkata, “Cinta Kasih itulah Hati manusia. Kebenaran itulah Jalan manusia.

shě qí lù ér fú yóu fàng qí xīn ér bù zhī qiú āi zāi
舍 其 路 而 弗 由 ， 放 其 心 而 不 知 求 ， 哀 哉 ！

11.2. “Kalau Jalan itu disia-siakan dan tidak dilalui. Hatinya lepas tidak tahu bagaimana mencarinya kembali; *Ai Zai - Ai Cai*, sungguh menyedihkan!

réng yǒu jī quǎn fàng zé zhī qiú zhī yǒu fàng xīn ér bù zhī qiú
人 有 雞 (鸡) 犬 放 ， 則 (则) 知 求 之 ； 有 放 心 而 不 知 求 。

xué wèn zhī dào wú tā qiú qí fàng xīn ér yǐ yǐ
學 (学) 問 (问) 之 道 無 (无) 他 ， 求 其 放 心 而 已 矣 。

11.3. “Kalau orang mempunyai ayam atau anjing yang lepas, ia tahu bagaimana mencarinya; tetapi kalau Hatinya yang lepas, ia tidak tahu bagaimana mencarinya. Sesungguhnya Jalan Suci dalam belajar itu tidak lain ialah bagaimana dapat mencari kembali Hati yang lepas itu.”

mèng zǐ yuē jīn yǒu wú míng zhī zhī
孟 子 曰 : 今 有 無 (无) 名 之 指 ,

qū ér bù xìn fēi jí tòng hàn shì yě
屈 而 不 信 , 非 疾 痛 害 事 也 ,

rú yǒu néng xìn zhī zhě zé bù yuǎn qín chǔ zhī lù
如 有 能 信 之 者 , 則 (则) 不 遠 (远) 秦 楚 之 路 ,

wéi zhī zhī bù ruò rén yě
為 (为) 指 之 不 若 人 也 。

12.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Kini kalau ada orang yang jari manisnya bengkok tidak dapat diluruskan, biar tidak sakit dan tidak mengganggu pekerjaan, kalau ada yang bisa menyembuhkan menjadi lurus, meskipun di Negeri *Qin - Chien* atau *Chu - Cho* tidaklah dipandang jauh. Demikianlah kalau seseorang jarinya tidak wajar.

zhī bù ruò rén zé zhī wu zhī xīn bù ruò rén zé bù zhī wu
指 不 若 人 , 則 (则) 知 惡 (恶) 之 ; 心 不 若 人 , 則 (则) 不 知 惡 (恶) ,

cǐ zhī wèi bù zhī lèi yě
此 之 謂 (谓) 不 知 類 (类) 也 。

12.2. “Orang yang jarinya tidak wajar, tahu bagaimana untuk tidak menyukainya; tetapi kalau hatinya tidak wajar sebagai manusia, mengapa tidak tahu bagaimana untuk tidak menyukainya? Inilah yang dinamai tidak dapat membeda-bedakan.”

mèng zǐ yuē gǒng bǎ zhī tóng zǐ rén gǒu yù shēng zhī
孟 子 曰 : 拱 把 之 桐 梓 , 人 苟 欲 生 之 ,

jiē zhī suǒ yǐ yǎng zhī zhě
皆 知 所 以 養 (养) 之 者 。

zhì yū shēn ér bù zhī suǒ yǐ yǎng zhī zhě
至 於 (于) 身 , 而 不 知 所 以 養 (养) 之 者 ,

qǐ ài shēn bù ruò tóng zǐ zāi
豈 (岂) 愛 身 不 若 桐 梓 哉 ?

fú sī shèn yě
弗 思 甚 也 。

13.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Kalau orang ingin menanam pohon *Tong* - *Tong* atau *Zi* - *Cu* yang digenggam dengan kedua belah tangan maupun sebelah tangannya, ia tahu bagaimana harus memeliharanya. Tetapi diri sendiri; ternyata tidak tahu bagaimana harus memeliharanya. Apakah sayangnya kepada diri itu tidak seperti kepada pohon *Tong* - *Tong* atau *Zi* - *Cu* itu? Sungguh ini kurang berpikir!”

mèng zǐ yuē rén zhī yū shēn yě jiān suǒ ài
孟 子 曰 : 人 之 於 (于) 身 也 , 兼 所 愛 。

jiān suǒ ài zé jiān suǒ yǎng yě
兼 所 愛 , 則 (则) 兼 所 養 (养) 也 。

wú chǐ cùn zhī fū bù ài yān
無 (无) 尺 寸 之 膚 (肤) 不 愛 焉 ,

zé wú chǐ cùn zhī fū bù yǎng yě
則 (则) 無 尺 寸 之 膚 (肤) 不 養 (养) 也 。

suo yi kao qi shan bu shan zhe qǐ you ta zai
所以考其善不善者，豈(岂)有他哉？

yū ji qǔ zhī ér yǐ yǐ
於(于)己取之而已矣。

14.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Kepada diri sendiri, orang menyayangi seluruhnya. Karena seluruhnya disayangi, maka seluruhnyapun dipeliharanya. Tidak ada biarpun satu jengkal atau satu *Cun* (1 *Cun* = 1/3 dm, 1 dm = 10 cm) daripada kulitnya yang tidak disayanginya. Maka tidak ada biarpun satu jengkal atau satu *Cun* (1 *Cun* = 1/3 dm, 1 dm = 10 cm) dari pada kulitnya yang tidak dirawatnya. Untuk mengetahui apakah caranya itu baik atau tidak baik, tidak ada jalan lain kecuali menilik bagian mana yang diutamakan.

tǐ yǒu guì jiàn yǒu xiǎo dà
體(体)有貴(貴)賤(贱)，有小大。

wú yǐ xiǎo hài dà wú yǐ jiàn hài guì
無(无)以小害大，無(无)以賤(贱)害貴(貴)。

yǎng qí xiǎo zhě wéi zhī xiǎo rén
養(养)其小者為(为)之小人，

yǎng qí dà zhě wéi zhī dà ren
養(养)其大者為(为)之大人。

14.2. “Badan itu mempunyai bagian yang mulia, yang rendah, yang kecil artinya dan yang besar artinya. Tidak boleh yang kecil itu membahayakan yang besar, juga tidak boleh yang rendah itu membahayakan yang mulia. Kalau orang mengutamakan yang kecil, ia akan menjadi orang kecil; kalau ia mengutamakan yang besar, ia akan menjadi orang besar.

jīn yǒu chǎng shī shě qí wú jiǎ yǎng qí èr jí
今有場(场)師(师)，舍其梧櫞(櫟)，養(养)其檮棘，

zé wéi zhī jiàn chǎng shī yān
則 (则) 為 (为) 之 賤 (贱) 場 (场) 師 (师) 焉 。

14.3. “Kini umpama ada seorang tukang kebun yang menyia-nyiakan pohon *Wu* - *Go* dan *Jia* - *Ke* (yang berharga) dan hanya menjadi tukang memelihara kurma kecut, boleh dinamakan tukang kebun yang bodoh.

yǎng qí yī zhǐ ér shī qí jiān bēi ér bù zhī yě
養 (养) 其 壹 (一) 指 而 失 其 肩 背 , 而 不 知 也 ,

zé wéi zhī láng jí rén yě
則 (则) 為 (为) 之 狼 疾 人 也 。

14.4. “Beginipun kalau orang hanya memperhatikan pemeliharaan jarinya dan menyia-nyiakan bahu punggungnya yang luka parah, ia terang tidak Bijaksana. Ia hanya seperti srigala lari.

yǐn shí zhī rén zé rén jiàn zhī yǐ
飲 (饮) 食 之 人 , 則 (则) 人 賤 (贱) 之 矣 ,

wéi qí yǎng xiǎo yǐ shī dà yě
為 (为) 其 養 (养) 小 以 失 大 也 。

14.5. “Orang yang hanya tahu makan minum saja akan dipandang rendah oleh orang lain, karena ia dipandang hanya memelihara yang kecil dan mengalpakan yang besar.”

yǐn shí zhī rén wú yǒu shī yě
飲 (饮) 食 之 人 無 (无) 有 失 也 ,

zé kǒu fù qǐ shì wéi chǐ cùn zhī fū zāi
則 (则) 口 腹 岌 (岂) 適 (适) 為 (为) 尺 寸 之 膚 (肤) 哉 ?

14.6. “Kalau orang di dalam memperhatikan makan minum tidak melupakan hal yang tidak boleh dialpakan maka benar-benar mulutnya itu tidak hanya sekedar berguna untuk memelihara 1 *Chi* - Jengkal (1/3 meter) atau 1 *Cun* (1 *Cun* = 1/3 dm, 1 dm = 10

cm) kulitnya saja."

gōng du zǐ wèn yuē jūn shì rén yě huò wéi dà ren
公 都 子 問 (问) 曰 : 鈞 (钩) 是 人 也 , 或 為 (为) 大 人 ,

huò wéi xiǎo rén hé yě
或 為 (为) 小 人 , 何 也 ?

mèng zǐ yuē cóng qí dà tǐ wéi dà ren
孟 子 曰 : 從 (从) 其 大 體 (体) 為 (为) 大 人 ,

cóng qí xiǎo tǐ wéi xiǎo rén
從 (从) 其 小 體 (体) 為 (为) 小 人 。

15.1. Gong Du Zi - Kong To Cu bertanya, "Semuanya ialah manusia mengapakah ada yang menjadi orang besar dan ada yang menjadi orang kecil?"

Meng Zi - Bing Cu menjawab, "Orang yang menurutkan bagian dirinya yang besar akan menjadi orang besar, yang hanya menurutkan bagian dirinya yang kecil akan menjadi orang kecil."

yuē jūn shì rén yě huò cóng qí dà tǐ
曰 : 鈞 (钩) 是 人 也 , 或 從 (从) 其 大 體 (体) ,

huò cóng qí xiǎo tǐ hé yě
或 從 (从) 其 小 體 (体) , 何 也 ?

yuē ěr mù zhī guān bù sī ér bì yū wù
曰 : 耳 目 之 官 不 思 , 而 蔽 於 (于) 物 。

wù jiāo wù zé yǐn zhī ér yǐ yǐ
物 交 物 , 則 (则) 引 之 而 已 矣 。

xīn zhī guān zé sī sī zé dé zhī bù sī zé bù dé yě
心 之 官 則 (则) 思 , 思 則 (则) 得 之 , 不 思 則 (则) 不 得 也 。

cǐ tiān zhī suǒ yǔ wǒ zhě xiān lì hū qí dà zhě
此 天 之 所 與 (与) 我 者 , 先 立 乎 其 大 者 ,

zé qí xiǎo zhě bù néng duó yě cǐ wéi dà ren ér yǐ yǐ
則 (则) 其 小 者 不 能 奪 也 。 此 為 (为) 大 人 而 已 矣 。

15.2. “Semuanya ialah manusia, mengapakah ada yang menurutkan bagian dirinya yang besar dan ada yang menurutkan bagian dirinya yang kecil?” “Tugas telinga dan mata tanpa dikendalikan pikiran, niscaya akan digelapkan oleh nafsu-nafsu (dari luar).

Nafsu-nafsu (dari luar) bila mana bertemu dengan nafsu-nafsu (dari dalam diri) mudah saling cenderung. Tugas hati ialah berpikir. Dengan berpikir kita akan berhasil, tanpa berpikir takkan berhasil. *Tian* - *Thian* YME mengaruniai kita semuanya itu, agar kita lebih dahulu menegakkan bagian yang besar, sehingga begian yang kecil itu tidak bisa mengacau. Inilah yang menyebabkan orang bisa menjadi orang besar.”

mèng zǐ yuē yǒu tiān jué zhě yǒu rén jué zhě
孟 子 曰 : 有 天 爵 者 , 有 人 爵 者 。

rényì zhōngxìn lè shàn bùjuàn cǐ tiān jué yě
仁 義 (义) 忠 信 , 樂 (乐) 善 不 倦 , 此 天 爵 也 ;

gōngqīng dàfū cǐ rén jué yě
公 卿 大 夫 , 此 人 爵 也 。

16.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “Ada kemuliaan karunia *Tian* - *Thian* dan ada kemuliaan pemberian manusia. Cinta Kasih, Kebenaran, Satya, Dapat dipercaya dan gemar akan Kebaikan dengan tidak merasa jemu, itulah kemuliaan karunia *Tian* - *Thian* YME. Kedudukan rajamuda, menteri dan pembesar itulah kemuliaan pemberian manusia.

gǔ zhī rén xiū qí tiān jué ér rén jué cóng zhī
古 之 人 修 其 天 爵 , 而 人 爵 從 (从) 之 。

16.2. “Orang jaman dahulu membina kemuliaan karunia *Tian* - *Thian* YME dan kemudian mendapatkan kemuliaan pemberian manusia.

jīn zhī rén xiū qí tiān jué yǐ yào rén jué
今 之 人 修 其 天 爵 ， 以 要 人 爵 ；

jì dé rén jué ér qì qí tiān jué zé huò zhī shèn zhě yě
既 得 人 爵 ， 而 弃 (弃) 其 天 爵 ， 则 (则) 惑 之 甚 者 也 ，

zhōng yì bì wáng ér yǐ yǐ
終 (终) 亦 必 亡 而 已 矣 。

16.3. “Orang jaman sekarang membina kemuliaan karunia *Tian* - *Thian* YME untuk mendapatkan kemuliaan pemberian manusia, lalu dibuanglah kemuliaan karunia *Tian* - *Thian* YME. Sungguh tersesatlah jalan pikirannya, karena akhirnya ia akan kehilangan semua.”

mèng zǐ yuē yù guì zhě rén zhī tóng xīn yě
孟 子 曰 : 欲 貴 (贵) 者 ， 人 之 同 心 也 。

rénn rén yǒu guì yū jǐ zhě fú sī ēr yǐ
人 人 有 貴 (贵) 於 (于) 己 者 ， 弗 思 耳 矣 。

17.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “Hal keinginan mendapatkan kehormatan semua orang mempunyai hati yang sama. Sesungguhnya tiap orang sudah mempunyai kehormatan dalam dirinya, hanya tidak mau mawas.

rénn zhī suǒ guì zhě fēi liáng guì yě
人 之 所 貴 (贵) 者 ， 非 良 貴 (贵) 也 。

zhào mèng zhī suǒ guì zhào mèng néng jiàn zhī
趙 (赵) 孟 之 所 貴 (贵) ， 趙 (赵) 孟 能 賤 (贱) 之 。

17.2. “Kehormatan yang didapat dari pemberian orang, bukan kehormatan yang sejati; sebab kehormatan pemberian Keluarga *Zhao Meng* - *Thio Bing* dapat diambil kembali oleh keluarga *Zhao Meng* - *Thio Bing* itu.”

shī yún jì zuì yǐ jiǔ jì bǎo yǐ dé
《詩 (诗)》 雲 (云) : 既 醉 以 酒 ， 既 飽 (饱) 以 德 。

yán bǎo hū rén yì yě suǒ yǐ bú yuàn rén zhī gāo liáng zhī wèi yě
言 飽 (饱) 乎 仁 義 (义) 也 , 所 以 不 愿 (愿) 人 之 膏 梁 之 味 也 ;

lìng wén guǎng yù shī yū shēn
令 聞 (闻) 廣 (广) 譽 (誉) 施 於 (于) 身 ,

suǒ yǐ bú yuàn rén zhī wén xiù yě
所 以 不 愿 (愿) 人 之 文 繡 (绣) 也 。

17.3. “Di dalam Kitab Sanjak tertulis, ‘Telah kau puaskan aku dengan anggur, telah kau kenyangkan aku dengan Kebajikan.’ Kata-kata kenyang itu menunjukkan tentang Cinta Kasih dan Kebenaran. Kalau orang sudah demikian, masakan orang masih hanya ingin ikan atau nasi dari orang lain? Kalau orang sudah termasyur dan harum namanya, masakan masih menginginkan pakaian bersulam pemberian orang?”

mèng zǐ yuē rén zhī shèng bù rén yě yóu shuǐ zhī shèng huǒ
孟 子 曰 : 仁 之 勝 (胜) 不 仁 也 , 猶 (犹) 水 之 勝 (胜) 火 。

jīn zhī wéi rén zhě
今 之 為 (为) 仁 者 ,

yóu yǐ yī bēi shuǐ jiù yī chē xīn zhī huǒ yě
猶 (犹) 以 壹 (一) 杯 水 救 壱 (一) 車 (车) 薪 之 火 也 ;

bú xī zé wèi zhī shuǐ bù shèng huǒ
不 熄 , 則 (则) 謂 (谓) 之 水 不 勝 (胜) 火 。

18.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Cinta Kasih memang atas yang bukan Cinta Kasih, seperti air menang atas api. Tetapi kini orang hendak melakukan Cinta Kasih laksana dengan semangkuk air memadamkan api segerobak kayu bakar, kalau tidak padam lalu dikatakan bahwa air tidak dapat menang atas api.”

cǐ yòu yǔ yū bù rén zhī shèn zhě yě yì zhōng bì wáng ér yǐ yǐ
此 又 與 (与) 於 (于) 不 仁 之 甚 者 也 。 亦 終 (终) 必 亡 而 已 矣 。

18.2. “Hal ini sama saja dengan menganjurkan orang yang tidak berperi Cinta Kasih untuk menjadi-jadi dan (Cinta Kasihnya yang sedikit itu) akhirnya musna sama

sekali."

mèng zǐ yuē wǔ gǔ zhě zhǒng zhī měi zhě yě
孟子曰：五穀者，種(种)之美者也；

gǒu wéi bú shou bù rú tí bài fū rén yì zài hū shú zhī ér yǐ yǐ
苟為(为)不熟，不如荑稗。夫仁亦在乎熟之而已矣。

19.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, "Di antara segala biji-bijian adalah lima macam biji-bijian yang terbaik. Tetapi kalau dalam keadaan tidak masak, sesungguhnya lebih baik rumput Ti - Tee atau Bai - Pai, begitupun nilai Cinta Kasih itu hanya bergantung kematangannya!"

mèng zǐ yuē yì zhī jiào rén shè bì zhì yū gòu
孟子曰：羿之教人射，必志於(于)穀；

xué zhě yì bì zhì yū gòu
學(学)者亦必志於(于)穀。

20.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, "Yi - Gee dalam mengajar orang memanah tentu mementang busurnya penuh-penuh, murid-muridnya wajib berusaha dapat mementang penuh-penuh juga.

dà jiàng huì rén bì yǐ guī jǔ
大匠誨(诲)人必以規(规)矩，

xué zhě yì bì yǐ guī jǔ
學(学)者亦必以規(规)矩。

20.2. "Beginpun seorang tukang kayu dalam mengajar seseorang tentu menggunakan jangka dan siku, pelajaran pun harus berusaha baik-baik menggunakan jangka dan siku."

mèng zǐ
孟子 - (**BING CU**)

JILID VI B

告子《下》

Gao Zi (Xia) - Ko Cu (He)

rèn rén yǒu wèn wū lú zǐ yuē lǐ yǔ shí shú zhòng
任人有問(问)屋廬(庐)子曰:禮(利)與(与)食孰重?

yuē lǐ zhòng
曰:禮(礼)重。

1.1. Seorang Negeri *Ren* - *Jiem* bertanya kepada *Wu Lu* - *Ok Lo*, “Antara Kesusahaaan dan makan, mana yang lebih penting!”
“Kesusilaan lebih penting!”

sè yǔ lǐ shú zhòng yuē lǐ zhòng
色與(与)禮(礼)孰重? 曰:禮(礼)重。

1.2. “Perkawinan dan Kesusahaaan, mana lebih penting?”
“Kesusilaan lebih penting!”

yuē yǐ lǐ shí zé jī ér sǐ
曰:以禮(礼)食, 則(则)飢(饥)而死;

bú yǐ lǐ shí zé dé shí bì yǐ lǐ hū
不以禮(礼)食，則(则)得食，必以禮(礼)乎？

qīn yíng zé bù dé qī
親(亲)迎，則(则)不得妻；

bú qīn yíng zé dé qī bì qīn yíng hū
不親(亲)迎，則(则)得妻，必親(亲)迎乎！

1.3. “Kalau dengan berlaku Susila untuk dapat mendapatkan makanan orang harus kelaparan dan mati, tetapi kalau tidak usah berlaku Susila untuk mendapatkan makanan orang dapat makan; haruskah orang tetap memegang Kesusilaan? Kalau dengan menetapi adat calon suami menjemput sendiri, ternyata tidak dapat kawin, tetapi bila tidak usah menetapi adat calon suami menjemput sendiri, dapat kawin; haruskan orang menetapi adat suami menjemput sendiri?”

(*Li Ji - Lee Ki* XXVII. 26,38)

wū lú zǐ bù néng duì míng rì zhī zou yǐ gào mèng zǐ
屋廬(庐)子不能對(对)，明日之鄒(邹)，以告孟子。

mèng zǐ yuē yū dá shì yě hé yǒu
孟子曰：於！答是也，何有？

1.4. *Wu Lu* - *Ok Lo* tidak dapat menjawab. Esok harinya ia pergi ke kota *Zou* - *Co* melaporkan hal itu kepada *Meng Zi* - *Bing Cu*.

Meng Zi - *Bing Cu* berkata, “Untuk menjawab itu mudah saja.

bú chuāi qí běn ér qí qí mò
不揣其本而齊(齐)其末，

fāng cùn zhī mù kě shǐ gāo yū cén lóu
方寸之木可使高於(于)岑樓。

1.5. “Dalam suatu hal kalau orang tidak mempertimbangkan pokoknya hanya menonjolkan bagian ujungnya, biar sepotong kayu yang hanya 1 *Cun* (1 *Cun* = 1/3 dm, 1 dm = 10 cm) dapat dikatakan lebih tinggi dari puncak gedung yang bertingkat.”

jīn zhòng yū yǔ zhě
金 重 於 (于) 羽 者 ,

qǐ wèi yī gòu jīn yǔ yī yú yǔ zhī wèi zāi
豈 (岂) 謂 (谓) 壹 (一) 鉤 (钩) 金 與 (与) 壹 (一) 輿 (舆) 羽 之 謂 (谓) 哉 ?

1.6. "Kalau orang berkata emas lebih berat dari bulu, tidak berarti sepotong kecil emas dibandingkan segerobak bulu.

qǔ shí zhī zhòng zhě yǔ lǐ zhī qīng zhě ér bǐ zhī xī chì shí zhòng
取 食 之 重 者 與 (与) 禮 (礼) 之 輕 (轻) 者 而 比 之 , 奚 翅 食 重 ?

qǔ sè zhī zhòng zhě yǔ lǐ zhī qīng zhě ér bǐ zhī xī chì sè
取 色 之 重 者 與 (与) 禮 (礼) 之 輕 (轻) 者 而 比 之 , 奚 翅 色

zhòng
重 ?

1.7. "Kalau dalam hal makan dipilihkan hal yang berat, sedang dalam hal Kesusilaan diambilkan yang ringan, lalu diperbandingkan, tentulah akan disimpulkan bahwa makan lebih penting. Kalau dalam hal perkawinan diambilkan hal yang berat, sedang dalam hal Kesusilaan diambil hal yang ringan, lalu diperbandingkan, tentulah akan disimpulkan bahwa perkawinan itu lebih penting.

wǎng yìng zhī yuē zhěn xiōng zhī bì ér duó zhī shí zé dé shí
往 應 (应) 之 曰 : 紗 兄 之 臂 而 奪 (夺) 之 食 , 則 (则) 得 食 ;

bú zhěn zé bù dé shí zé jiāng zhěn zhī hū
不 紗 , 則 (则) 不 得 食 , 則 (则) 將 (将) 紗 之 乎 ?

yu dōng jiā qiáng ér lǒu qí chu zǐ zé dé qī
踰 (逾) 東 (东) 家 牆 (墙) 而 摟 (搂) 其 處 (处) 子 , 則 (则) 得 妻 ;

bú lǒu zé bù dé qī zé jiāng lǒu zhī hū
不 摊 (搂) , 則 (则) 不 得 妻 , 則 (则) 將 (将) 摊 (搂) 之 乎 ?

1.8. "Pergilah balas bertanya, 'Kalau kamu harus memutar lengan kakakmu dan merebut makanannya, baru beroleh makanan; tanpa memutar lengannya tidak bisa

mendapatkan makanan itu, apakah kamu akan memutarnya juga? Kalau melompati pagar Timur rumah seseorang dan menyeret gadisnya baru dapat menikah, tanpa menyeretnya tidak bisa menikah dengannya; apakah kamu juga akan menyeretnya?"

cáo jiāo wèn yuē rén jiē kě yǐ wéi yáo shùn yǒu zhū
曹 交 問 (问) 曰 : 人 皆 可 以 為 (为) 堯 (尧) 舜 , 有 諸 (诸) ?

mèng zǐ yuē rán
孟 子 曰 : 然 。

2.1. *Cao Jiao - Coo Kau* bertanya, "Benarkah tiap orang bisa menjadi seperti *Yao - Giao* dan *Shun - Sun?*" *Meng Zi - Bing Cu* menjawab, "Benar!"

jīāo wén wén wáng shí chǐ tāng jiǔ chǐ
交 聞 (闻) 文 王 十 尺 , 湯 (汤) 九 尺 ,

jīn jiāo jiǔ chǐ sì cùn yǐ zhǎng shí sù ér yǐ rú hé zé kě
今 交 九 尺 四 寸 以 長 (长) , 食 粟 而 已 , 如 何 則 (则) 可 ?

2.2. "Kau mendengar bahwa Raja *Wen - Bun* itu sepuluh *Chi* - Jengkal (1 *Chi* = 1/3 meter) tinggi badannya dan Raja *Tang - Thong* Sembilan *Chi* - Jengkal (1 *Chi* = 1/3 meter) tingginya. Kini Kau bertinggi badan sembilan *Chi* - Jengkal (1 *Chi* = 1/3 meter) empat *Cun*, (1 *Cun* = 1/3 dm, 1 dm = 10 cm) tetapi kemampuannya hanya makan sekoi saja. Bagaimanakah agar dapat seperti mereka?" (*Meng Zi - Bing Cu* VII A: 43)

yuē xī yǒu yū shì yì wéi zhī ér yǐ yǐ
曰 : 奚 有 於 (于) 是 ? 亦 為 (为) 之 而 已 矣 。

yǒu rén yū cǐ lì bù néng shèng yī pǐ chú
有 人 於 (于) 此 , 力 不 能 勝 (胜) 壹 (一) 匹 雉 (雏) ,

zé wéi wú lì rén yǐ
則 (则) 為 (为) 無 (无) 力 人 矣 ;

jīn yuē ju bǎi jūn zé wéi yǒu lì rén yǐ
今 曰 舉 (举) 百 鈞 (钩) , 則 (则) 為 (为) 有 力 人 矣 。

rán zé jǔ wū huò zhī rèn
然 則 (则) 舉 (举) 烏 (鸟) 獲 (获) 之 任 ,

shì yì wéi wū huò ér yǐ yǐ
是 亦 為 (为) 烏 (鸟) 獲 (获) 而 已 矣 。

fū rén qǐ yǐ bú shèng wéi huàn zāi fú wéi ěr
夫 人 豈 (岂) 以 不 勝 (胜) 為 (为) 患 哉 ? 弗 為 (为) 耳 。

2.3. Apakah hubungan persoalan yang kau kemukakan itu dengan masalahnya? Berbuatlah seperti mereka. Kalau ada orang yang mula-mula tenaganya tidak kuat mengangkat seekor anak itik, tentulah orang itu dinamai orang yang tidak bertenaga. Kalau kini ia dapat mengangkat seratus *Jun* - tiga ribu katи (1 *Jun* = 30 *Jin*, 1 *Jin* = $\frac{1}{2}$ Kg), ia akan dinamai seorang yang bertenaga. Kalau kemudian bisa mengangkat seberat angkatan *Wu Huo* - *Oh Hik*, niscaya ia akan dinamai *Wu Huo* - *Oh Hik* ke dua. Mengapakah orang mesti berkeluh kesah tidak dapat berbuat sama? Soalnya ialah karena tidak mau berbuat!

xú xíng hòu zhǎng zhě wèi zhī dì
徐 行 後 (后) 長 (长) 者 謂 (谓) 之 弟 ,

jí xíng xiān zhǎng zhě wèi zhī bù dì
疾 行 先 長 (长) 者 謂 (谓) 之 不 弟 。

fū xú xíng zhě qǐ rénn suǒ bù néng zāi suǒ bù wéi yě
夫 徐 行 者 , 豈 (岂) 人 所 不 能 哉 ? 所 不 為 (为) 也 。

yáo shùn zhī dào xiào dì ér yǐ yǐ
堯 (尧) 舜 之 道 , 孝 弟 而 已 矣 。

2.4. "Kalau orang dalam berjalan mau perlahan-lahan di belakang orang yang lebih tua, tentu ia dinamai seorang yang dapat berendah hati. Kalau berjalan cepat-cepat mendahului orang yang lebih tua, tentu ia akan dinamai seorang yang tidak berendah hati. Untuk berjalan perlahan-lahan begitu saja, masakan orang tidak dapat? Itu hanya tidak mau mengerjakan. Adapun Jalan Suci *Yao* - *Giau* dan *Shun* - *Sun* tidak

lain hanya Laku Bakti dan Rendah Hati.

zǐ fú yáo zhī fú sòng yáo zhī yán
子 服 堯 (尧) 之 服 , 詩 (诵) 堯 (尧) 之 言 ,

xíng yáo zhī xíng shì yáo ér yǐ yǐ
行 堯 (尧) 之 行 , 是 堯 (尧) 而 已 矣 。

zǐ fú jié zhī fú sòng jié zhī yán xíng jié zhī xíng shì jié ér yǐ yǐ
子 服 桀 之 服 , 詩 (诵) 桀 之 言 , 行 桀 之 行 , 是 桀 而 已 矣 。

2.5. “Kalau kamu mau berpakaian seperti *Yao - Giau*, mengulang kata-kata *Yao - Giau* dan menjalankan perbuatan-perbuatan yang dilakukan *Yao - Giau*, kamu sudah menjadi seperti *Yao - Giau*. Kalau kamu memakai pakaian seperti *Jie - Kiat*, mengulangi kata-kata *Jie - Kiat* dan menjalankan perbuatan-perbuatan yang dilakukan *Jie - Kiat*, kamupun akan menjadi seperti *Jie - Kiat*.”

yuē jiāo de jiàn yū zou jūn
曰 : 交 得 見 (见) 於 (于) 鄒 (邹) 君 ,

kě yǐ jiǎ guǎn yuàn liú ér shòu yè yū mén
可 以 假 館 (馆) , 愿 愿 留 而 受 業 (业) 於 (于) 門 (门) 。

2.6. “Kau ingin menemui pembesar kota *Zou - Co* ini agar mendapat tempat kediaman dan menerima ajaran lebih jauh.”

yuē fū dào ruò dà lù rán qǐ nán zhī zāi
曰 : 夫 道 若 大 路 然 , 豈 (岂) 難 (难) 知 哉 ?

rén bìng bù qiú ěr
人 病 不 求 耳 。

zǐ guī ér qiú zhī yǒu yú shī
子 歸 (归) 而 求 之 , 有 餘 (余) 师 师 。

2.7. “Jalan Suci itu laksana Jalan Raya, apa sukarnya untuk menemukannya? Hanya salah orang sendiri tidak mau mencarinya. Kamu boleh pulang dan mencarinya

disana. Disana banyak guru bagimu."

gōng sūn chǒu wèn yuē
公 孫 (孙) 醜 (丑) 問 (问) 曰 :

gāo zǐ yuē xiǎo pan xiǎo rén zhī shī yě
高 子 曰 : 《小 弁》 , 小 人 之 詩 (诗) 也 。

mèng zǐ yuē hé yǐ yán zhī yuē yuàn
孟 子 曰 : 何 以 言 之 ? 曰 : 怨 。

3.1. *Gong Sun Chou - Kong Sun Thio* bertanya, "*Gao Zi - Koo Cu* berkata bahwa Sanjak *Xiao Pan - Siau Pwan* itu sanjak orang rendah budi." (*Shi Jing - Si King* II. 5. 3. 5) *Meng Zi - Bing Cu* bertanya, "Mengapakah dikatakan begitu?" "Di situ terkandung rasa penyesalan."

yuē gù zài gāo sǒu zhī wéi shī yě
曰 : 固 哉 , 高 叢 之 為 (为) 詩 (诗) 也 !

yǒu rén yú cǐ yuè rén wan gōng ér shè zhī
有 人 於 (于) 此 , 越 人 關 (关) 弓 而 射 之 ,

zé jǐ tán xiào ér dào zhī wú tā shū zhī yě
則 (则) 已 談 (谈) 笑 而 道 之 ; 無 (无) 他 , 疏 之 也 。

qí xiōng wan gōng ér shè zhī zé jǐ chuí tì qì ér dào zhī
其 兄 關 (关) 弓 而 射 之 , 則 (则) 已 垂 涕 泣 而 道 之 ;

wú tā qī zhī yě xiǎo pan zhī yuàn qīn qīn yě
無 (无) 他 , 戚 之 也 。 小 弁 之 怨 , 親 (亲) 親 (亲) 也 。

qīn qīn rén yě gù yǐ fū gāo sǒu zhī wéi shī yě
親 (亲) 親 (亲) , 仁 也 。 固 矣 夫 , 高 叢 之 為 (为) 詩 (诗) 也 !

3.2. "Sungguh sempit pandangan *Gao Sou - Koo So* tentang Sanjak. Kalau di sini ada seseorang, lalu ada pula seorang Negeri *Yue - Wat* mementang busur hendak memanahnya; aku akan dapat sambil omong dan tertawa menasehatkan kepada

orang itu, jangan berbuat demikian. Ini tidak lain karena yang melakukan itu tidak bersangkut paut dengan aku. Tetapi kalau yang mementang busur dan hendak memanah itu kakaku, tentu aku akan dengan menangis mencucurkan air mata menasehatinya. Ini juga tidak lain karena yang hendak melakukan itu bersangkut paut denganku. Pernyataan penyesalan dalam *Xiao Pan - Siau Pwan* ini ialah karena adanya rasa Cinta kepada orang tua. Cinta kepada orang tua itu bersumber Cinta Kasih. Maka sungguh sempit pandangan *Gao Sou - Koo So* tentang Sanjak."

yuē kǎi fēng hé yǐ bú yuàn
曰：《凱 (凯) 風 (风)》何以不怨？

3.3. "Mengapakah di dalam Sanjak *Kai Feng - Khai Hong* tidak terdapat penyesalan?"
(*Shi Jing - Si King* I. 3. 7)

yuē kǎi fēng qīn zhī guò xiǎo zhě yě
曰：《凱 (凯) 風 (风)》，親 (亲) 之 過 (过) 小 者 也；

xiǎo biàn qīn zhī guò dà zhě yě
《小 弇》，親 (亲) 之 過 (过) 大 者 也。

qīn zhī guò dà ér bú yuàn shì yù shū yě
親 (亲) 之 過 (过) 大 而 不 怨，是 愈 疏 也；

qīn zhī guò xiǎo ér yuàn shì bù kě jī yě
親 (亲) 之 過 (过) 小 而 怨，是 不 可 磕 (矶) 也。

yù shū bú xiào yě bù kě jī yì bú xiào yě
愈 疏，不 孝 也；不 可 磕 (矶)，亦 不 孝 也。

3.4. "Sebab di dalam Sanjak *Kai Feng - Khai Hong*, kesalahan orang tuanya kecil saja. Tetapi di dalam *Xiao Pan - Siau Pwan*, kesalahan orang tuanya itu besar. Maka kalau tidak juga menunjukkan penyesalan, itu berarti merenggangkan hubungan, sebaliknya kalau kesalahan orang tua tidak besar, tetapi sudah menggerutu, itu berarti si anak tidak menyukai orang tuanya. Merenggangkan hubungan itu berarti tidak berbakti, dan tidak menyukai itupun berarti tidak berbakti."

kǒng zǐ yuē shùn qí zhì xiào yǐ wǔ shí ér mù
孔子曰：舜其至孝矣，五十而慕。

3.5. “*Kong Zi - Khong Cu* bersabda, ‘Sungguh di puncak laku Bakti Raja *Shun - Sun*, sampai usia lima puluh tahun masih juga mengenang orang tuannya.”

sòng kēng jiāng zhī chǔ mèng zǐ yù yū shí qiū
宋 烅 將 (将) 之 楚 , 孟 子 遇 於 (于) 石 丘 。

4.1. *Song Keng - Song King* hendak ke negeri *Chu - Cho* bertemu dengan *Meng Zi - Bing Cu* di *Shi Qiu - Sik Khiu*.

yuē xiān shēng jiāng hé zhī
曰：先 生 將 (将) 何 之 ？

4.2. (*Meng Zi - Bing Cu*) bertanya, “Tuan hendak kemana?”

yuē wú wén qín chǔ gou bīng
曰：吾聞 (闻) 秦 楚 構 (构) 兵 ，

wǒ jiāng jiàn chǔ wáng shui ér bà zhī
我 將 (将) 見 (见) 楚 王 說 (说) 而 罷 (罢) 之 。

chǔ wáng bù yuè wǒ jiāng jiàn qín wáng shui ér bà zhī
楚 王 不 悅 , 我 將 (将) 見 (见) 秦 王 說 (说) 而 罷 (罢) 之 ,

èr wáng wǒ jiāng yǒu suǒ yù yān
二 王 我 將 (将) 有 所 遇 焉 。

4.3. “Saya mendengar Negeri *Qin - Chien* dan *Chu - Cho* sedang berperang. Aku hendak menemui Raja Negeri *Chu - Cho* dan membujuknya. Kalau Raja Negeri *Chu - Cho* tidak menyukainya aku akan menemui Raja Negeri *Qin - Chien* untuk membujuknya pula. Satu di antara ke dua raja itu tentu akan ada salah seorang yang mau menurut.”

yuē kē yě qǐng wú wèn qí xiáng
曰：軻 (轲) 也 請 (请) 無 (无) 問 (问) 其 詳 (详) ,

yuàn wén qí zhǐ shui zhī jiāng hé rú
願 (愿) 聞 (闻) 其 指 。 說 (说) 之 將 (将) 何 如 ?

yuē wǒ jiāng yán qí bú lì yě
曰 : 我 將 (将) 言 其 不 利 也 。

4.4. “Ke - Khoo tidak ingin minta keterangan yang lengkap, hanya ingin mendengar bagaimana tuan akan membujuknya.” “Akan kukatakan bahwa hal itu tidak membawa keuntungan.” (Meng Zi - Bing Cu | A. 1)

yuē xiān shēng zhī zhì zé dà yǐ xiān shēng zhī hào zé bù kě
曰 : 先 生 之 志 則 (则) 大 矣 , 先 生 之 號 (号) 則 (则) 不 可 。

xiān shēng yǐ lì shui qín chǔ zhī wáng qín chǔ zhī wáng yuè yū lì
先 生 以 利 說 (说) 秦 楚 之 王 , 秦 楚 之 王 悅 於 (于) 利 ,

yǐ bà sān jūn zhī shī
以 罷 (罢) 三 軍 (军) 之 師 (师) ,

shì sān jūn zhī shì lè bà ér yuè yū lì yě
是 三 軍 (军) 之 士 樂 (乐) 罷 (罢) 而 悅 於 (于) 利 也 。

wéi rén chén zhě huái lì yǐ shì qí jūn
為 (为) 人 臣 者 懷 (怀) 利 以 事 其 君 ,

wéi rén zǐ zhě huái lì yǐ shì qí fù
為 (为) 人 子 者 懹 (怀) 利 以 事 其 父 ,

wéi rén dì zhě huái lì yǐ shì qí xiōn
為 (为) 人 弟 者 懹 (怀) 利 以 事 其 兄 。

shì jūn chén fù zǐ xiōng dì zhōng qù rén yì
是 君 臣 , 父 子 , 兄 弟 終 (终) 去 仁 義 (义) ,

huái lì yǐ xiāng jiē rán ér bú wáng zhě wèi zhī yǒu yě
懷 (怀) 利 以 相 接 , 然 而 不 亡 者 , 未 之 有 也 。

4.5. “Sungguh besar kemauan tuan, tetapi dasar alasan tuan tidak teguh. Kalau tuan hendak menggunakan alasan keuntungan untuk membicarakannya dengan Raja Negeri Qin - Chien dan

Chu - Cho, dan ternyata Raja Negeri *Qin - Chien* dan *Chu - Cho* suka dengan alasan keuntungan itu, maka panglima-panglima barisan dan perwira-perwira barisan juga akan suka dengan alasan keuntungan itu. Kalau sudah begitu, nanti orang yang menjadi pembantu hanya akan ingat keuntungan dalam mengabdi kepada pemimpin; yang menjadi anak, juga hanya akan ingat keuntungan saja dalam mengabdi kepada orang tua; yang menjadi adik, hanya akan ingat keuntungan saja dalam mengabdi kepada kakak. Akhirnya: pemimpin, pembantu, ayah, anak, kakak, adik semuanya akan membuang Cinta Kasih dan Kebenaran, dan hanya ingat keuntungan dalam perhubungannya. Setelah demikian, kalau tidak musna negerinya, itu belum pernah terjadi.

xiān shēng yǐ rén yì shuì qín chǔ zhī wáng
先 生 以 仁 義 (义) 說 (说) 秦 楚 之 王 ,

qín chǔ zhī wáng yuè yū rén yì ér bà sān jūn zhī shī
秦 楚 之 王 悅 於 (于) 仁 義 (义) , 而 罷 (罢) 三 軍 (军) 之 師 (师) ,

shì sān jūn zhī shì lè bà ér yuè yū rén yì yě
是 三 軍 之 士 樂 (乐) 罷 (罢) 而 悅 於 (于) 仁 義 (义) 也 。

wéi rén chén zhě huái rén yì yǐ shì qí jūn
為 (为) 人 臣 者 懷 (怀) 仁 義 (义) 以 事 其 君 ,

wéi rén zǐ zhě huái rén yì yǐ shì qí fù
為 (为) 人 子 者 懹 (怀) 仁 義 (义) 以 事 其 父 ,

wéi rén dì zhě huái rén yì yǐ shì qí xiōn
為 (为) 人 弟 者 懹 (怀) 仁 義 (义) 以 事 其 兄 ,

shì jūn chén fù zǐ xiōng dì qù lì
是 君 臣 , 父 子 , 兄 弟 去 利 ,

huái rén yì yǐ xiāng jiē yě
懷 (怀) 仁 義 (义) 以 相 接 也 ,

rán ér bù wáng zhě wèi zhī yǒu yě hé bì yuē lì
然 而 不 王 者 , 未 之 有 也 。 何 必 曰 利 ?

4.6. “Kalau tuan mengemukakan Cinta Kasih dan Kebenaran untuk berbicara dengan Raja Negeri *Qin - Chien* dan *Chu - Cho*, Raja Negeri *Qin - Chien* dan *Chu - Cho* akan

suka kepada Cinta Kasih dan Kebenaran. Panglima-panglima dan perwira-perwira barisanpun akan selalu ingat Cinta Kasih dan Kebenaran dalam mengabdi kepada pemimpin, yang menjadi anak akan selalu ingat Cinta Kasih dan Kebenaran dalam mengabdi kepada orang tua; yang menjadi adikpun akan selalu ingat Cinta Kasih dan Kebenaran dalam melayani kakak. Maka : pemimpin, pembantu, ayah, anak, kakak, adik, semua akan menyisihkan keuntungan dan selalu ingat akan Cinta Kasih dan Kebenaran dalam perhubungannya. Dengan demikian, kalau tidak menjadi raja besar, itu belum pernah terjadi; mengapa akan membicarakan keuntungan saja?"

mèng zǐ jū zuò jì rèn wéi rèn chǔ shǒu
孟子居鄒(邹),季任為(为)任處(处)守,

yǐ bì jiāo shòu zhī ér bù bào
以幣(币)交,受之而不報(报)。

chǔ yú píng lù chǔ zǐ wéi xiāng
處(处)於(于)平陸(陆),儲(储)子為(为)相,

yǐ bì jiāo shòu zhī ér bù bào
以幣(币)交,受之而不報(报)。

5.1. Ketika *Meng Zi - Bing Cu* diam di kota *Zou - Co*, *Ji Ren - Kwi Jiem* mewakili kakaknya menjaga kota *Ren - Jiem*, ia mengirim bahan-bahan dari sutera. (*Meng Zi - Bing Cu*) menerima tanpa upacara terima kasih. Ketika diam di *Ping Lu - Ping Liok*, menteri *Chu Zi - Thi Cu* juga mengirim bahan-bahan dari sutera, dan (*Meng Zi - Bing Cu*) pun menerima tanpa upacara terima kasih.

tā rì yóu zuò zhī rèn jiàn jì zǐ
他日,由鄒(邹)之任,見(见)季子;

yóu píng lù zhī qí bú jiàn chǔ zǐ
由平陸(陆)之齊(齐),不見(见)儲(储)子。

wū lú zǐ xǐ yuē lián dé jiàn yǐ
屋廬(庐)子喜曰:連(连)得間(间)矣。

5.2. Hari lain, (*Meng Zi - Bing Cu*) dari kota *Zou - Co* menuju Negeri *Ren - Jiem*, ia

menemui *Ji Zi - Kwi Cu* (Untuk mengucapkan terima kasih). Tetapi ketika dari *Ping Lu* - *Ping Liok* ke negeri *Qi - Cee*, ia tidak menemui *Chu Zi - Thi Cu*. Melihat hal itu *Wu Lu Zi - Ok Lo Cu* dengan gembira berkata, “Kini ada bahan bertanya.”

wèn yuē fū zǐ zhī rèn jiàn jì zǐ
問 (问) 曰 : 夫 子 之 任 , 見 (见) 季 子 ;

zhī qí bù jiàn chǔ zǐ wéi qí wéi xiāng yǔ
之 齐 (齐) , 不 見 (见) 儲 (储) 子 , 為 (为) 其 為 (为) 相 與 (与) ?

5.3. Ia bertanya, “Ketika di Negeri *Ren - Jiem* guru menemui *Ji Zi - Kwi Cu*, mengapa ketika di negeri *Qi - Cee*, guru tidak menemui *Chu Zi - Thi Cu*? Apakah karena dia hanya seorang menteri?”

yuē fēi yě shū yuē xiǎng duō yí
曰 : 非 也 。 《書 (书)》 曰 : 享 多 儀 (仪) ,

yí bù jí wù yuē bù xiǎng wéi bù yì zhì yū xiǎng
儀 (仪) 不 及 物 曰 不 享 , 惟 不 役 志 於 (于) 享 。

5.4. “Bukan demikian! Dalam Kitab *Shu Jing - Su King* tertulis: Persembahan itu harus disertai adat istiadat; kalau tanpa adat, barang-barang itu tidak berarti apa-apa karena tidak disertai kemauan baik yang sungguh-sungguh, maka hilang pula maksud sebenarnya.” (*Shu Jing - Su King* V. 1. 2)

wéi qí bù chéng xiǎng yě
為 (为) 其 不 成 享 也 。

5.5. “Demikianlah semuanya itu karena persembahan tidak disampaikan dengan cara yang semestinya.”

wū lú zǐ yuè huò wèn zhī
屋 庐 (庐) 子 悅 。 或 問 (问) 之 。

wū lú zǐ yuē jì zǐ bù dé zhī zou chǔ zǐ dé zhī píng lù
屋 庐 (庐) 子 曰 : 季 子 不 得 之 鄖 (邹) , 儲 (储) 子 得 之 平 陸 (陆) 。

5.6. Mendengar keterangan itu *Wu Lu Zi* - *Ok Lo Cu* gembira sekali. Ketika ada orang bertanya hal itu *Wu Lu Zi* - *Ok Lo Cu* menjawab, “Sebabnya ialah karena *Ji Zi* - *Kwi Cu* memang benar-benar tidak dapat datang sendiri ke Negeri *Zou* - *Co*; tetapi *Chu Zi* - *Thi Cu* sesungguhnya dapat datang sendiri ke *Ping Lu* - *Ping Liok*.“

chún yū kūn yuē xiān míng shí zhě wéi rén yě
淳 於 (于) 髮 曰 : 先 名 實 (实) 者 , 為 (为) 人 也 ;

hòu míng shí zhě zì wéi yě
後 (后) 名 實 (实) 者 , 自 為 (为) 也 。

fū zǐ zài sān qīng zhī zhōng míng shí wèi jiā yū shàng xià ér qù zhī
夫 子 在 三 卿 之 中 , 名 實 (实) 未 加 於 (于) 上 下 而 去 之 ,

rénn zhě gù rú cǐ hū
仁 者 固 如 此 乎 ?

6.1. *Chun Yu Kun* - *Sun I Khun* berkata, “Orang yang mengutamakan nama baik, ingin berbuat banyak bagi orang lain, orang yang membelakangkan nama baik, ingin berbuat banyak untuk diri sendiri. Guru sudah menjadi salah satu diantara tiga menteri kepala, tetapi sebelum nama baik guru dapat memberi faedah bagi fihak atasan maupun bawahan, mengapakah sudah hendak meletakkan jabatan? Apakah seorang yang berperi Cinta Kasih itu sedemikian kukuh?” (*Meng Zi* - *Bing Cu* IV A. 17)

mèng zǐ yuē jū xià wèi bú yǐ xiàn shì bù xiào zhě bó yí yě
孟 子 曰 : 居 下 位 , 不 以 賢 (贤) 事 不 肖 者 , 伯 夷 也 ;

wǔ jiù tāng wǔ jiù jié zhě yī yǐn yě
五 就 湯 (汤) , 五 就 桀 者 , 伊 尹 也 ;

bú wù wū jūn bú cí xiǎo guān zhě liǔ xià huì yě
不 惡 (恶) 汗 (污) 君 , 不 辞 (辞) 小 官 者 , 柳 下 惠 也 。

sān zǐ zhě bù tóng dào qí qū yī yě
三 子 者 不 同 道 , 其 趕 (趋) 壹 (一) 也 。

yī zhě hé yě yuē rén yě jūn zǐ yì rén ér yǐ yǐ hé bì tong
壹(一)者何也？曰：仁也。君子亦仁而已矣，何必同？

6.2. Meng Zi - Bing Cu menjawab, “Orang yang rela menjadi rakyat jelata karena tidak mau menjadi yang Bijaksana mengabdi kepada orang dungu, itulah Bo Yi - Pik I. lima kali bekerja kepada Raja Tang - Thong dan lima kali bekerja pada Raja Jie - Kiat, itulah Yi Yin - I len. Tidak menolak bekerja pada raja yang keji dan tidak menolak pangkat yang rendah, itulah Liu Xia Hui - Liu He Hwi. Ke tiga orang itu menempuh Jalan Suci yang nampaknya berlainan tetapi sesungguhnya di dalam hal yang satu. Apakah hal yang satu itu? Yakin : Cinta Kasih! Seorang Jun Zi - Kun Cu cukup dengan Cinta Kasih! Haruskah ia dengan satu cara saja?” (Meng Zi - Bing Cu V B. 1)

yuē lǚ mù gōng zhī shí gōng yí zǐ wéi zhèng
曰：魯(魯)繆公之時(时)，公儀(仪)子為(为)政，

zǐ liǔ zǐ sī wéi chén lǚ zhī xuē yě zī shèn
子柳，子思為(为)臣，魯(魯)之削也滋甚。

ruò shì hū xiàn zhě zhī wú yì yū guó yě
若是乎，賢(贤)者之無(无)益於(于)國(国)也！

6.3. “Pada jaman Rajamuda Mu - Bok dari Negeri Lu - Lo, Gong Yi Zi - Kong Gi Cu memegang kekuasaan pemerintahan; Zi Liu - Cu Liu dan Zi Si - Cu Su menjadi menterinya. Tetapi bahkan pada saat itu Negeri Lu - Lo sangat banyak kehilangan daerahnya. Apakah sedemikian tidak berguna orang-orang Bijaksana itu bagi negeri?”

yuē yú bù yòng bǎi lǐ xī ér wáng qín mù gōng yòng zhī ér bà
曰：虞不用百里奚而亡，秦穆公用之而霸。

bù yòng xiàn zé wáng xuē hé kě dé yǔ
不用賢(贤)則(则)亡，削何可得與(与)？

6.4. “Raja Yu - Gi yang tidak mau menggunakan tenaga Bai Li Xi - Pik Li He, akhirnya musna negaranya. Rajamuda Mu - Bok dari Negeri Qin - Chien yang mau memakai tenaganya dapat menjadi rajamuda pemimpin. Yang tidak mau memakai tenaga orang-orang Bijaksana akan musna. Kalau hanya kehilangan beberapa daerahnya

saja itu masih belum seberapa.” (*Meng Zi - Bing Cu* V A. 9)

yuē xī zhě wáng bào chǔ yū qí ér hé xī shàn ōu
曰：昔者王豹處(处)於(于)淇，而河西善謳(讴)；

mian jù chǔ yū gāo táng ér qí yòu shàn gē
懸駒(驹)處(处)於(于)高唐，而齊(齐)右善歌；

huá zhōu qǐ liáng zhī qī shàn kū qí fū ér biàn guó sú
華(华)周，杞梁之妻善哭其夫而變(变)國(国)俗。

yǒu zhū nèi bì xíng zhū wài
有諸(诸)內，必形諸(诸)外。

wéi qí shì ér wú qí gōng zhě kūn wèi cháng dù zhī yě
為(为)其事而無(无)其功者，髡未嘗(尝)覩(睹)之也。

shì gù wú xiàn zhě yě yǒu zé kūn bì shí zhī
是故無(无)賢(贤)者也；有則(则)髡必識(识)之。

6.5. “Dahulu ketika *Wang Bao - Ong Pa* tinggal di dekat Sungai *Qi - Ki*, penduduk di barat sungai lalu suka menyanyi dengan suara diputus-putus. Ketika *Mian Ju - Bian Ki* diam didaerah *Gao Tang - Koo Tong*, penduduk sebelah kanan Negeri *Qi - Cee* lalu suka menyanyi dengan suara dipanjang-panjangkan. Begitu pula isteri *Hua Zhou - Hwa Ciou* dan *Qi Liang - Ki Liang*, begitu baik dan menangisi suaminya (yang gugur dalam pertempuran) sehingga dapat mengubah kebiasaan orang senegeri. Demikianlah kalau memang di dalam mempunyai kecakapan, tentu akan mewujud di lahir, dan kalau ia mengerjakan sesuatu sampai tanpa berhasil, *Kun - Khun* belum pernah melihatnya. Kini teranglah, memang tidak ada orang Bijaksana itu. Kalau ada, tentu dapat *Kun - Khun* lihat sendiri dari hasil-hasil pekerjaannya.”

yuē kǒng zǐ wéi lǔ sī kòu bú yòng cóng ér jì
曰：孔子為(为)魯(魯)司寇，不用，從(从)而祭，

fán ròu bú zhì bú tuo miǎn ér xíng
燔肉不至，不稅冕而行。

bú zhī zhě yǐ wéi wéi ròu yě
不知者以為(为)為(为)肉也，

qí zhī zhě yǐ wéi wéi wú lǐ yě
其知者以為(为)為(为)無(无)禮(礼)也。

nǎi kǒng zǐ zé yù yǐ wéi zuì xíng bù yù wéi gǒu qù
乃孔子則(则)欲以微罪行，不欲為(为)苟去。

jūn zǐ zhī suǒ wéi zhòng rén gù bù shí yě
君子之所為(为)，眾(众)人固不識(识)也。

6.6. “Dahulu ketika *Kong Zi* - *Khong Cu* menjadi menteri Kehakiman di Negeri *Lu* - *Lo*, ternyata petunjuk-petunjuknya tidak dipakai oleh raja. Beliau menanti sampai tiba Upacara Sembahyang Besar (*Dong Zhi* - *Tang Cik*), ternyata beliau tidak diantari daging persembahan sembahyang; beliau tanpa membuka topi, pergi. Yang tidak mengerti, menyangka itu hanya persoalan daging saja, tetapi yang mengerti tahu bahwa raja sudah tidak berbuat Susila. Sebenarnya *Kong Zi* - *Khong Cu* memang menunggu adanya kesalahan kecil lalu pergi, dan tidak suka pergi tanpa alasan sama sekali. Perbuatan seorang *Jun Zi* - *Kun Cu* itu sering orang tidak dapat memahaminya.”

mèng zǐ yuē wǔ bà zhě sān wáng zhī zuì rén yě
孟子曰：五霸者，三王之罪人也；

jīn zhī zhū hóu wǔ bà zhī zuì rén yě
今之諸(诸)侯，五霸之罪人也；

jīn zhī dà fu jīn zhī zhū hóu zhī zuì rén yě
今之大夫，今之諸(诸)侯之罪人也。

7.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “ke lima Rajamuda Pemimpin itu sesungguhnya telah berdosa kepada Raja Besar ke tiga Dinasti itu. Rajamuda-rajamuda yang sekarang ini telah berdosa kepada ke lima Rajamuda Pemimpin itu. Dan para pembesar-pembesar sekarang ini telah berdosa pula kepada rajamuda-rajamudanya.

tiān zǐ shì zhū hóu yuē xún shòu
天子適(适)諸(诸)侯曰巡狩,

zhū hóu cháo yú tiān zǐ yuē shù zhí
諸(诸)侯朝於(于)天子曰述職(职)。

chūn xìng gēng ér bǔ bù zú qiū xìng liǎn ér zhù bù jǐ
春省耕而補(补)不足,秋省斂(敛)而助不給(给)。

rù qí jiāng tǔ dì pì tián yě zhì yǎng lǎo zūn xiān
入其疆,土地辟,田野治,養(养)老尊賢(贤),

jùn jié zài wèi zé yǒu qìng qìng yǐ dì
俊傑(杰)在位,則(则)有慶(庆);慶(庆)以地。

rù qí jiāng tǔ dì huāng wú yí lǎo shī xiān
入其疆,土地荒蕪(芜),遺(遗)老失賢(贤),

pōu kè zài wèi zé yǒu ràng
掊克在位,則(则)有讓(让)。

yī bú cháo zé biǎn qí jué zài bu cháo zé xuē qí dì
壹(一)不朝,則(则)貶(贬)其爵;再不朝,則(则)削其地;

sān bú cháo zé liù shī yí zhī
三不朝,則(则)六師(师)移之。

shì gù tiān zǐ tǎo ér bú fá zhū hóu fá ér bú tǎo
是故天子討(讨)而不伐,諸(诸)侯伐而不討(讨)。

wǔ bà zhě lòu zhū hóu yǐ fá zhū hóu zhě yě
五霸者,摟(搂)諸(诸)侯以伐諸(诸)侯者也,

gù yuē wǔ bà zhě sān wáng zhī zuì rén yě
故曰:五霸者,三王之罪人也。

7.2. “Kalau raja (tiap dua belas tahun) pergi ketempat rajamuda-rajamuda, itu dinamai pemeriksaan; dan kalau rajamuda itu (tiap enam tahun) menghadap ke istana raja, itu namanya laporan. Sudah menjadi kebiasaan pada waktu musim semi sawah-sawah

diperiksa, dan yang kekurangan benih diberi bantuan; tiap musim rontok juga diadakan pemeriksaan untuk membantu yang hasil panennya kurang. Kalau raja datang diperbatasan negeri bagian, dan dilihat tanah-tanah baru telah dibuka, sawah-sawah telah dikerjakan, orang-orang yang tua mendapat pemeliharaan, orang-orang Bijaksana mendapat penghormatan, dan jabatan-jabatan diduduki oleh orang-orang cakap; maka rajamuda daerah itu diberi ganjaran berupa tambahan tanah. Kalau memasuki batas suatu negeri bagian, ternyata tanah ladang terbengkelai, orang-orang yang lanjut usia disia-sikan, orang-orang Bijaksana tidak diindahkan dan hanya pemungut-pemungut cukai menduduki jabatan; maka rajamuda daerah itu akan mendapat teguran.

Kalau (rajamuda itu) sekali tidak menghadap ke istana, dia akan diturunkan pangkatnya; kalau dua kali tidak menghadap ke istana, akan diambil sebagian tanahnya; dan kalau sampai tiga kali tidak menghadap ke istana, akan digerakkan balatentara untuk menghukumnya. Jadi raja hanya menjatuhkan hukuman, tetapi bukan yang melaksanakan hukuman itu. Rajamuda-rajamuda itu bertugas melaksanakan hukuman yang telah diputuskan itu, mereka tidak berhak menjatuhkan hukuman. Kelima Rajamuda pemimpin itu mengajak rajamuda-rajamuda lain untuk menghukum rajamuda yang dianggap bersalah; maka kukatakan bahwa Kelima Rajamuda Pemimpin itu telah berdosa kepada Raja Besar ketiga Dinasti itu.

wǔ bà huán gōng wéi shèng
五 霸 ， 桓 公 為 (为) 盛 。

kuí qiū zhī huì zhū hóu shù shēng zài shū ér bú shà xuè
葵 丘 之 會 (会) 諸 (诸) 侯 束 牲 載 (载) 書 (书) 而 不 畏 血 。

chū mìng yuē zhū bú xiào wú yì shù zǐ wú yǐ qiè wéi qī
初 命 曰 , 誅 (株) 不 孝 , 無 (无) 易 樹 (树) 子 , 無 (无) 以 妾 為 (为) 妻 。

zài mìng yuē zūn xiàn yù cái yǐ zhāng yǒu dé
再 命 曰 , 尊 賢 (贤) 育 才 , 以 彰 有 德 。

sān mìng yuē jìng lǎo cí yòu wú wàng bīn lǚ
三 命 曰 , 敬 老 慈 幼 , 無 (无) 忘 賓 (宾) 旅 。

sì mìng yuē shì wú shì guān guān shì wú shè
四 命 曰 ， 士 無 (无) 世 官 ， 官 事 無 (无) 摄 (摄) ，

qǔ shì bì dé wú zhuān shā dà fu
取 士 必 得 ， 無 (无) 專 (专) 殺 (杀) 大 夫 。

wǔ mìng yuē wú qǔ fáng wú è dí wú yǒu fēng ér bù gào
五 命 曰 ， 無 (无) 曲 防 ， 無 (无) 遏 賴 (籴) ， 無 (无) 有 封 而 不 告 。

yuē fán wǒ tóng méng zhī rén jì méng zhī hòu yán guī yū hǎo
曰 ， 凡 我 同 盟 之 人 ， 既 盟 之 後 (后) ， 言 歸 (归) 於 (于) 好 。

jīn zhī zhū hóu jiē fàn cǐ wǔ jìn
今 之 諸 (诸) 侯 皆 犯 此 五 禁 ，

gù yuē jīn zhī zhū hóu wǔ bà zhī zuì rén yě
故 曰 ， 今 之 諸 (诸) 侯 ， 五 霸 之 罪 人 也 。

7.3. "Di antara ke lima Rajamuda Pemimpin itu Rajamuda *Huan - Hwan* (dari Negeri *Qi - Cee*) lah paling jaya. Ketika dia mengumpulkan rajamuda-rajamuda di *Kui Qiu - Kwi Khiu* untuk mengadakan perjanjian bersama, dia hanya membacakan Naskah Surat Perjanjian itu diatas hewan korban, dengan tanpa memoleskan darah hewan itu pada mulut rajamuda-rajamuda itu sebagai sumpah. Ayat pertama berbunyi : Hukuman mati bagi anak-anak yang tidak Berbakti, dilarang mengganti anak yang sudah ditetapkan sebagai penerus, dilarang mengangkat selir menjadi permaisuri. Ayat ke dua berbunyi: Hormati orang-orang Bijaksana, berilah kedudukan kepada yang cakap agar yang berkebijakan itu dimuliakan. Ayat ke tiga berbunyi: Hormatilah orang-orang yang tua, kasihilah anak-anak muda; dan janganlah menyukarkan tamu atau para pengembala. Ayat ke empat berbunyi: pangkat tidak boleh diturun-temurunkan. Pejabat Negara tidak boleh merangkap pangkat. Mengangkat seseorang harus yang tepat. Kepala daerah tidak boleh menghukum mati pembesar bawahannya. Ayat ke lima berbunyi: Dalam menyalurkan air di sawah-sawah tidak boleh berbuat curang. Dilarang melarang orang menjual hasil buminya kenegeri lain. Dilarang menaikkan pangkat tanpa memberi laporan dahulu. Ada kata-kata lain yang tercantum: semoga kita semua yang berjanji, selanjutnya dalam kata-kata dan perbuatan selalu baik-baik menepatinya. Tetapi rajamuda-rajamuda yang sekarang ini,

semuanya melanggar lima peraturan tadi. Maka kukatakan Rajamuda- rajamuda yang sekarang ini sudah berdosa kepada Ke lima Rajamuda Pimpinan itu.

zhǎng jūn zhī è qí zuì xiǎo féng jūn zhī è qí zuì dà
長 (长) 君 之 惡 (恶) 其 罪 小 , 逢 君 之 惡 (恶) 其 罪 大 。

jīn zhī dà fu jiē féng jūn zhī è
今 之 大 夫 皆 逢 君 之 惡 (恶) ,

gù yuē jīn zhī dà fu jīn zhī zhū hóu zhī zuì rén yě
故 曰 , 今 之 大 夫 , 今 之 諸 (诸) 侯 之 罪 人 也 。

7.4. “Yang menuruti perbuatan jahat rajanya, dia berdosa sekalipun kecil. Tetapi yang bahkan mendorong rajanya berbuat jahat, dia besar dosanya. Para pembesar sekarang ini, semua mendorong rajanya berbuat jahat; maka kukatakan: Para pembesar sekarang ini berdosa kepada rajamuda-rajamuda itu.”

lǔ yù shǐ shèn zǐ wéi jiāng jūn
魯 (鲁) 欲 使 慎 子 為 (为) 將 (将) 軍 (军) 。

8.1. Negeri *Lu* - *Lo* hendak mengangkat *Shen Zi* - *Sien Cu* menjadi panglima perang.

mèng zǐ yuē bù jiāo mǐn ér yòng zhī wèi zhī yāng mǐn
孟 子 曰 : 不 教 民 而 用 之 , 謂 (谓) 之 殃 民 。

yāng mǐn zhě bù róng yū yáo shùn zhī shì
殃 民 者 , 不 容 於 (于) 堯 (尧) 舜 之 世 。

8.2. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “Tidak memberi pendidikan kepada rakyat lebih dahulu lalu menggunakannya (dalam peperangan), itu namanya mencelakakan rakyat. Yang mencelakakan rakyat, tidak akan dibiarkan begitu saja dalam jaman *Yao* - *Giau* dan *Shun* - *Sun*.

yī zhàn shèng qí suì yǒu nán yáng rán qiè bù kě
壹 (一) 戰 (战) 勝 (胜) 齊 (齐) , 遂 有 南 陽 (阳) , 然 且 不 可 。

8.3. “Meskipun dengan sekali perang dapat mengalahkan Negeri *Qi* - *Cee* dan menduduki *Nan Yang* - *Lam Yang*, itupun tetap tidak layak dilakukan.” (*Lun Yu* - *Lun Gi* XIII. 30).

shèn zǐ bó rán bù yuè yuē cǐ zé huá lí suǒ bù shí yě
慎 子 勃 然 不 悅 曰 : 此 則 (则) 滑 鱼 (厘) 所 不 識 (识) 也 。

8.4. *Shen Zi* - *Sien Cu* dengan berubah wajahnya dan tidak senang berkata, “Itulah hal yang *Hua Li* - *Kut Li* (*Shen Zi* - *Sien Cu*) tidak mengerti.”

yuē wú míng gào zǐ tiān zǐ zhī dì fāng qiān lǐ
曰 : 吾 明 告 子 。 天 子 之 地 方 千 里 ;

bú qiān lǐ bù zú yǐ dài zhū hóu zhū hóu zhī dì fāng bǎi lǐ
不 千 里 , 不 足 以 待 諸 (诸) 侯 。 諸 (诸) 侯 之 地 方 百 里 ;

bú bǎi lǐ bù zú yǐ shǒu zōng miào zhī diǎn jí
不 百 里 , 不 足 以 守 宗 廟 (庙) 之 典 稷 。

8.5. “Aku hendak menjelaskan kepada tuan. Tanah seseorang raja ialah seribu *Li* - *Li* (1 *Li* - *Li* = $\frac{1}{2}$ km) luasnya; kalau kurang dari seribu *Li* - *Li* (1 *Li* - *Li* = $\frac{1}{2}$ km), tidak cukup untuk dapat membiayai penerimaan kepada rajamuda dan lain-lain. Tanah seorang rajamuda ialah seratus *Li* - *Li* (1 *Li* - *Li* = $\frac{1}{2}$ km) luasnya, kalau kurang dari seratus *Li* - *Li* (1 *Li* - *Li* = $\frac{1}{2}$ km), tidak cukup untuk dapat membiayai upacara sembahyang seperti yang tersebut dalam Kitab Adat-istiadat yang tersimpan dalam *Miao* - *Bio* leluhurnya.

zhōu gōng zhī fēng yū lǚ wéi fāng bǎi lǐ yě
周 公 之 封 於 (于) 魯 (鲁) , 為 (为) 方 百 里 也 ;

dì fēi bù zú ér jiǎn yū bǎi lǐ
地 非 不 足 , 而 儉 (俭) 於 (于) 百 里 。

tài gōng zhī fēng yū qí yě yì wéi fāng bǎi lǐ yě
太 公 之 封 於 (于) 齐 (齐) 也 , 亦 為 (为) 方 百 里 也 ;

dì fēi bù zú yě ér jiǎn yū bǎi lǐ
地 非 不 足 也 ， 而 儉 (俭) 於 (于) 百 里 。

8.6. “Dahulu ketika Pangeran Zhou - Ciu diangkat sebagai kepala daerah Negeri Lu - Lo ini, juga hanya diberi tanah seratus Li - Li ($1\text{ Li} - \text{Li} = \frac{1}{2}\text{ km}$). Itu bukan karena tanahnya tidak cukup, melainkan sudah seharusnya hanya seratus Li - Li ($1\text{ Li} - \text{Li} = \frac{1}{2}\text{ km}$). Begitupun ketika (Jiang - Kiang) Tai Gong - Thai Kong diangkat sebagai kepala daerah di Negeri Qi - Cee, juga hanya diberi tanah seratus Li - Li ($1\text{ Li} - \text{Li} = \frac{1}{2}\text{ km}$). Itupun bukan karena tanahnya tidak cukup, melainkan memang sudah seharusnya hanya seratus Li - Li ($1\text{ Li} - \text{Li} = \frac{1}{2}\text{ km}$).

jīn lǔ fāng bǎi lǐ zhě wǔ zǐ yǐ wéi yǒu wáng zhě zuò
今 魯 (魯) 方 百 里 者 五 ， 子 以 為 (为) 有 王 者 作 ，

zé lǔ zài suǒ sǔn hū zài suǒ yì hū
則 (则) 魯 (魯) 在 所 損 (损) 乎 ? 在 所 益 乎 ?

8.7. “Kini Negeri Lu - Lo sudah mempunyai lima kali seratus Li - Li ($1\text{ Li} - \text{Li} = \frac{1}{2}\text{ km}$); kalau ada seorang raja besar yang memerintah, kiranya kekuasaan Negeri Lu - Lo akan dikurangi atau ditambah?”

tú qǔ zhū bǐ yǐ yǔ cǐ rán qiè rén zhě bù wéi
徒 取 諸 (诸) 彼 以 與 (与) 此 ， 然 且 仁 者 不 為 (为) ，

kuàng yú shā rén yǐ qí zhī hū
況 於 (于) 殺 (杀) 人 以 求 之 乎 ?

8.8. “Meskipun dengan mudah dapat mengambil dan memberikan suatu negeri, seorang yang berperi Cinta Kasih tidak akan melakukannya. Apalagi kalau harus membunuh untuk mendapatkannya.

jūn zǐ zhī shì jūn yě wù yǐn qí jūn yǐ dāng dào
君 子 之 事 君 也 ， 務 (务) 引 其 君 以 當 (当) 道 ，

zhì yú rén ér yǐ
志 於 (于) 仁 而 已 。

8.9. “Seorang *Jun Zi* - *Kun Cu* di dalam mengabdi kepada rajanya, ia hanya merasa bertugas membawa rajanya menempuh Jalan Suci, dan menunjukkan citanya kepada Cinta Kasih.”

mèng zǐ yuē jīn zhī shì jūn zhě jiē yuē
孟子曰：今之事君者皆曰：

wǒ néng wéi jūn pì tǔ dì chōng fǔ kù
我能為(为)君辟土地，充府庫(库)。

jīn zhī suǒ wèi liáng chén gǔ zhī suǒ wèi mǐn zéi yě
今之所謂(谓)良臣，古之所謂(谓)民賊(贼)也。

jūn bù xiāng dào bù zhì yū rén
君不鄉(乡)道，不志於(于)仁，

ér qíú fù zhī shì fù jié yě
而求富之，是富桀也。

9.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “Orang-orang yang kini mengabdi raja suka berkata ‘Aku sanggup meluaskan sawah ladang (milik raja), memenuhkan perbendaharaan dan gudang senjata.’ Demikianlah menteri-menteri yang dianggap pandai pada jaman ini, tetapi pada jaman dahulu mereka dianggap sebagai perampok atas rakyat. Terhadap seorang raja yang tidak bisa menempatkan diri dalam Jalan Suci, tidak menunjukkan cita kepada Cinta Kasih, tetapi mau membantunya kaya; itu seperti membantu kaya kepada *Jie* - *Kiat*. (*Lun Yu* - *Lun Gi* IV. 14).

wǒ néng wéi jūn yuē yǔ guó zhàn bì kè
我能為(为)君約(约)與(与)國(国)，戰(战)必克。

jīn zhī suǒ wèi liáng chén gǔ zhī suǒ wèi mǐn zéi yě
今之所謂(谓)良臣，古之所謂(谓)民賊(贼)也。

jūn bù xiāng dào bù zhì yū rén
君不鄉(乡)道，不志於(于)仁，

ér qiú wéi zhī qiáng zhàn shì fǔ jié yě
而 求 為 (为) 之 強 戰 (战) , 是 輔 (辅) 架 也 。

9.2. “(Ada pula yang berkata) ‘Aku dapat membantu rajaku berserikat dengan negeri-negeri lain sehingga tiap berperang beroleh kemenangan.’ Demikianlah menteri-menteri yang dianggap pandai pada jaman ini, tetapi pada jaman dahulu mereka dianggap sebagai perampok atas rakyat. Terhadap seorang raja yang tidak bisa menempatkan diri dalam Jalan Suci, tidak menunjukkan cita kepada Cinta Kasih, tetapi mau membantunya kuat di dalam peperangan, itu seperti membantu kuat kepada *Jie - Kiat*.

yóu jīn zhī dào wú biàn jīn zhī sú
由 今 之 道 , 無 (无) 變 (变) 今 之 俗 ,

suī yǔ zhī tiān xià bù néng yī zhāo jū yě
雖 (虽) 與 (与) 之 天 下 , 不 能 壹 (一) 朝 居 也 。

9.3. “(Kalau raja-raja itu) menurutkan cara-cara yang sekarang ini, tidak mau mengubah kebiasaan yang sekarang ini, biarpun berkuasa atas seluruh dunia ini, tidak akan dapat dia mempertahankan biar sepagian saja.”

bái guī yuē wú yù èr shí ér qǔ yī hé rú
白 圭 曰 : 吾 欲 二 十 而 取 壹 (一) , 何 如 ?

10.1. *Bai Gui - Pik Kwi* bertanya, “Aku hendak memungut pajak seperduapuluh bagian saja, bagaimana pendapat tuan?”

mèng zǐ yuē zǐ zhī dào mò dào yě
孟 子 曰 : 子 之 道 , 賂 道 也 。

10.2. *Meng Zi - Bing Cu* menjawab, “Jalan yang akan tuan tempuh itu seperti cara bangsa *Mo - Bek*.

wàn shì zhī guó yī rén táo zé kě hū
萬 室 之 國 (国) , 壹 (一) 人 陶 , 則 (则) 可 乎 ?

yuē bù kě qì bù zú yòng yě
曰：不可，器不足用也。

10.3. “Misalkan suatu Negara berpenduduk sepuluh ribu keluarga, dapatkah hanya seorang saja yang membuat barang-barang pecah belah?”
“Tidak dapat, itu tidak mencukupi!”

yuē fū mò wǔ gǔ bú shēng wéi shǔ shēng zhī
曰：夫貉，五穀(谷)不生，惟黍生之；

wú chéng guō gōng shì zōng miào
無(无)城郭，宮室，宗廟(庙)，

jì sì zhī lǐ wú zhū hóu bì bó yōng sūn
祭祀之禮(礼)，無(无)諸(诸)侯幣(币)帛饔飧，

wú bǎi guān yǒu sī gù èr shí qǔ yī ér zú yě
無(无)百官有司，故二十取壹(一)而足也。

10.4. “Di negeri *Mo - Bek*, lima macam biji-bijian itu tidak dapat tumbuh. Di sana hanya tumbuh sekoi, tidak ada kota-kota yang dilindungi benteng, tidak ada gedung-gedung besar, tidak ada *Miao - Bio* leluhur atau rumah-rumah ibadah serta upacaranya, tidak ada perjamuan-perjamuan untuk menerima raja-muda-raja-muda, dan tidak ada beratus jawatan beserta pegawainya. Maka dipungut pajak seperduapuluhan penghasilan sudah mencukupi.

jīn jū zhōng guó qù rén lún wú jūn zǐ rú zhī hé qí kě yě
今居中國(国)，去人倫(论)，無(无)君子，如之何其可也？

10.5. “Tetapi bagi yang di tengah negeri ini, kalau hal tata-upacara hubungan antara manusia yang sudah diadakan itu dihilangkan, pembesar-pembesar dihapuskan, bolehkah itu dilakukan?

táo yǐ guǎ qiě bù kě yǐ wéi guó kuàng wú jūn zǐ hū
陶以寡，且不可以為(为)國(国)，況無(无)君子乎？

yù qīng zhī yū yáo shùn zhī dào zhě dà mò xiǎo mò yě
欲 輕 (轻) 之 於 (于) 堯 (尧) 舜 之 道 者 , 大 豬 小 豬 也 ;

yù zhòng zhī yū yáo shùn zhī dào zhě dà jié xiǎo jié yě
欲 重 之 於 (于) 堯 (尧) 舜 之 道 者 , 大 桀 小 桀 也 。

10.6. “Kalau sampai kekurangan orang yang membuat periuk saja, itu sudah tidak dapat dinamai suatu Negara, apalagi kalau sampai tidak ada pembesarnya. Kalau hal perpajakan akan diperingan lebih dari yang dijalankan *Yao - Giau* dan *Shun - Sun*, itu akan menimbulkan terjadinya Negeri *Mo - Bek* besar atau Negeri *Mo - Bek* kecil. Kalau akan diperberat lebih yang dijalankan *Yao - Giau* dan *Shun - Sun*, itu juga akan menimbulkan terjadinya negeri yang dipimpin oleh *Jie - Kiat*, atau negeri yang dipimpin *Jie - Kiat* kecil.”

bái guī yuē dān zhī zhì shuǐ yě yù yū yǔ
白 圭 曰 : 丹 之 治 水 也 愈 於 (于) 禹 。

11.1. *Bai Gui - Pik Kwi* berkata, “Cara *Dan - Tan* (*Bai Gui - Pik Kwi*) dalam mengatur air lebih baik dari Raja *Yu - I*.”

mèng zǐ yuē zǐ guò yǐ yǔ zhī zhì shuǐ shuǐ zhī dào yě
孟 子 曰 : 子 過 (过) 矣 。 禹 之 治 水 , 水 之 道 也 。

11.2. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Tuan sungguh salah! *Yu - I* dalam mengatur air menurutkan hukum-hukum air.

shì gù yǔ yǐ sì hǎi wéi hè
是 故 禹 以 四 海 為 (为) 壑 ,

jīn wú zǐ yǐ lín guó wéi hè
今 吾 子 以 鄰 (邻) 國 (国) 為 (为) 壑 。

11.3. “Maka *Yu - I* menjadikan ke empat lautan sebagai tempat menerima air. Tetapi kini tuan menggunakan Negara tetangga sebagai tempat menerima air.

shuǐ nì xíng wéi zhī jiàng shuǐ jiàng shuǐ zhě
水 逆 行 謂 (谓) 之 泽 水 , 泽 水 者 ,

hóng shuǐ yě rén rén zhī suǒ wu yě wú zǐ guò yǐ
洪 水 也 ， 仁 人 之 所 惡 (恶) 也 。 吾 子 過 (过) 矣 。

11.4. “Air, bila terhalang alirannya akan meluap-luap dan menimbulkan banjir. Inilah hal yang dibenci seorang yang berperi Cinta Kasih; maka tuan sungguh salah!” (*Meng Zi - Bing Cu* III B. 9/3).

mèng zǐ yuē jūn zǐ bù liàng wu hū zhí
孟 子 曰 : 君 子 不 亮 , 惡 (恶) 乎 執 ?

12.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Seorang *Jun Zi - Kun Cu* bila tidak mempunyai keyakinan benar, bagaimana ia mempunyai pendirian teguh?”

lǔ yù shǐ yuè zhèng zǐ wéi zhèng
魯 (鲁) 欲 使 樂 (乐) 正 子 為 (为) 政 。

mèng zǐ yuē wú wén zhī xǐ ér bù mèi
孟 子 曰 : 吾 聞 (闻) 之 , 喜 而 不 寐 。

13.1. Rajamuda Negeri *Lu - Lo* hendak menyuruh *Yue Zheng Zi - Gak Cing Cu* memangku jabatan.

Meng Zi - Bing Cu berkata, “Ketika aku mendengarnya, aku sungguh girang sampai tidak bisa tidur.” (*Meng Zi - Bing Cu* VII B. 25)

gōng sūn chǒu yuē yuè zhèng zǐ qiáng hū yuē fǒu
公 孫 (孙) 酉 (丑) 曰 : 樂 (乐) 正 子 強 (强) 乎 ? 曰 : 否 。

yǒu zhī lù hū yuē fǒu
有 知 慮 (慮) 乎 ? 曰 : 否 。

duō wén shí hū yuē fǒu
多 聞 (闻) 識 (识) 乎 ? 曰 : 否 。

13.2. *Gong Sun Chou - Kong Sun Thio* bertanya, “Cukup kuatkah *Yue Zheng Zi - Gak Cing Cu* untuk itu?” “Tidak!”

“Pandaikah ia memberi nasehat?” “Tidak!”

“Banyak pengetahuankah ia?” “Tidak!”

rán zé xī wéi xǐ ér bù mèi
然 則 (则) 奚 為 (为) 喜 而 不 睡 ?

13.3. “Kalau begitu mengapa guru begitu girang sampai tidak bisa tidur?”

yuē qí wéi rén yě hǎo shàn
曰 : 其 為 (为) 人 也 好 善 。

13.4. “Dia seorang yang menyukai Kebaikan!”

hǎo shàn zú hū
好 善 足 乎 ?

13.5. “Menyukai Kebaikan, sudah cukupkah itu?”

yuē hǎo shàn yōu yū tiān xià ér kuàng lǔ guó hū
曰 : 好 善 優 (优) 於 (于) 天 下 , 而 況 魯 (鲁) 國 (国) 乎 ?

13.6. “Yang menyukai Kebaikan, akan dapat mengatasi hal-hal sedunia, jangankan hanya sebuah Negeri *Lu* - *Lo*.

fū gǒu hǎo shàn
夫 苟 好 善 ,

zé sì hǎi zhī nèi jiē jiāng qīng qiān lǐ ér lái gào zhī yǐ shàn
則 (则) 四 海 之 內 皆 將 (将) 輕 (轻) 千 里 而 來 (来) 告 之 以 善 。

13.7. “Kalau (pembesar) memang suka akan Kebaikan, orang-orang di tempat penjuru lautan, niscaya menganggap ringan jarak ribuan *Li* - *Li* (1 *Li* - *Li* = $\frac{1}{2}$ km) untuk datang menyampaikan pikiran-pikiran yang baik.

fū gǒu bù hǎo shàn zé rén jiāng yuē
夫 苟 不 好 善 , 則 (则) 人 將 (将) 曰 :

yì yì yǔ jì yǐ zhī zhī yǐ
訥訥，予既已知之矣。

yì yì zhī shēng yīn yán sè jù rén yū qiān lǐ zhī wài
訥訥之聲(声)音顏(颜)色，距人於(于)千里之外，

shì zhǐ yū qiān lǐ zhī wài
士止於(于)千里之外，

zé chán chǎn miàn yú zhī rén zhì yǐ
則(则)讒(谗)諂(谄)面諛(谀)之人至矣。

yǔ chán chǎn miàn yú zhī rén jū guó yù zhì kě dé hū
與(与)讒(谗)諂(谄)面諛(谀)之人居，國(国)欲治，可得乎？

13.8. "Sebaliknya kalau tidak menyukai Kebaikan, orang-orang akan berkata, 'Lihatlah, betapa angkuhnya; dikiranya dirinya sudah tahu tentang segala!' Kata-kata dan wajah yang angkuh itu akan menyebabkan orang-orang yang tidak menyukai hal semacam itu menetap di tempat-tempat yang jauhnya beribu *Li* - *Li* ($1\text{ Li} - \text{Li} = \frac{1}{2}\text{ km}$) dari situ. Kalau para Siswa menjauhkan diri ribuan *Li* - *Li* ($1\text{ Li} - \text{Li} = \frac{1}{2}\text{ km}$) jauhnya, kaum penghianat, penghasut, dan penjilat akan datang ke dekatnya. Bilamana seorang menteri hidup dikitari kaum penghianat, penghasut dan penjilat, bagaimana dapat berhasil mengatur beres Negara?"

chéng zǐ yuē gǔ zhī jūn zǐ hé rú zé shì
陳(陈)子曰：古之君子何如則(则)仕？

14.1. *Chen Zi* - *Tien Cu* bertanya, "Mengapa *Jun Zi* - *Kun Cu* jaman dahulu itu mau memangku jabatan?" (*Meng Zi* - *Bing Cu* V B. 4/7; II B. 3)

mèng zǐ yuē suǒ jiù sān suǒ qù sān
孟子曰：所就三，所去三。

14.2. *Meng Zi* - *Bing Cu* menjawab, 'Ada tiga hal yang menyebabkan mereka memangku jabatan, dan ada tiga hal yang menyebabkan mereka pergi.

yíng zhī zhì jìng yǐ yǒu lǐ
迎 之 致 敬 以 有 禮 (礼) ;

yán jiāng xíng qí yán yě zé jiù zhī
言 , 將 (将) 行 其 言 也 , 則 (则) 就 之 。

lǐ mào wèi shuāi yán fú xíng yě zé qù zhī
禮 (礼) 貌 未 衰 , 言 弗 行 也 , 則 (则) 去 之 。

14.3. “Kalau ia disambut dengan hormat dan dengan Kesusilaan, dan merasa kata-katanya akan dapat dilaksanakan, maka ia mau memangku jabatan. Tetapi, meskipun ia tetap dihormati, kalau ternyata kata-katanya tidak dilaksanakan ia akan pergi.

qí cì suī wèi xíng qí yán yě
其次 , 雖 (虽) 未 行 其 言 也 ,

yíng zhī zhì jìng yǐ yǒu lǐ zé jiù zhī
迎 之 致 敬 以 有 禮 (礼) , 則 (则) 就 之 。

lǐ mào shuāi zé qù zhī
禮 (礼) 貌 衰 , 則 (则) 去 之 。

14.4. “Yang ke dua, biarpun ia merasa kata-katanya tidak akan dapat dilaksanakan, tetapi karena disambut dengan hormat, mungkin ia mau juga memangku jabatan. Tetapi kalau tidak diperlakukan dengan hormat lagi, ia akan pergi.

qí xià cháo bù shí xī bù shí
其 下 , 朝 不 食 , 夕 不 食 ,

jī è bù néng chū mén hù
飢 (饥) 饥 (饿) 不 能 出 門 (门) 戶 ,

jūn wén zhī yuē wú dà zhě bù néng xíng qí dào
君 聞 (闻) 之 , 曰 : 吾 大 者 不 能 行 其 道 ,

yòu bù néng cóng qí yán yě
又 不 能 從 (从) 其 言 也 ,

shǐ jī è yū wǒ tǔ dì wú chǐ zhī
使 餓 (饥) 餓 (饿) 於 (于) 我 土 地 , 吾 耻 (耻) 之 。

zhōu zhī yì kě shòu yě miǎn sǐ ér yǐ yǐ
周 之 , 亦 可 受 也 , 免 死 而 已 矣 。

14.5. Yang terakhir, ialah karena pagi tidak bisa makan, sore tidak bisa makan, ia menanggung lapar sehingga tidak bisa ke luar rumah. Lalu ada pembesar yang mendengar dan berkata, ‘Aku sebagai pembesarnya, meskipun tidak bisa melaksanakan Jalan Suci dan tidak dapat menurut kata-katanya; tetapi membiarkannya kelaparan di tanahku, aku sungguh malu!’ Kemudian kalau dia mau menolongnya, orang itu mungkin juga mau menerima; tetapi hanya sekedar untuk tidak mati.”

mèng zǐ yuē shùn fā yū quǎn mǔ zhī zhōng
孟 子 曰 : 舜 發 (发) 於 于 畦 畠 (亩) 之 中 ,

fù yue jǔ yū bǎn zhù zhī jiàn
傅 說 (说) 舉 (举) 於 (于) 版 築 (筑) 之 間 (间) ,

jiāo gé jǔ yū yú yán zhī zhōng
膠 爾 舉 (举) 於 (于) 魚 (鱼) 鹽 (盐) 之 中 ,

guǎn yí wú jǔ yū shì
管 夷 吾 舉 (举) 於 (于) 士 ,

sūn shū áo jǔ yū hǎi bǎi lǐ xī ju yū shì
孫 (孙) 叔 敖 舉 (举) 於 (于) 海 , 百 里 奚 舉 (举) 於 (于) 市 。

15.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, “Shun - Sun menjadi orang besar, mulai dari bekerja di tengah sawah. Fu Yue - Hu Wat ketika diangkat, ia sedang mengerjakan dinding rumahnya. Jiao Ge - Kau Kik ketika diangkat, ia sedang berdagang ikan dan garam. Guan Yi Wu - Kwan I Go ketika diangkat, ia masih di penjara. Sun Shu Ao - Sun Siok Go ketika diangkat, ia sedang mengasingkan diri di suatu tepi laut. Bai Li Xi - Pik Li Hee ketika diangkat, ia sedang di pasar. (*Shu Jing - Su King* IV. 7)

gù tiān jiāng jiàng dà rèn yū shì rén yě bì xiān kǔ qí xīn zhì
故 天 將 (将) 降 大 任 於 (于) 是 人 也 , 必 先 苦 其 心 志 ,

láo qí jīn gǔ è qí tǐ fū
勞 (劳) 其 筋 骨 , 餓 (饿) 其 體 (体) 膚 (肤) ,

kōng fá qí shēn xíng fú luàn qí suǒ wéi
空 乏 其 身 , 行 拂 亂 (乱) 其 所 為 (为) ,

suǒ yǐ dòng xīn rěn xìng zēng yì qí suǒ bù néng
所 以 動 (动) 心 忍 性 , 曾 益 其 所 不 能 。

15.2. "Beginlah kalau *Tian* - *Thian* YME hendak menjadikan seseorang besar, lebih dahulu disengsarakan batinnya, dipayahkan urat dan tulangnya, dilaparkan badan kulitnya, dimiskinkan sehingga tidak punya apa-apa, dan digagalkan segala usahanya. Maka dengan demikian digerakkan hatinya, diteguhkan Watak Sejatinya, dan bertambah pengertiannya tentang hal-hal yang ia tidak mampu.

réng héng guò rán hòu néng gǎi
人 恒 過 , 然 後 (后) 能 改 ;
kùn yú xīn héng yú lù ér hòu zuò
困 於 (于) 心 , 衡 於 慮 (慮) , 而 後 (后) 作 ;
zhēng yú sè fā yū shēng ér hòu yù
徵 於 (于) 色 , 發 (发) 於 (于) 聲 (声) , 而 後 (后) 喻 。

15.3. "Kalau orang selalu menderita, ia tentu akan dapat memperbaiki kesalahannya. Kalau orang sudah banyak menderita dalam hatinya, dan menanggung kesukaran dalam fikirannya, baharulan ia akan bertindak benar-benar. (Beginpun dalam berbicara) kalau sudah disertai wajah yang sungguh dan suara yang tegas, baharulah orang mau mengerti.

rù zé wú fǎ jiā fú shì
入 則 (则) 無 (无) 法 家 拂 士 ,
chū zé wú dí guó wài huàn zhě guó héng wáng
出 則 (则) 無 (无) 敵 (敌) 國 (国) 外 患 者 , 國 (国) 恒 亡 。

15.4. "(Juga dalam suatu Negara) kalau di dalam tidak ada para ahli hukum dan penasehat, dan di luar tidak ada Negara musuh atau bencana-bencana lainnya; Negara itu akan mengalami kemasnaan.

rán hòu zhī shēng yū yōu huàn ér sǐ yū ān lè yě
然 後 (后) 知 生 於 (于) 憂 患 而 死 於 (于) 安 樂 (乐) 也 。

15.5. “Jadi tahulah kita bahwa yang hidup itu berasal dari kepedihan dan penderitaan, dan yang binasa itu karena hanya mau senang gembira saja.”

(*Meng Zi - Bing Cu* VII A. 18)

mèng zǐ yuē jiào yì duō shù yǐ yǔ bù xiè zhī jiào huì yě zhě
孟 子 曰 : 教 亦 多 術 (术) 矣 , 予 不 屑 之 教 誨 (诲) 也 者 ,
shì yì jiào huì zhī ér yǐ yǐ
是 亦 教 誢 (诲) 之 而 已 矣 。

16.1. “*Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Hal mendidik itu banyak caranya. Biarpun aku tidak mau memberinya pengajaran, itu sudah berarti memberi pengajaran juga.”

孟子

MENG ZI - BING CU

盡 (尽) 心

Jin Xin - Cien Siem

歐 陽 子 文

Bratayana Ongkowijaya, SE, XDS

2012

mèng zǐ
孟子 - (**BING CU**)

JILID VII A

盡 (尽) 心 《上》

Jin Xin (Shang) - Cien Siem (Siang)

mèng zǐ yuē jìn qí xīn zhě zhī qí xìng yě
孟子曰：盡(尽)其心者，知其性也。

zhī qí xìng zé zhī tiān yǐ
知其性，則(则)知天矣。

1.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, "Yang benar-benar dapat menyelami Hati, akan mengenal Watak Sejatinya; yang mengenal Watak Sejatinya akan mengenal Tian - Thian YME.

cún qí xīn yǎng qí xìng suǒ yǐ shì tiān yě
存 其 心 ， 養 (养) 其 性 ， 所 以 事 天 也 。

1.2. “Menjaga Hati, merawat Watak Sejati, demikianlah mengabdi kepada *Tian* - *Thian* YME.

yāo shòu bù èr
夭 (夭) 壽 (寿) 不 貳 (貳) ，

xiū shēn yǐ sì zhī suǒ yǐ lì mìng yě
修 身 以 俟 之 ， 所 以 立 命 也 。

1.3. “Tentang usia pendek atau panjang, jangan bimbangkan. Siaplah dengan membina diri. Demikianlah menegakkan firman.” (*Zhong Yong* - *Tiong Yong* U. 1)

mèng zǐ yuē mò fēi mìng yě
孟 子 曰 : 莫 非 命 也 ,

shùn shòu qí zhèng
順 (顺) 受 其 正 。

2.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “Tiada sesuatu yang bukan karena Firman, maka terimalah itu dengan taat di dalam kelurusan.

shì gù zhī mìng zhě bù lì hū yán qiáng zhī xià
是 故 知 命 者 不 立 乎 巍 (岩) 牆 (牆) 之 下 。

2.2. “Maka orang yang mengenal Firman, tidak akan berdiri di bawah tembok yang sudah miring retak.

jìn qí dào ér sǐ zhě zhèng mìng yě
盡 (尽) 其 道 而 死 者 ， 正 命 也 。

2.3. “Orang yang sungguh-sungguh sepenuh hati menempuh Jalan Suci lalu mati, ia lurus di dalam Firman.

zhì gù sǐ zhě fēi zhèng mìng yě
桎 楷 死 者 ， 非 正 命 也 。

2.4. “Mati dengan kaki tangan diborgol, itu tidak lurus di dalam Firman.

mèng zǐ yuē qiú zé dé zhī shě zé shī zhī
孟 子 曰 : 求 則 (则) 得 之 , 舍 則 (则) 失 之 ,

shì qiú yǒu yì yū dé yě qiú zài wǒ zhě yě
是 求 有 益 於 (于) 得 也 , 求 在 我 者 也 。

3.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Carilah dan engkau akan mendapatkannya. Sia-siakanlah, dan engkau akan kehilangan. Inilah mencari yang berfaedah untuk didapatkan, dan carilah itu di dalam diri.

qiú zhī yǒu dào dé zhī yǒu mìng
求 之 有 道 , 得 之 有 命 ,

shì qiú wú yì yū dé yě qiú zài wài zhě yě
是 求 無 (无) 益 於 (于) 得 也 , 求 在 外 者 也 。

3.2. “Carilah dengan Jalan Suci, akan hasilnya berserahlah kepada Firman. Inilah mencari yang tidak terlalu berfaedah untuk didapatkan, dan carilah itu di luar diri.”

mèng zǐ yuē wàn wù jiē bèi yū wǒ yǐ
孟 子 曰 : 萬 (万) 物 皆 備 (备) 於 (于) 我 矣 。

4.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Berlaksa benda tersedia lengkap di dalam diri.

fǎn shēn ér chéng lè mò dà yān
反 身 而 誠 (诚) , 樂 (乐) 莫 大 焉 。

4.2. “Kalau memeriksa diri ternyata penuh Iman, sesungguhnya tiada kebahagiaan yang lebih besar dari ini.

qiáng shù ér xíng qiú rén mò jìn yān
強 (强) 恕 而 行 , 求 仁 莫 近 焉 。

4.3. “Sekuat diri laksanakanlah Tepasarira, untuk mendapatkan Cinta Kasih tiada yang lebih dekat dari ini!”

mèng zǐ yuē xíng zhī ér bù zhù yān xí yǐ ér bù chā yān
孟 子 曰 : 行 之 而 不 著 焉 , 習 (习) 矣 而 不 察 焉 ,

zhōng shēn yóu zhī ér bù zhī qí dào zhě zhòng yě
終 (终) 身 由 之 而 不 知 其 道 者 , 眇 (众) 也 。

5.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Menjalankan tetapi tidak mengerti maksudnya; berkebiasaan tetapi tidak mau memeriksa, sepanjang hidup mengikuti tetapi tidak menganal Jalan Suci, begitulah kebanyakan orang.” (*Lun Yu - Lun Gi* VIII. 9)

mèng zǐ yuē rén bù kě yǐ wú chǐ
孟 子 曰 : 人 不 可 以 無 耻 (耻) 。

wú chǐ zhī chǐ wú chǐ yǐ
無 耻 (耻) 之 耻 (耻) , 無 耻 (耻) 矣 。

6.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Orang tidak boleh tidak tahu malu. Malu bila tidak tahu malu, menjadikan orang tidak menanggung malu.”

mèng zǐ yuē chǐ zhī yū rén dà yǐ
孟 子 曰 : 耻 (耻) 之 於 (于) 人 大 矣 。

7.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Rasa malu itu besar artinya bagi manusia. (*Lun Yu - Lun Gi* XIV. 1)

wéi jī biàn zhī qiǎo zhě
為 (为) 機 (机) 變 (变) 之 巧 者 ,

wú suǒ yòng chǐ yān
無 (无) 所 用 耻 (耻) 焉 。

7.2. “Kalau orang bangga dapat berbuat muslihat dan licin, itulah karena tidak menggunakan rasa malunya.

bú chǐ bù ruò rén hé ruò rén yǒu
不 耻 (耻) 不 若 人 , 何 若 人 有 ?

7.3. “Yang tidak mempunyai rasa malu, tidak layak sebagai manusia, dalam hal apa ia layak sebagai manusia?”

mèng zǐ yuē gǔ zhī xiān wáng hǎo shàn ér wàng shì
孟 子 曰 : 古 之 賢 (贤) 王 好 善 而 忘 勢 。

8.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Raja-raja Bijaksana jaman dahulu itu begitu menyukai Kebaikan sehingga melupakan kekuasaannya.

gǔ zhī xiān shì hé dú bù rán lè qí dào ér wàng rén zhī shì
古 之 賢 (贤) 士 何 獨 (独) 不 然 ? 樂 (乐) 其 道 而 忘 人 之 勢 ,
gù wáng gōng bù zhì jìng jìn lǐ zé bù dé qí jiàn zhī
故 王 公 不 致 敬 盡 (尽) 禮 (礼) , 則 (则) 不 得 亟 見 (见) 之 。

8.2. “Orang-orang Bijaksana jaman dahulu, tidakkah demikian juga? Mereka begitu menyukai Jalan Suci, sehingga melupakan kekuasaan orang. Maka raja atau rajamuda yang tidak sungguh-sungguh menjalankan Kesusahaannya, tidak dapat sering menjumpainya.

jiàn qiě yóu bu de qí ér kuàng dé ér chén zhī hū
見 (见) 且 由 不 得 亟 , 而 況 得 而 臣 之 乎 ?

8.3. “Kalau untuk sering berjumpa saja tidak dapat, bagaimana dapat menjadikan mereka sebagai menterinya?”

mèng zǐ wèi sòng jù jiàn yuē zǐ hǎo yóu hū
孟 子 謂 (谓) 宋 句 践 (践) 曰 : 子 好 遊 (游) 乎 ?

wú yǔ zǐ yóu
吾語(语)子遊(游)。

9.1. Meng Zi - Bing Cu berkata kepada Song Gou Jian - Song Ko Cian, "Tuan suka mengembara, bukan? Kuberitahu bagaimana sebaiknya tuan mengembara.

rénn zhī zhī yì xiāo xiāo rénn bù zhī yì xiāo xiāo
人知之，亦囂(嚣)囂(嚣)；人不知，亦囂(嚣)囂(嚣)。

9.2. "Kalau orang mau mengerti, haruslah merasa puas; kalau orang tidak mau mengerti, haruslah merasa puas pula.

yuē hé rú sī kě yǐ xiāo xiāo yǐ
曰：何如斯可以囂(嚣)囂(嚣)矣？

yuē zūn dé yáo yì zé kě yǐ xiāo xiāo yǐ
曰：尊德樂義(义)，則(则)可以囂(嚣)囂(嚣)矣。

9.3. "Bagaimana agar dapat selalu merasa puas? Junjunglah Kebajikan, berbahagialah di dalam Kebenaran; dengan demikian tuan akan selalu merasa puas.

gù shì qióng bú shī yì dá bú lí dào
故士窮(穷)不失義(义)，達(达)不離(离)道。

9.4. "Maka seorang Siswa itu biarpun miskin tidak kehilangan Kebenaran; kalau berhasil, iapun tidak mau terpisah dari Jalan Suci.

qióng bú shī yì gù shì dé jǐ yān
窮(穷)不失義(义)，故士得己焉；

dá bú lí dào gù mǐn bú shī wàng yān
達(达)不離(离)道，故民不失望焉。

9.5. "Miskin tidak kehilangan Kebenaran, maka seorang Siswa dapat menjaga kehormatan diri. Berhasil tidak mau terpisah dengan Jalan Suci, maka rakyat tidak sampai kehilangan harap.

gǔ zhī rén dé zhì zé jiā yū mǐn
古 之 人 ， 得 志 ， 澤 (泽) 加 於 (于) 民 ；

bù dé zhì xiū shēn jiàn yū shì
不 得 志 ， 修 身 見 (见) 於 (于) 世 。

qióng zé dù shàn qí shēn
窮 (穷) 則 (则) 獨 (独) 善 其 身 ，

dá zé jiān shàn tiān xià
達 (达) 則 (则) 兼 善 天 下 。

9.6. “Maka orang-orang jaman dahulu, bila berhasil cita-citanya, ia dapat memberi faedah bagi rakyat; kalau tidak berhasil cita-citanya, ia membina diri memandang dunia. Pada waktu miskin ia seorang diri menjadikan dirinya baik, pada waktu berhasil ia bersama menjadikan dunia baik.

mèng zǐ yuē dài wén wáng ér hòu xìng zhě fán mǐn yě
孟 子 曰 : 待 文 王 而 後 (后) 興 (兴) 者 ， 凡 民 也 。

ruò fú háo jié zhī shì suī wú wén wáng yóu xìng
若 夫 豪 傑 (杰) 之 士 ， 雖 (虽) 無 (无) 文 王 猶 (犹) 興 (兴) 。

10.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Menunggu (orang sebagai) Raja *Wen - Bun* baru bangun, itulah sifat rakyat kebanyakan; tetapi seorang Siswa yang teguh, biarpun tidak ada Raja *Wen - Bun* ia tetap bangun.”

mèng zǐ yuē fù zhī yǐ hán wèi zhī jiā
孟 子 曰 : 附 之 以 韩 (韩) 魏 之 家 ，

rú qí zì shì kǎn rán zé guò rén yuǎn yǐ
如 其 自 視 (视) 欲 然 ， 則 (则) 過 (过) 人 遠 (远) 矣 。

11.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Orang-orang dari keluarga *Han - Han* dan *Wei - Gwi* yang kaya-raya itu, kalau tidak membanggakan miliknya, niscaya jauh dapat mendahului orang lain.”

mèng zǐ yuē yǐ yì dào shǐ mǐn suī láo bù yuàn
孟子曰：以佚道使民，雖(虽)勞(劳)不怨。

yǐ shēng dào shā mǐn suī sǐ bù yuàn shā zhě
以生道殺(杀)民，雖(虽)死不怨殺(杀)者。

12.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, "Kalau berlandaskan Jalan Suci menyuruh rakyat, biarpun berjerih payah tidak akan menggerutu. Kalau untuk mengembangkan Jalan Suci, rakyat harus berkorban, biarpun mati rakyat tidak akan menggerutu. (*Lun Yu - Lun Gi* XX. 2).

mèng zǐ yuē bà zhě zhī mǐn huān yú rú yě
孟子曰：霸者之民驩虞如也，

wáng zhě zhī mǐn hào hào rú yě
王者之民，皞皞如也。

13.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, "Rakyat yang dipimpin oleh seorang rajamuda pemimpin, akan nampak giat dan gembira. Rakyat yang dipimpin oleh seorang Raja Suci, akan nampak damai-tenteram.

shā zhī ér bù yuàn lì zhī ér bù yōng
殺(杀)之而不怨，利之而不庸，

mǐn rì qiān shàn ér bù zhī wéi zhī zhě
民日遷(迁)善而不知為(为)之者。

13.2. "Biarpun berkorban tidak menggerutu, biarpun mendapat keuntungan tidak menganggap itu luar biasa. Rakyat kian hari kian baik tanpa mengetahui siapa pendorongnya.

fū jūn zǐ suǒ guò zhě huà suǒ cún zhě shén
夫君子所過(过)者化，所存者神，

shàng xià yǔ tiān dì tóng liú qǐ yuē xiǎo bǔ zhī zāi
上 下 與 (与) 天 地 同 流 , 豈 (岂) 曰 小 补 (补) 之 哉 ?

13.3. “Maka di manapun seorang *Jun Zi* - *Kun Cu* lewat, ia akan membawa perubahan, karena *Tian* - *Thian* telah menjaganya: pengaruhnya mengalir di atas, di bawah, di antara langit dan bumi. Masakan itu dapat dinamakan hanya sekedar tambal sulam?”

mèng zǐ yuē rén yán bù rú rén shēng zhī rù rén shēn yě
孟 子 曰 : 仁 言 不 如 仁 聲 (声) 之 入 人 深 也 。

14.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “Kata-kata yang bersifat Cinta Kasih, tidak sebanding dengan nama yang berperi Cinta Kasih meresap ke sanubari manusia.

shàn zhèng bù rú shàn jiào zhī dé mǐn yě
善 政 , 不 如 善 教 之 得 民 也 。

14.2. “Pemerintahan yang baik tidak sebanding dengan pendidikan yang baik untuk mendapatkan rakyat. (*Lun Yu* - *Lun Gi* 11: 3).

shàn zhèng mǐn wèi zhī shàn jiào mǐn ài zhī
善 政 , 民 畏 之 ; 善 教 , 民 愛 之 。

shàn zhèng dé mǐn cái shàn jiào dé mǐn xīn
善 政 得 民 財 (财) , 善 教 得 民 心 。

14.3. “Pemerintahan yang baik dapat menjadikan rakyat takut, tetapi pendidikan yang baik akan dapat menjadikan rakyat mencintainya. Pemerintahan yang baik dapat memperoleh harta rakyat. Pendidikan yang baik dapat memperoleh hati rakyat.”

mèng zǐ yuē rén zhī suǒ bù xué ér néng zhě qí liáng néng yě
孟 子 曰 : 人 之 所 不 學 (学) 而 能 者 , 其 良 能 也 ;

suǒ bù lǜ ér zhī zhě qí liáng zhī yě
所 不 慮 (慮) 而 知 者 , 其 良 知 也 。

15.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, “Kemampuan yang dimiliki orang dengan tanpa belajar, disebut kemampuan asli (*Liang Neng* - *Liang Ling*). Pengertian yang dimiliki orang dengan tanpa belajar, disebut pengertian asli (*Liang Zhi* - *Liang Ti*).

hái tí zhī tóng wú bù zhī ài qí qīn zhě
孩 提 之 童 無 (无) 不 知 愛 其 親 (亲) 者 ,
jí qí zhǎng yě wú bù zhī jìng qí xiōng yě
及 其 長 (长) 也 , 無 (无) 不 知 敬 其 兄 也 。

15.2. “Anak-anak yang didukung tidak ada yang tidak mengerti/mencintai orang tuanya dan setelah besar tidak ada yang tidak mengerti harus hormat kepada kakaknya.

qīn qīn rén yě jìng zhǎng yì yě
親 (亲) 親 (亲) , 仁 也 ; 敬 長 (长) , 義 (义) 也 ;
wú tā dá zhī tiān xià yě
無 (无) 他 , 達 (达) 之 天 下 也 。

15.3. “Mencintai orang tua itulah Cinta Kasih, dan hormat kepada yang lebih tua itulah Kebenaran. Tidak dapat dipungkiri, memang itulah kenyataan yang ada di dunia.” (*Zhong Yong* - *Tiong Yong* U. 1).

mèng zǐ yuē shùn zhī jū shēn shān zhī zhōng yǔ mù shí jū
孟 子 曰 : 舜 之 居 深 山 之 中 , 與 (与) 木 石 居 ,
yǔ lù shǐ yóu
與 (与) 鹿 狩 遊 (游) ,
qí suǒ yǐ yì yū shēn shān zhī yě rén zhě jǐ xī
其 所 以 異 (异) 於 (于) 深 山 之 野 人 者 幾 (几) 希 ;
jí qí wén yī shàn yán jiàn yī shàn xíng
及 其 聞 (闻) 壹 (一) 善 言 , 見 (见) 壹 (一) 善 行 ,

ruò jué jiāng hé pèi rán mò zhī néng yù yě
若 決 江 河 ， 沛 然 莫 之 能 禦 (御) 也 。

16.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Ketika *Shun - Sun* diam jauh di pegunungan, tiap hari hanya berhadapan dengan pohon-pohon dan batu, bermain dengan kijang dan babi. Dalam keadaan demikian, dengan orang-orang desa yang diam jauh di pegunungan itu, apa bedanya? Hanya saja, sekali mendengar suatu kata yang baik, sekali melihat perbuatan yang baik; ia lalu seperti aliran sungai bengawan yang segera menjebol tebing-tebingnya dan tidak dapat ditahan lagi.”

mèng zǐ yuē wú wéi qí suǒ bù wéi
孟 子 曰 : 無 (无) 為 (为) 其 所 不 為 (为) ,

wú yù qí suǒ bù yù rú cǐ ér yǐ yǐ
無 (无) 欲 其 所 不 欲 , 如 此 而 已 矣 。

17.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Jangan lakukan apa yang tidak patut dilakukan dan jangan inginkan apa yang tidak patut diinginkan. Ini sudah cukup.”

mèng zǐ yuē rén zhī yǒu dé huì shù zhī zhě héng cún hū chèn jí
孟 子 曰 : 人 之 有 德 , 慧 , 術 (术) , 知 者 , 恒 存 乎 疾 疾 。

18.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Orang yang luas Kebajikannya dan Bijaksana dalam bekerja; ia tentu sudah banyak memanggung derita dan kesukaran. (*Meng Zi - Bing Cu* VIB. 15).

dú gū chén niè zǐ qí cāo xīn yě wēi
獨 (独) 孤 臣 孝 子 , 其 操 心 也 危 ,

qí lù huàn yě shēn gù dá
其 慮 (虑) 患 也 深 , 故 達 (达) 。

18.2. “Maka menteri-menteri yang terpencil dan anak-anak yang disia-siakan, karena mereka selalu dirundung bahaya sehingga selalu harus memikirkan kesukarannya dalam-dalam, banyaklah diantaranya yang berhasil.”

mèng zǐ yuē yǒu shì jūn rén zhě shì shì jūn zé wéi róng yuè zhě yě
孟子曰：有事君人者，事是君則（则）為（为）容悅者也。

19.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Ada orang yang mengabdi kepada raja, mengabdinya itu hanya untuk mendapatkan kesenangan.

yǒu ān shè jì chén zhě yǐ ān shè jì wéi yuè zhě yě
有安社稷臣者，以安社稷為（为）悅者也。

19.2. “Ada menteri yang berusaha menyentausakan negerinya; kalau negerinya sentausa itulah menjadi kesenangannya.

yǒu tiān mǐn zhě dà kě xíng yū tiān xià ér hòu xíng zhī zhě yě
有天民者，達（达）可行於（于）天下而後（后）行之者也。

19.3. “Ada pula yang merasa dirinya sebagai rakyat *Tian - Thian* YME. Bila ia yakin dengan memangku jabatan itu, dapat melaksanakan cita-citanya di dunia, ia baru mau memangku jabatan. (*Meng Zi - Bing Cu* V A. 7/5).

yǒu dà rén zhě zhèng jǐ ér wù zhèng zhě yě
有大人者，正己而物正者也。

19.4. “Tetapi ada pula orang besar yang meluruskan diri dan dapat meluruskan segenap perkara.”

mèng zǐ yuē jūn zǐ yǒu sān lè ér wáng tiān xià bù yǔ cún yān
孟子曰：君子有三樂（乐），而王天下不與（与）存焉。

20.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “seorang *Jun Zi - Kun Cu* mempunyai tiga kesukaan, dan hal menjadi raja dunia itu tidak termasuk diantaranya.

fù mǔ jù cún xiōng dì wú gù yī lè yě
父母俱存，兄弟無（无）故，壹（一）樂（乐）也。

20.2. “Ayah bunda dalam sehat, kakak adik tiada perselisihan, itulah kesukaannya yang pertama.

yǎng bù kuì yū tiān fǔ bù zuò yū rén èr lè yě
仰 不 愧 於 (于) 天 , 俯 不 悚 於 (于) 人 , 二 樂 (乐) 也 。

20.3. “Perbuatannya, menengadah tidak usah malu kepada *Tian* - *Thian* YME, menunduk tidak usah merah muka kepada manusia, itulah kesukaannya yang ke dua.

dé tiān xià yīng cái ér jiào yù zhī sān lè yě
得 天 下 英 才 而 教 育 之 , 三 樂 (乐) 也 。

20.4. “Mendapatkan orang yang rajin pandai untuk dididik, itulah kesukaannya yang ke tiga.

jūn zǐ yǒu sān lè ér wáng tiān xià bù yǔ cún yān
君 子 有 三 樂 (乐) , 而 王 天 下 不 與 (于) 存 焉 。

20.5. “Seorang *Jun Zi* - *Kun Cu* mempunyai tiga kesukaan, dan hal menjadi raja dunia itu tidak termasuk di antaranya.”

mèng zǐ yuē guǎng tǔ zhòng mǐn
孟 子 曰 : 廣 (广) 土 眇 (众) 民 ,

jūn zǐ yù zhī suǒ lè bù cún yān
君 子 欲 之 , 所 樂 (乐) 不 存 焉 。

21.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “Tanah luas dan penduduk padat itu diinginkan seorang *Jun Zi* - *Kun Cu*; tetapi, itu bukan hal yang dipandang benar-benar membahagiakan.

zhōng tiān xià ér lì dìng sì hǎi zhī mǐn
中 天 下 而 立 , 定 四 海 之 民 ,

jūn zǐ lè zhī suǒ xìng bù cún yān
君 子 樂 (乐) 之 , 所 性 不 存 焉 。

21.2. “Dapat berdiri teguh di tengah dunia dan memberi damai kepada rakyat di empat penjuru lautan, itu membahagiakan seorang *Jun Zi* - *Kun Cu*; tetapi, itu bukan

kebahagiaan tertinggi bagi Watak Sejatinya.

jūn zǐ suǒ xìng suī dà xíng bù jiā yān
君 子 所 性 ， 雖 (虽) 大 行 不 加 焉 ，

suī qióng jū bù sǔn yān fēn dìng gù yě
雖 (虽) 穷 (穷) 居 不 損 (损) 焉 ， 分 定 故 也 。

21.3. "Yang di dalam Watak Sejati seorang *Jun Zi* - *Kun Cu* ialah yang tidak bertambah oleh kebesaran dan tidak rusak oleh kemiskinan; karena dialah takdir yang dikaruniakan (*Tian* - *Thian* YME).

jūn zǐ suǒ xìng rén yì lǐ zhì gēn yú xīn
君 子 所 性 ， 仁 ， 義 (义) ， 禮 (礼) ， 智 ， 根 於 (于) 心 ，

qí shēng sè yě suì rán jiàn yū miàn àng yū bēi
其 生 色 也 ， 瞥 然 見 (见) 於 (于) 面 ， 盡 於 (于) 背 ，

shī yū sì tǐ sì tǐ bù yán ér yù
施 於 (于) 四 體 (体) ， 四 體 (体) 不 言 而 喻 。

21.4. "Yang di dalam Watak Sejati seorang *Jun Zi* - *Kun Cu* ialah Cinta Kasih, Kebenaran, Kesusilaan dan Kebijaksanaan. Inilah yang berakar di dalam hati, tumbuh dan meraga, membawa cahaya mulia pada wajah, memenuhi punggung sampai ke empat anggauta badan. Keempat anggauta badan dengan tanpa kata-kata dapat mengerti sendiri." (*Da Xue* - *Thai Hak* VI. 4)

mèng zǐ yuē bó yí pì zhòu jū běi hǎi zhī bīn
孟 子 曰 : 伯 夷 辟 紂 (纣) , 居 北 海 之 濱 (滨) ,

wén wén wáng zuò xìng yuē hé guī hū lái
聞 (闻) 文 王 作 興 (兴) 曰 : 盡 歸 (归) 乎 來 (来) !

wú wén xī bó shàn yǎng lǎo zhě
吾 聞 (闻) 西 伯 善 養 (养) 老 者 。

tài gōng pì zhòu jū dōng hǎi zhī bīn
太 公 辟 紂 (纣) , 居 東 (东) 海 之 濱 (滨) ,

wén wén wáng zuò xìng yuē hé guī hū lái
聞 (闻) 文 王 作 興 曰 : 盍 歸 (归) 乎 來 (来) !

wú wén xī bó shàn yǎng lǎo zhě
吾 聞 (闻) 西 伯 善 養 (养) 老 者 。

tiān xià yǒu shàn yǎng lǎo zé rén rén yǐ wéi jǐ guī yǐ
天 下 有 善 養 (养) 老 , 則 (则) 仁 人 以 為 (为) 已 歸 (归) 矣 。

22.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “*Bo Yi - Pik I* menyingkiri Raja *Zhou - Tiu*, berdiam di pantai Laut Utara. Ketika mendengar Raja *Wen - Bun* memerintah, hatinya tertegak dan berkata, ‘Mengapa tidak datang kepadanya, kudengar pangeran Barat itu baik-baik memelihara orang tua.’ *Tai Gong - Thai Kong* menyingkiri Raja *Zhou - Tiu*, berdiam di pantai Laut Timur. Ketika mendengar Raja *Wen - Bun* memerintah, hatinya tertegak dan berkata, ‘Mengapa tidak datang kepadanya, kudengar pangeran Barat itu baik-baik memelihara orang tua.’ Kalau di dunia sekarang ini ada (raja) yang dapat baik-baik memelihara orang tua, niscaya orang-orang yang berperi Cinta Kasih akan datang kepadanya. (*Meng Zi - Bing Cu* IV A. 13).

wǔ mǔ zhī zhái shù qiáng xià yǐ sāng
五 畝 (亩) 之 宅 , 樹 (树) 牆 (墙) 下 以 桑 ,

pǐ fù cán zhī zé lǎo zhě zú yǐ yī bó yǐ
匹 婦 (妇) 蠶 (蚕) 之 , 則 (则) 老 者 足 以 衣 幘 矣 。

wǔ mǔ jī èr mǔ zhì wú shī qí shí
五 母 雞 (鸡) , 二 母 畚 , 無 (无) 失 其 時 (时) ,

lǎo zhě zú yǐ wú shī ròu yǐ
老 者 足 以 無 (无) 失 肉 矣 。

bǎi mǔ zhī tián pǐ fū gēng zhī bā kǒu zhī jiā zú yǐ wú jī yǐ
百 畝 (亩) 之 田 , 匹 夫 耕 之 , 八 口 之 家 足 以 無 (无) 飢 (饥) 矣 。

22.2. “Keluarga yang mempunyai lima *Mu* - Bau (1 *Mu* - Bau = 1/6 Acre = 0,0667 Ha) sawah diwajibkan menanam pohon besar, agar istrinya dapat memelihara ulat sutera,

sehingga mereka yang sudah tua mendapat cukup pakaian dari sutera. Tiap keluarga disuruh memelihara (sedikitnya) lima ekor induk ayam dan dua ekor induk babi, yang harus dirawat baik-baik, sehingga orang yang sudah tua mendapat cukup daging. Tiap petani diberi seratus *Mu* - Bau (1 *Mu* - Bau = 1/6 Acre = 0,0667 Ha) sawah yang harus dikerjakan baik-baik, sehingga keluarganya yang terdiri dari delapan orang tidak sampai kelaparan. (*Meng Zi* - *Bing Cu* 1 A. 3/4).

suǒ wèi xī bó shàn yǎng lǎo zhě zhì qí tián lǐ jiào zhī shù chù
所 謂 (谓) 西 伯 善 養 (养) 老 者 , 制 其 田 里 , 教 之 樹 (树) 畜 ,

dǎo qí qī zǐ shǐ yǎng qí lǎo
導 (导) 其 妻 子 使 養 (养) 其 老 。

wǔ shí fēi bó bù nuǎn qī shí fēi ròu bù bǎo
五 十 非 帛 不 煖 (暖) , 七 十 非 肉 不 飽 (饱) 。

bù nuǎn bù bǎo wèi zhī dòng něi
不 煖 (暖) 不 饱 (饱) , 謂 (谓) 之 凍 (冻) 餒 (馁) 。

wén wáng zhī mǐn wú dòng něi zhī lǎo zhě cǐ zhī wèi yě
文 王 之 民 無 (无)凍 (冻) 餒 (馁) 之 老 者 , 此 之 謂 (谓) 也 。

22.3. “Yang dikatakan bahwa pangeran Barat baik-baik memelihara orang tua ialah dapat mengatur sawah-sawah dan kampung-kampung, mengajar rakyat bertanam dan beternak, bagaimana memimpin anak isteri agar dapat memelihara orang tua. Orang yang sudah berusia lima puluh tahun kalau tidak mengenakan pakaian sutera tidak dapat merasa hangat, yang sudah berusia tujuh puluh tahun kalau tidak makan dengan daging tidak dapat kenyang. Orang yang tidak dapat merasa hangat dan kenyang, dinamakan kedinginan dan kelaparan. Di antara rakyat Raja *Wen* - *Bun*, tiada orang tua yang kedinginan dan kelaparan. Demikianlah yang dimaksudkan.”

mèng zǐ yuē yì jī tián chóu báo qí shuì liǎn míng kě shǐ fù yě
孟 子 曰 : 易 其 田 疇 (畴) , 薄 其 稅 斂 (敛) , 民 可 使 富 也 。

23.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “Atur baik-baiklah sawah-sawah dan kebun-kebun, ringankanlah pajak-pajak, dengan demikian rakyat akan berkecukupan.

shí zhī yǐ shí yòng zhī yǐ lǐ cái bù kě shèng yòng yě
食 之 以 時 (时) , 用 之 以 禮 (礼) , 財 (财) 不 可 勝 (胜) 用 也 。

23.2. “Makan hendaklah pada waktunya, memakai sesuatu hendaklah menurut Kesusilaan, dan harta jangan dihambur-hamburkan.

mín fēi shuǐ huǒ bù shēng huó hūn mù kòu rén zhī mén hù qiú shuǐ huǒ
民 非 水 火 不 生 活 , 昏 暮 叩 人 之 門 (门) 戶 求 水 火 ,
wú fú yǔ zhě zhì zú yǐ
無 (无) 弗 與 (于) 者 , 至 足 矣 。

shèng rén zhì tiān xià shǐ yǒu shū sù rú shuǐ huǒ
聖 (圣) 人 治 天 下 , 使 有 荟 粟 如 水 火 。

shū sù rú shuǐ huǒ ér mín yān yǒu bù rén zhě hū
菽 粟 如 水 火 , 而 民 焉 有 不 仁 者 乎 ?

23.3. “Rakyat tanpa air dan api takkan hidup. Biarpun begitu kalau tengah malam ada orang mengetuk pintu meminta air atau api, semua orang masih dapat memberi karena di dalam hal ini mereka berkecukupan. (*Meng Zi - Bing Cu* 1A. 7/20-22). Seorang Nabi dalam mengatur dunia, ia berusaha supaya persediaan kacang-kacangan dan padi-padian cukup seperti air dan api. Kalau kacang-kacangan dan padi-padian cukup seperti air dan api, masakan ada rakyat yang tidak berperi Cinta Kasih?”

mèng zǐ yuē kǒng zǐ dēng dōng shān ér xiǎo lǚ
孟 子 曰 : 孔 子 登 東 (冻) 山 而 小 魯 (鲁) ,
dēng tài shān ér xiǎo tiān xià
登 泰 山 而 小 天 下 ,
gù guān yú hǎi zhě nán wéi shuǐ
故 觀 (观) 於 (于) 海 者 難 (难) 為 (为) 水 ,

yóu yū shèng rén zhī mén zhě nán wéi yán
遊 (游) 於 (于) 聖 (圣) 人 之 門 (门) 者 難 (难) 為 (为) 言 。

24.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Ketika *Kong Zi - Khong Cu* naik ke gunung *Dong Shan - Tong San*, nampak kecillah Negeri *Lu - Lo*; ketika naik ke gunung *Tai - Thai*, nampak kecillah dunia ini. Siapa yang telah melihat lautan, akan tahu betapa sedikit jumlah air di sungai-sungai. Yang telah memasuki Pintu Gerbang Nabi, akan tahu betapa kecil kata-kata yang biasa itu.

guān shuǐ yǒu shù bì guān qí lán
觀 (观) 水 有 術 (术) , 必 觀 (观) 其 澜 (澜) 。

rì yuè yǒu míng róng guāng bì zhào yān
日 月 有 明 , 容 光 必 照 焉 。

24.2. “Ada cara memandang air, lihatlah buih-buih di dalam gelombangnya. Matahari dan bulan mempunyai terang, maka dimana tembus cahaya akan disinarinya.

liú shuǐ zhī wéi wù yě bú yíng kē bù xíng
流 水 之 為 (为) 物 也 , 不 盈 科 不 行 ;

jūn zǐ zhī zhì yū dào yě bù chéng zhāng bù dá
君 子 之 志 於 (于) 道 也 , 不 成 章 不 達 (达) 。

24.3. “Seperti air mengalir sesuatu, kalau belum penuh akan mengalir ke situ terus. Begitupun seorang *Jun Zi - Kun Cu* bercita hidup di dalam Jalan Suci, kalau belum sempurna seperti yang diajarkan belum dapat dinamakan berhasil.”

mèng zǐ yuē jī míng ér qǐ zī zī wéi shàn zhě shùn zhī tú yě
孟 子 曰 : 雞 (鸡) 鳴 而 起 , 孜 孜 為 (为) 善 者 , 舜 之 徒 也 。

25.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Orang yang sejak ayam berkokok, bangun dan sungguh-sungguh berbuat Kebaikan, dia boleh disebut penganut *Shun - Sun*.

jī míng ér qǐ zī zī wéi lì zhě zhí zhī tú yě
雞 (鸡) 鳴 而 起 , 孜 孜 為 (为) 利 者 , 跤 (跖) 之 徒 也 。

25.2. “Orang yang sejak ayam berkokok, bangun dan memburu keuntungan sendiri, dia boleh disebut penganut *Zhi - Cik*. (*Meng Zi - Bing Cu* III B. 10/3).

yù zhī shùn yǔ zhí zhī fēn wú tā lì yǔ shàn zhī jiàn yě
欲 知 舜 與 (与) 跖 (跖) 之 分 ,無 (无) 他 , 利 與 (与) 善 之 間 (间) 也 。

25.3. “Kalau ingin tahu bedanya *Shun - Sun* dan *Zhi - Cik*, tiada lain hanya antara hal keuntungan sendiri dan Kebaikan.”

mèng zǐ yuē yáng zǐ qǔ wéi wǒ
孟 子 曰 : 楊 (杨) 子 取 為 (为) 我 ,

bá yī mó áo lì tiān xià bù wéi yě
拔 壹 (一) 毛 而 利 天 下 , 不 為 (为) 也 。

26.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “*Yang Zi - Yang Cu* mengajar orang mengutamakan diri sendiri; biar hanya dengan mencabut sehelai rambutnya sudah dapat menguntungkan dunia, ia tidak mau melaksanakan. (*Meng Zi - Bing Cu* III B. 9/9).

mò zǐ jiān ài mó dǐng fàng zhǒng lì tiān xià wéi zhī
墨 子 兼 愛 , 摩 頂 (顶) 放 踵 利 天 下 , 為 (为) 之 。

26.2. “*Mo Zi - Bik Cu* mengerjakan cinta yang menyeluruh sama, biar harus kerja keras sehingga rambut di kepala sampai betis tergosok habis, asal menguntungkan dunia, akan dikerjakannya. (*Meng Zi - Bing Cu* III A. 5; III B. 9/9).

zǐ mò zhí zhōng zhí zhōng wéi jìn zhī
子 莫 執 (执) 中 , 執 (执) 中 為 (为) 近 之 ,

zhí zhōng wú quán yóu zhí yī yě
執 (执) 中 無 (无) 權 (权) , 猶 (犹) 執 (执) 壹 (一) 也 。

26.3. “*Zi Mo - Cu Bok* memegang sikap tengah. Memegang sikap tengah ini nampaknya sudah mendekati Kebenaran, tetapi kalau memagang sikap tengah tanpa mempertimbangkan keadaan, maka dengan yang memegang satu haluan tadi sama

saja.

suǒ wù zhí yī zhě wéi qí zéi dào yě
所 惡 (恶) 執 (执) 壹 (一) 者 , 為 (为) 其 賊 (贼) 道 也 ,
jǔ yī ér fèi bǎi yě
舉 (举) 壹 (一) 而 廢 (废) 百 也 。

26.4. Mengapa aku benci sikap memegang satu haluan semacam itu? Tidak lain karena dapat merusak Jalan Suci, yaitu hanya melihat satu hal saja dan mengabaikan seratus hal yang lain.”

mèng zǐ yuē jī zhě gān shí kě zhě gān yǐn
孟 子 曰 : 餓 (饥) 者 甘 食 , 渴 者 甘 飲 (饮) ,
shì wèi dé yǐn shí zhī zhèng yě jī kě hàn zhī yě
是 未 得 飲 (饮) 食 之 正 也 , 餓 (饥) 渴 害 之 也 。

27.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkat, “Orang yang lapar puas dengan segala makanan, yang haus puas dengan segala minuman. Hal itu bukan karena ia dapat merasakan makanan atau minuman itu benar-benar, melainkan ia sudah dirusak oleh lapar dan hausnya.

qǐ wéi kǒu fù yǒu jī kě zhī hàn rén xīn yì jiē yǒu hàn
豈 (岂) 惟 口 腹 有 餓 (饥) 渴 之 害 ? 人 心 亦 皆 有 害 。

27.2. “Hanya mulut dan perut orang sajakah dapat dirusak lapar dan haus? Hati orang pun dapat dirusak secara itu. (*Meng Zi - Bing Cu* II A: 1/11).

rénnéngwú yǐ jī kě zhī hàn wéi xīn hàn
人 能 無 (无) 以 餓 (饥) 渴 之 害 為 (为) 心 害 ,
zé bù jí rén bú wéi yōu yǐ
則 (则) 不 及 人 不 為 (为) 憂 (忧) 矣 。

27.3. Kalau orang dapat membebaskan diri dari pengaruh lapar dan haus, ia tidak akan sedih hanya karena tidak dapat sama dengan orang lain.”

mèng zǐ yuē liǔ xià huì bù yǐ sān gōng yì jī jiè
孟子曰：柳下惠不以三公易其介。

28.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “*Liu Xia Hui - Liu He Hwi* tidak berubah sikap biar tiga kali diangkat sebagai pejabat tertinggi dalam pemerintahan.”

(*Meng Zi - Bing Cu* II A. 9; V B. 1/3,5; VI B. 6/2)

mèng zǐ yuē yǒu wéi zhě pì ruò jué jǐng
孟子曰：有為(为)者辟若掘井，
jué jǐng jiǔ rèn ér bù jí quán yóu wéi qì jǐng yě
掘井九轫(轫)而不及泉，猶(犹)為(为)棄(弃)井也。

29.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Usaha seseorang itu dapat diumpamakan seperti orang membuat sumur. Meski sumur itu sudah digali sampai Sembilan *Ren* (1 *Ren* = 1 depa = 4 hasta = 6 kaki, 1 kaki = 12 inci = 0,304 m), kalau belum juga mencapai sumbernya, pekerjaan itu sia-sia belaka.”

mèng zǐ yuē yáo shùn xìng zhī yě
孟子曰：堯(尧)舜，性之也；
tāng wǔ shēn zhī yě wǔ bà jiǎ zhī yě
湯(汤)武，身之也；五霸，假之也。

30.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Raja *Yao - Giau* dan *Shun - Sun* dipimpin oleh Watak Sejatinya; Raja *Tang - Thong* dan Raja *Wu - Bu* dipimpin oleh pendidikan diri; sedang Ke lima Rajamuda Pemimpin itu hanya berbuat palsu.

(*Meng Zi - Bing Cu* VII B. 33).

jiǔ jiǎ ér bù guī wú zhī qí fēi yǒu yě
久假而不歸(归)，惡(恶)知其非有也。

30.2. “Bahkan karena kepalsuannya itu berlarut-larut tanpa disadari kembali, sampai-sampai mereka sendiri tidak tahu.”

gōng sūn chǒu yuē yī yǐn yuē yǔ bù xiá yū bù shùn
公 孫 (孙) 醜 (丑) 曰 : 伊 尹 曰 : 予 不 狱 於 (于) 不 順 (顺) ,

fàng tài jiǎ yū tóng míng dà yuè
放 太 甲 於 (于) 桐 , 民 大 悅 。

tài jiǎ xiān yòu fǎn zhī míng dà yuè
太 甲 賢 (贤) , 又 反 之 , 民 大 悅 。

31.1. *Gong Sun Chou - Kong Sun Thio* berkata, “Dahulu *Yi Yin - I len* berkata, ‘Aku tidak tahan melihat dia yang tidak patuh itu.’ *Tai Jia - Thai Kak* lalu dihukum buang di daerah *Tong - Tong*. Rakyat sangat gembira oleh karenanya. Setelah *Tai Jia - Thai Kak* berubah Bijaksana lalu dikembalikan ke kedudukannya; rakyat pun sangat gembira pula. (*Meng Zi - Bing Cu* V A. 6/5; *Shu Jing - Su King* IV. 5A).

xiān zhě zhī wéi rén chén yě
賢 (贤) 者 之 為 (为) 人 臣 也 ,

qí jūn bù xiān zé gù kě fàng yǔ
其 君 不 賢 (贤) , 則 (则) 固 可 放 與 (与) ?

31.2. “Kalau seorang Bijaksana menjadi menteri seorang raja, bolehkah ia menghukum buang rajanya yang tidak Bijaksana?”

mèng zǐ yuē yǒu yī yǐn zhī zhì zé kě
孟 子 曰 : 有 伊 尹 之 志 , 則 (则) 可 ;

wú yī yǐn zhī zhì zé cuàn yě
無 (无) 伊 尹 之 志 , 則 (则) 篡 也 。

31.3. *Meng Zi - Bing Cu* menjawab, “Kalau mempunyai cita seperti *Yi Yin - I len* boleh saja, tetapi kalau tidak mempunyai cita seperti *Yi Yin - I len*, terang itu merebut kedudukan.”

gōng sūn chǒu yuē shī yuē bù sù cān xī
公 孫 (孙) 醜 (丑) 曰 : 《詩 (诗)》 曰 : 不 素 餐 兮 。

jūn zǐ zhī bù gēng ér shí hé yě
君子之不耕而食，何也？

32.1. *Gong Sun Chou - Kong Sun Thio* berkata, “Di dalam Kitab Sanjak tertulis, ‘Tidak inginkan makan Cuma-Cuma.’ Kalau ada seorang *Jun Zi - Kun Cu* yang tidak bertanam, tetapi mendapat makan, bagaimana itu? (*Meng Zi - Bing Cu* III B. 4; *Shi Jing - Si King* I. 9. 6).

mèng zǐ yuē jūn zǐ jū shì guó yě
孟子曰：君子居是國（国）也，
qí jūn yòng zhī zé ān fù zūn róng
其君用之，则（则）安富尊榮；
qí zǐ dì cóng zhī zé xiào dì zhōng xìn
其子弟從（从）之，则（则）孝弟忠信。
bú sù cān xī shú dà yū shì
不素餐兮，孰大於（于）是？

32.2. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Bila seorang *Jun Zi - Kun Cu* berdiam di suatu negeri, lalu digunakan nasehat-nasehatnya oleh seorang raja; akan dapat membawa Negara itu damai dan makmur, mulia dan termasyur. Kalau diturut oleh para muda, mereka akan bisa Berbakti, Rendah hati, Satya, dan Dapat Dipercaya. Adakah contoh lain yang lebih besar tentang orang yang tidak inginkan makan Cuma-Cuma?”

wáng zǐ diàn wèn yuē shì hé shì
王子墊（垫）問（问）曰：士何事？

33.1. Putra raja (*Qi - Cee*) yang bernama *Dian - Tiam* bertanya, “Apakah yang dikerjakan para Siswa itu?”

mèng zǐ yuē shàng zhì
孟子曰：尚志。

33.2. *Meng Zi - Bing Cu* menjawab, “Meninggikan cita-citanya.”

yuē hé wèi shàng zhì yuē rén yì ér yǐ yǐ
曰：何謂（谓）尚志？曰：仁義（义）而已矣。

shā yī wú zuì fēi rén yě fēi qí yǒu ér qǔ zhī fēi yì yě
殺（杀）壹（一）無（无）罪非仁也，非其有而取之非義（义）也。

jū wù zài rén shì yě lù wu zài yì shì yě
居惡（恶）在？仁是也；路惡（恶）在？義（义）是也。

jū rén yóu yì dà ren zhī shì bèi yǐ
居仁由義（义），大人之事備（备）矣。

33.3. "Apakah arti meninggikan cita-cita itu?"

"Hanya Cinta Kasih dan Kebenaran tujuannya. Membunuh orang yang tidak berdosa itu perbuatan tidak berperi Cinta Kasih. Merampas milik orang itu pebuatan yang tidak berdasar Kebenaran. Ia hendak berdiam di mana? Di dalam Cinta Kasih! Hendak jalan di mana? Di dalam Kebenaran. Mendiami Cinta Kasih, menjalankan Kebenaran, inilah lengkapnya usaha seorang besar."

mèng zǐ yuē zhòng zǐ bú yì yǔ zhī qí guó ér fú shòu
孟子曰：仲子，不義（义）與（与）之齊（齐）國（国）而弗受，

rénn jiē xìn zhī shì shě dān shí dòu gēng zhī yì yě
人皆信之，是舍簞（簞）食豆羹之義（义）也。

rénn mò dà yān wu qīn qī jūn chén shàng xià
人莫大焉亡親（亲）戚君臣上下。

yǐ qí xiǎo zhě xìn qí dà zhě xī kě zāi
以其小者信其大者，奚可哉？

34.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, "Chen Zhong Zi - Tien Tiong Cu menganggap, ia ditawari Negeri Qi - Cee tidak berlandaskan Kebenaran, maka ia menolak. Orang-orang menganggap ia benar-benar Dapat Dipercaya. Tetapi sesungguhnya 'Kebenaran' yang dijalani itu tidak lebih seperti orang yang menolak pemberian sebakul nasi atau semangkuk sayur. Tidak ada kesalahan yang lebih besar daripada mengingkari hubungan orang tua dan keluarga, hubungan antara raja dan menteri,

hubungan atasan dan bawahan. Maka kalau hanya mempunyai ‘kebaikan kecil’ bagaimana dapat disebut orang yang sungguh Dapat Dipercaya untuk perkara besar?” (*Meng Zi - Bing Cu* III B. 10).

táo yìng wèn yuē shùn wéi tiān zǐ gāo yao wéi shì
桃 應 (应) 問 (问) 曰 : 舜 為 (为) 天 子 , 皋 陶 為 (为) 士 ,

gǔ sǒu shā rén zé rú zhī hé
瞽 眇 殺 (杀) 人 , 則 (则) 如 之 何 ?

35.1. *Tao Ying - Thiau Ing* bertanya, “Ketika *Shun - Sun* menjadi raja, *Gao Yao - Koo Yau* menjadi menteri kehakiman. Umpama *Gu Sou - Ko So* membunuh orang, apa yang harus dilakukan?”

mèng zǐ yuē zhí zhī ér yǐ yǐ
孟 子 曰 : 執 (执) 之 而 已 矣 。

35.2. *Meng Zi - Bing Cu* menjawab, “Dia harus memegang teguh tugasnya.”

rán zé shùn bù jīn yǔ
然 則 (则) 舜 不 禁 與 (与) 。

35.3. “Apakah *Shun - Sun* tidak akan melarangnya?”

yuē fū shùn wu dé ér jìn zhī fū yǒu suǒ shòu zhī yě
曰 : 夫 舜 惡 (恶) 得 而 禁 之 ? 夫 有 所 受 之 也 。

35.4. “Bagaimana *Shun - Sun* dapat melarangnya? Bukankah itu hukum yang sudah diterimanya?”

rán zé shùn rú zhī hé
然 則 (则) 舜 如 之 何 ?

35.5. “Lalu, apa akan dilakukan *Shun - Sun*? ”

yuē shùn shì qì tiān xià yóu qì bì xǐ yě
曰：舜 視 (视) 契 (弃) 天 下 猶 (犹) 契 (弃) 敝 蹤 (屣) 也 。

qiè fù ér táo zūn hǎi bīn ér chǔ
竊 (窃) 負 (负) 而 逃， 遵 海 濱 (滨) 而 處 (处) ，

zhōng shēn xīn rán lè ér wàng tiān xià
終 (终) 身 訴 然， 樂 (乐) 而 忘 天 下 。

35.6. “*Shun - Sun* memandang hal melepaskan kebesaran dunia ini seperti melepas terompah rusak, maka ia akan diam-diam mendukung ayahnya melarikan diri, lalu berdiam di tepi laut sepanjang hidupnya dan dengan gembira melupakan kebesaran duniawinya.”

mèng zǐ zì fàn zhī qí wàng jiàn qí wáng zhī zǐ
孟 子 自 范 之 齐 (齐) ， 望 見 (见) 齐 (齐) 王 之 子 。

kuì rán tàn yuē jū yí qì yǎng yí tǐ dà zāi jū hū
喟 然歎 (叹) 曰： 居 移 氣 (气) ， 養 (养) 移 體 (体) ， 大 哉 居 乎！

fū fēi jìn rén zhī zǐ yù
夫 非 盡 (尽) 人 之 子 與 (与) ?

36.1. *Meng Zi - Bing Cu* dari kota *Fan - Hwan* ke Negeri *Qi - Cee*; dari jauh melihat putera Raja *Qi - Cee*. Ia dengan menghela napas berkata, “Kedudukan itu sungguh dapat mengubah wibawa seseorang seperti pemeliharaan dapat menguatkan tubuh. Sungguh besar pengaruh kedudukan. Tidakkah kita ini juga sama-sama anak manusia?”

mèng zǐ yuē wáng zǐ gōng shì chē mǎ yī fu duō yǔ rén tóng
孟 子 曰： 王 子 宮 室， 車 (车) 馬 (马)， 衣 服 多 與 (与) 人 同 ，

ér wáng zǐ ruò bǐ zhě qí jū shǐ zhī rán yě
而 王 子 若 彼 者， 其 居 使 之 然 也 ；

kuàng jū tiān xià zhī guǎng jū zhě hū
況 居 天 下 之 廣 (广) 居 者 乎？

36.2. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Adapun istana, kereta, kuda dan pakaian yang dipakai anak raja itu dengan yang dipakai orang lain hampir bersamaan saja. Kalau

anak raja itu bisa kelihatan begitu lain, ialah karena kedudukannya. Alangkah lebih-lebih gemilangnya seseorang yang dapat mendiami ‘Rumah Luasnya Dunia’ itu. (*Meng Zi - Bing Cu* III B. 2/3).

lǔ jūn zhī sòng hū yū dié zé zhī mén
魯 (鲁) 君 之 宋 , 呼 於 (于) 垮 澤 (泽) 之 門 (门) 。

shǒu zhě yuē cǐ fēi wú jūn yě hé qí shēng zhī sì wǒ jūn yě
守 者 曰 : 此 非 吾 君 也 , 何 其 聲 (声) 之 似 我 君 也 ?

cǐ wú tā jū xiāng sì yě
此 無 (无) 他 , 居 相 似 也 。

36.3. Begitu pula ketika Raja Negeri *Lu - Lo* pergi ke Negeri *Song - Song*; setelah sampai di pintu *Die Ze - Tiat Tik*, ia berseru kepada penjaga pintu. Mendengar seruan itu, penjaga pintu berkata ‘Dia bukan rajaku, mengapa suaranya juga seperti rajaku?’ Ini juga tidak lain karena mereka berkedudukan sama.”

mèng zǐ yuē shí ér fú ài shǐ jiāo zhī yě
孟 子 曰 : 食 而 弗 愛 (爱) , 畜 交 之 也 ;

ài ér bù jìng shòu xù zhī yě
愛 (爱) 而 不 敬 , 獸 (兽) 畜 之 也 。

37.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Memberi makan tanpa mencintai itu ialah seperti memperlakukan babi. Mencintai dengan tanpa menghormati, itu ialah seperti memperlakukan hewan piaraan.

gōng jìng zhě bì zhī wèi jiāng zhě yě
恭 敬 者 , 币 之 未 將 (將) 者 也 。

37.2. “Laku hormat dan mengindahkan itu harus ada sebelum menyampaikan sesuatu.

gōng jìng ér wú shí jūn zǐ bù kě xū jū
恭 敬 而 無 (无) 實 (实) , 君 子 不 可 虚 (虚) 拘 。

37.3. “Laku hormat dan mengindahkan itu kalau tidak dengan kesungguhan, seorang *Jun Zi* - *Kun Cu* tidak mau menerima.”

mèng zǐ yuē xíng sè tiān xìng yě
孟子曰：形色，天性也；

wéi shèng rén rán hòu kě yǐ jiàn xíng
惟聖(圣)人然後(后)可以踐(践)形。

38.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “Tiap bagian tubuh beserta peranannya telah diberi sifat-sifat asli oleh *Tian* - *Thian* YME. Tetapi hanya seorang Nabi dapat menggunakan semuanya itu dengan sempurna.”

qí xuān wáng yù duǎn sàng
齊(齐)宣王欲短喪(丧)。

gōng sūn chǒu yuē
公孫(孙)醜(丑)曰：

wéi qī zhī sàng yóu yù yū yǐ hū
為(为)朞(期)之喪(丧)，猶(犹)愈於(于)已乎？

39.1. Raja *Xuan* - *Swan* dari Negeri *Qi* - *Cee* ingin memperpendek masa berkabungnya. *Gong Sun Chou* - *Kong Sun Thio* berkata, “Kalau dapat berkabung satu tahun kiranya sudah lebih baik daripada tidak sama sekali.” (*Lun Yu* - *Lun Gi* XVII. 21).

mèng zǐ yuē shì yóu huò zhěn qí xiōng zhī bì
孟子曰：是猶(犹)或紲其兄之臂，

zǐ wèi zhī gū xú xú yún ěr yì jiào zhī xiào dì ér yǐ yǐ
子謂(谓)之姑徐徐雲(云)爾(尔)，亦教之孝弟而已矣。

39.2. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “Nasehatmu ini seperti ada orang yang memutar tangan kakaknya, lalu kau nasehati, ‘Lakukanlah perlahan-lahan!’ Kalau hendak membagi pendidikan, suruhlah Berbakti dan Rendah Hati; itulah yang sebaik-baiknya.”

wáng zǐ yǒu qí mǔ sǐ zhě
王 子 有 其 母 死 者 ，

qí fù wéi zhī qǐng shù yuè zhī sàng
其 傅 為 (为) 之 請 (请) 數 (数) 月 之 喪 (丧) 。

gōng sūn chǒu yuē ruò cǐ zhě hé rú yě
公 孫 (孙) 醜 (丑) 曰 : 若 此 者 何 如 也 ?

39.3. Ketika itu ada salah seorang putera raja kematian ibunya, maka gurunya memintakan ijin boleh berkabung biar hanya beberapa bulan.

Gong Sun Chou - Kong Sun Thio bertanya, "Bagaimakah hal ini?"

yuē shì yù zhōng zhī ér bù kě dé yě
曰 : 是 欲 終 (终) 之 而 不 可 得 也 。

suī jiā yī rì yù yū yǐ
雖 (虽) 加 壹 (一) 日 愈 於 (于) 已 ,

wèi fū mò zhī jìn ér fú wéi zhě yě
謂 (谓) 夫 莫 之 禁 而 弗 為 (为) 者 也 。

39.4. "Dia sesungguhnya ingin berkabung penuh tetapi tidak diijinkan. Biar dia hanya berkabung satu hari, itu sudah cukup baik. Aku hanya mencela orang yang tidak dilarang tetapi tidak mau melakukan."

mèng zǐ yuē jūn zǐ zhī suǒ yǐ jiào zhě wǔ
孟 子 曰 : 君 子 之 所 以 教 者 五 :

40.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, Seorang *Jun Zi - Kun Cu* mempunyai lima macam cara mengajar.

yǒu rú shí yǔ huà zhī zhě
有 如 時 (时) 雨 化 之 者 ,

40.2. Ada kalanya ia memberi pelajaran seperti menanam pada saat musim hujan,

yǒu chéng dé zhě
有 成 德 者 ，

40.3. Ada kalanya ia menyempurnakan Kebajikan muridnya,

yǒu dá cái zhě
有 達 (达) 財 财 者 ，

40.4. Ada kalanya ia membantu perkembangan bakat muridnya,

yǒu dá wèn zhě
有 答 問 (问) 者 ，

40.5. Ada kalanya ia bersoal jawab,

yǒu sī shū yì zhě
有 私 淑 艾 者 。

40.6. Ada kalanya ia membangkitkan usaha murid itu sendiri.

cǐ wǔ zhě jūn zǐ zhī suǒ yǐ jiào yě
此 五 者 ， 君 子 之 所 以 教 也 。

40.7. "Demikianlah lima macam cara seorang *Jun Zi* - *Kun Cu* memberi pelajaran."

gōng sūn chǒu yuē dào zé gāo yǐ měi yǐ
公 孫 (孙) 醜 (丑) 曰：道 則 (则) 高 矣， 美 矣，

yí ruò dēng tiān rán sì bù kě jí yě
宜 若 登 天 然 ， 似 不 可 及 也 ；

hé bù shǐ bǐ wéi kě jǐ jí ér rì zī zī yě
何 不 使 彼 為 (为) 可 幾 (几) 及 而 日 攝 攝 也 ？

41.1. *Gong Sun Chou* - *Kong Sun Thio* bertanya, "Jalan Suci itu sesungguhnya sangat tinggi dan indah, tetapi untuk mencapainya ialah seperti memanjat langit dan

kira-kira tidak akan dapat tercapai. Mengapakah tidak mau merendahkan agar tiap pelajar dapat merasa sanggup dan melatihnya setiap hari?"

mèng zǐ yuē dà jiàng bù wéi zhuō gōng gǎi fèi shéng mò
孟子曰：大匠不為（为）拙工改廢（废）繩（绳）墨，
yì bù wéi zhuō shè biàn qí gòu lǜ
羿不為（为）拙射變（变）其彀率。

41.2. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, "Seorang tukang yang pandai tidak akan mengubah atau menghapuskan tali ukurannya hanya karena ada tukang yang bodoh. *Yi - Gee* juga tidak akan mengubah cara mementang busurnya hanya karena ada pemanah bodoh.

jūn zǐ yǐn ér bù fā yuè rú yě
君子引而不發（发），躍（跃）如也。

zhōng dào ér lì néng zhě cóng zhī
中道而立，能者從（从）之。

41.3. "Seorang *Jun Zi - Kun Cu* mengajar seperti orang mengajar memanah, busur dipentang penuh, anak panah tidak dilepaskan tetapi sudah nampak akan meluncur. Dia hanya tegak tepat di Jalan Suci dan orang yang mampu akan mengikutinya."

mèng zǐ yuē tiān xià yǒu dào yǐ dào xùn shēn
孟子曰：天下有道，以道殉身；

tiān xià wú dào yǐ shēn xùn dào
天下無（无）道，以身殉道。

42.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, "Kalau dunia di dalam Jalan Suci, muncullah bersama dengan Jalan Suci; kalau dunia ingkar dari Jalan Suci, berkuburlah bersama dengan Jalan Suci.

wèi wén yǐ dào xùn hū rén zhě yě
未聞（闻）以道殉乎人者也。

42.2. "Belum pernah terdengar seorang yang sedia berkubur bersama Jalan Suci,

mau begitu saja menurut kehendak orang.”

gōng du zǐ yuē téng gèng zhī zài mén yě ruò zài suǒ lǐ
公 都 子 曰： 滕 更 之 在 門 (门) 也， 若 在 所 禮 (礼) 。

ér bù dá hé yě
而 不 答， 何 也 ？

43.1. *Gong Du Zi - Kong To Cu* bertanya, “*Teng Geng - Ting King* sudah menganut ajaran guru, seharusnya dia diperlakukan sepantasnya. Mengapa guru tidak mau menjawab pertanyaannya?”

mèng zǐ yuē xie guì ér wèn
孟 子 曰： 挾 (挟) 貴 (贵) 而 問 (问) ，

xie xiàn ér wèn xie zháng ér wèn
挟 (挟) 賢 (贤) 而 問 (问) ， 挾 (挟) 長 (长) 而 問 (问) ，

xie yǒu xūn láo ér wèn
挟 (挟) 有 勳 (勋) 累 (劳) 而 問 (问) ，

xie gù ér wèn jiē suǒ bù dá yě téng gèng yǒu èr yān
挟 (挟) 故 而 問 (问) ， 皆 所 不 答 也。 滕 更 有 二 焉 。

43.2. *Meng Zi - Bing Cu* menjawab, “Orang yang di dalam bertanya mengandalkan kedudukan, di dalam bertanya mengandalkan kepandaian, di dalam bertanya mengandalkan usia, di dalam bertanya mengandalkan jasa, di dalam bertanya mengandalkan lamanya hubungan, aku tidak akan menjawab. *Teng Geng - Ting King* mempunyai dua cacat dalam hal ini.” (*Meng Zi - Bing Cu* VI B. 2/6,7).

mèng zǐ yuē yú bù kě yǐ ér yǐ zhě wú suǒ bù yǐ
孟 子 曰： 於 (于) 不 可 已 而 已 者， 無 (无) 所 不 已 。

yú suǒ hòu zhě báo wú suǒ bù bão yě
於 (于) 所 厚 者 薄， 無 (无) 所 不 薄 也 。

44.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, “Apa yang seharusnya tidak dihentikan tetapi dihentikan, niscaya tiada yang tidak dihentikan. Apa yang seharusnya diberi penuh perhatian tetapi diremehkan, niscaya tiada yang tidak diremehkan.”

qí jìn ruì zhě qí tuì sù
其 進 (进) 銳 (锐) 者 , 其 退 速 。

44.2. Dan orang yang terlalu terburu nafsu, niscaya akan cepat mundur pula.”

mèng zǐ yuē jūn zǐ zhī yú wù yě ài zhī ér fú rén
孟 子 曰 : 君 子 之 於 (于) 物 也 , 愛 (爱) 之 而 弗 仁 ;
yú mǐn yě rén zhī ér fú qīn
於 (于) 民 也 , 仁 之 而 弗 親 (亲) 。

45.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, “Seorang Jun Zi - Kun Cu kepada benda-benda dapat menyayangi tetapi tidak dapat berperi Cinta Kasih kepadanya. Kepada rakyat, ia dapat berperi Cinta Kasih tetapi tidak dapat seperti kepada orang tuanya.
(Zhong Yong - Tiong Yong XIX. 12).

qīn qīn ér rén mǐn rén mǐn ér ài wù
親 (亲) 親 (亲) 而 仁 民 , 仁 民 而 愛 (爱) 物 。

45.2. “Yang mencintai orang tuanya akan dapat berperi Cinta Kasih kepada rakyat, dan yang berperi Cinta Kasih kepada rakyat akan dapat menyayangi benda-benda.”

mèng zǐ yuē zhī zhě wú bù zhī yě
孟 子 曰 : 知 者 無 (无) 不 知 也 ,
dāng wù zhī wéi jí
當 (当) 務 (务) 之 為 (为) 急 。

46.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, “Bagi orang yang pandai tiada hal yang tidak dapat di fahami, tetapi ia harus mengutamakan yang paling penting.
(Lun Yu - Lun Gi XII. 22).

réng zhě wú bù ài yě
仁者無(无)不愛(爱)也，

jí qīn xiàn zhī wéi wù
急親(亲)賢(贤)之為(为)務(务)。

46.2. "Bagi orang yang berperi Cinta Kasih tiada yang tidak disayangi, tetapi mencintai orang-orang Bijaksana itulah yang terpenting.

yáo shùn zhī zhī ér bù biàn wù
堯(尧)舜之知而不遍物，

jí xiān wù yě
急先務(务)也。

46.3. "Kepandaian *Yao* - *Giau* dan *Shun* - *Sun* tidak mencukupi seluruh perkara, melainkan terbatas pada hal-hal yang terpenting.

yáo shùn zhī rén bù biàn ài rén
堯(尧)舜之仁不遍愛(爱)人，

jí qīn xiàn yě
急親(亲)賢(贤)也。

46.4. "Cinta Kasih *Yao* - *Giau* dan *Shun* - *Sun* tidak menyeluruh sama di dalam menyayangi semua orang, tetapi yang terutama ialah mencintai orang-orang Bijaksana.

bù néng sān nián zhī sàng ér sī xiǎo gōng zhī chá
不能三年之喪(丧)，而緦(缌)，小功之察；

fàng fàn liú chuò ér wèn wú chǐ jué
放飯(饭)流歎，而問(问)無(无)齒(齿)決，

shì zhī wèi bù zhī wù
是之謂(谓)不知務(务)。

46.5. "Kalau orang tidak sanggup berkabung selama tiga tahun, tetapi dapat mengurus perkara-perkara kecil dalam perlengkapan sembahyang (selama tiga

sampai lima bulan) itulah seperti orang yang mengeduk nasi (banyak-banyak) dan makan secara rakus tetapi bertanya-tanya hal tidak baiknya orang makan menggerogoti tulang. Inilah yang dinamai tidak mengetahui yang penting.

mèng zǐ
孟子 - (**BING CU**)

JILID VII B
盡 (尽) 心《下》
Jin Xin (Xia) - *Cien Siem (He)*

mèng zǐ yuē bù rén zāi liáng huì wáng yě
孟子曰：不仁哉，梁惠王也？

rénn zhě yǐ qí suǒ ài jí qí suǒ bú ài
仁者以其所愛(爱)及其所不愛(爱)，

bú rén zhě yǐ qí suǒ bú ài jí qí suǒ ài
不仁者以其所不愛(爱)及其所愛(爱)。

1.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, “Seungguh, tidak berperi Cinta Kasih Raja Hui - Hwi dari Negeri Liang - Liang. Perbuatan Cinta Kasih itu dimulai terhadap orang yang disayangi selanjutnya sampai juga kepada orang yang tidak disayangi. Perbuatan tidak Cinta Kasih itu dimulai terhadap orang yang tidak disayangi selanjutnya sampai juga kepada orang yang disayangi.” (Meng Zi - Bing Cu | A. 5).

gōng sūn chǒu wèn yuē hé wèi yě
公孫(孙)醜(丑)問(问)曰：何謂(谓)也？

liáng huì wáng yǐ tǔ dì zhī gù
梁惠王以土地之故，

mí làn qí mǐn ér zhàn zhī dà bài
糜爛(烂)其民而戰(战)之，大敗(败)，

jiāng fù zhī kǒng bù néng shèng
將(将)復(复)之，恐不能勝(胜)，

gù qū qí suǒ ài zǐ dì yǐ xùn zhī
故驅(驱)其所愛(爱)子弟以殉之，

shì zhī wèi yǐ qí suǒ bú ài jí qí suǒ ài yě
是之謂(谓)以其所不愛(爱)及其所愛(爱)也。

1.2. Gong Sun Chou - Kong Sun Thio bertanya, “Bagaimana penjelasannya?” “Raja Hui - Hwi dari Negeri Liang - Liang, karena berebut tanah ia membinasakan rakyatnya dengan menggerahkan mereka berperang. Setelah kalah besar, ia khawatir akan kalah lagi; anak dan adiknya yang dicintainyapun dikirim untuk dikubur bersama mereka. Maka kukatakan: Perbuatan yang dimulai terhadap orang yang tidak disayangi itu

selanjutnya sampai juga kepada orang yang disayangi.”

mèng zǐ yuē chūn qiū wú yì zhàn
孟子曰：春秋無(无)義(义)戰(战)。

bǐ shàn yuān cǐ zé yǒu zhī yǐ
彼善於(于)此，則(则)有之矣。

2.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, “Apa yang disebutkan di dalam Kitab Chun Qiu - Chun Chiu, tiada satu perang yang dilakukan berlandaskan Kebenaran; hanya alasan yang satu mungkin lebih baik dari yang lain.

zhēng zhě shàng fá xià yě dí guó bù xiāng zhēng yě
征者，上伐下也。敵(敌)國(国)不相征也。

2.2. “Istilah menghukum itu hanya berlaku kalau atasan menghukum bawahan. Tetapi kalau antara Negara-negara yang sederajat, itu tidak dapat dinamakan tindakan menghukum.”

mèng zǐ yuē jìn xìn shū zé bù rú wú shū
孟子曰：盡(尽)信《書(书)》，則(则)不如無(无)《書(书)》。

3.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, “Kalau Kitab itu harus dipercaya begitu saja, lebih baik tidak usah ada Kitab.

wú yū wǔ chéng qǔ èr sān cè ér yǐ yǐ
吾於(于)《武成》，取二三策而已矣。

3.2. “Terhadap Kitab Wu Cheng - Bu Sing, hanya dua atau tiga lembar sahaja dapat kupercaya.

rén rén wú dí yū tiān xià
仁人無(无)敵(敌)於(于)天下。

yǐ zhì rén fá zhì bù rén ér hé qí xuè zhī liú chǔ yě
以至仁伐至不仁，而何其血之流杵也？

3.3. “Orang yang berperi Cinta Kasih, tidak ada musuhnya di dunia. Bilamana orang yang sempurna Cinta Kasihnya menghukum orang yang sudah memuncak kejahatannya, bagaimanakah dapat terjadi banjir darah yang dapat menghanyutkan alu?”

mèng zǐ yuē yǒu rén yuē wǒ shàn wéi zhén
孟子曰：有人曰：我善為（为）陳（陈），

wǒ shàn wéi zhàn dà zuì yě
我善為（为）戰（战）。大罪也。

4.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Ada orang berkata ‘Aku pandai mengatur barisan, aku pandai berperang.’ Orang demikian ini ialah orang yang besar dosanya. (*Meng Zi - Bing Cu* IV A. 14/3).

guó jūn hào rén tiān xià wú dí yān
國（国）君好仁，天下無（无）敵（敌）焉。

4.2. “Seorang kepala Negara yang suka akan Cinta Kasih tiada musuhnya di Dunia.

nán miàn ér zhēng běi dí yuàn
南面而征，北狄怨；

dōng miàn ér zhēng xī yí yuàn yuē xī wéi hòu wǒ
東（东）面而征，西夷怨，曰：奚為（为）后后我？

4.3. “Dahulu ketika (*Cheng Tang - Sing Thong*) menghukum daerah Selatan, suku bangsa *Di - Tik* di Utara merasa menyesal. Daerah Timur dihukum, suku bangsa *Yi - I* di Barat merasa menyesal dan berkata ‘Mengapa kita dibelakangkan?’ (*Meng Zi - Bing Cu* I B. 11).

wǔ wáng zhī fá yīn yě gé chē sān bǎi liǎng hǔ bēn sān qiān rén
武王之伐殷也，革車（车）三百兩，虎賁（贲）三千人。

4.4. “Ketika Raja *Wu - Bu* menyerbu Dinasti *Yin - Len*, hanya dengan tiga ratus kereta perang dan tiga ribu orang tentara Laskar Harimau.

wáng yuē wú wèi níng ěr yě fēi dí bǎi xìng yě
王 曰 : 無 (无) 畏 ! 寧 (宁) 爾 (尔) 也 , 非 敵 (敌) 百 姓 也 。

ruò bēng jué jiǎo qī shǒu
若 崩 厥 角 稽 首 。

4.5. “Raja *Wu* - *Bu* berkata, ‘Janganlah takut! Aku akan memberimu ketentraman, aku bukan musuh rakyat.’ Mereka lalu menundukkan kepala sampai ke tanah seperti hewan lepas tanduknya. (*Shu Jing* - *Shu King* V. I B).

zhēng zhī wéi yán zhèng yě gè yù zhèng jǐ yě yān yòng zhàn
征 之 為 (为) 言 正 也 , 各 欲 正 己 也 , 焉 用 戰 (战) ?

4.6. “Istilah menghukum berarti meluruskan. Masing-masing negeri sesungguhnya ingin diluruskan. Maka apakah perlunya berperang?”

mèng zǐ yuē zǐ jiàng lún yú néng yǔ rén guī jǔ
孟 子 曰 : 梓 匠 輪 (轮) 輿 (舆) 能 與 (与) 人 規 (规) 矩 ,

bù néng shǐ rén qiǎo
不 能 使 人 巧 。

5.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “Seorang tukang kayu atau tukang membuat kereta, dapat mengajar bagaimana menggunakan siku dan jangka tetapi tidak dapat menjadikan orang itu mahir.”

mèng zǐ yuē shùn zhī fàn qiǔ rú cǎo yě ruò jiāng zhōng shēn
孟 子 曰 : 舜 之 飯 (饭) 糜 茹 草 也 , 若 將 (将) 終 (终) 身
yān
焉 ;

jí qí wéi tiān zǐ yě bèi zhēn yī gǔ qín èr nǚ guǒ ruò gù yǒu zhī
及 其 為 (为) 天 子 也 , 被 衿 衣 , 鼓 琴 , 二 女 果 , 若 固 有 之 。

6.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “*Shun* - *Sun* (ketika masih miskin) makan nasi kering dan sayuran, dan dia berlaku seolah-oleh akan selamanya demikian. Kemudian

setelah menjadi raja dan mengenakan pakaian bersulam, bermain celempung dan dilayani kedua isterinya, nampaknya juga seperti memang seharusnya demikian.” (*Meng Zi - Bing Cu* V A. 2/3).

mèng zǐ yuē wú jīn ér hòu zhī shā rén qīn zhī zhòng yě
孟子曰：吾今而後（后）知殺（杀）人親（亲）之重也：

shā rén zhī fù rén yì shā qí fù
殺（杀）人之父，人亦殺（杀）其父；

shā rén zhī xiōng rén yì shā qí xiōng
殺（杀）人之兄，人亦殺（杀）其兄。

rán zé fēi zì shā zhī yě yī jiàn ěr
然則（则）非自殺（杀）之也，壹（一）間（间）耳。

7.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Baru kini aku mengerti betapa beratnya orang yang membunuh sanak saudara orang. Yang membunuh ayah seseorang, ayahnya akan dibunuh orang. Yang membunuh kakak orang, kakaknya akan dibunuh orang. Jadi seperti dirinya sendiri melakukan pembunuhan terhadapnya.”

mèng zǐ yuē gǔ zhī wéi guān yě jiāng yǐ yù bào
孟子曰：古之為（为）關（关）也，將（将）以禦（御）暴。

8.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Orang jaman dahulu membuat pintu kota untuk mencegah perbuatan jahat. (*Meng Zi - Bing Cu* IB. 5/3; IIA. 6/2).

jīn zhī wéi guān yě jiāng yǐ wéi bào
今之為（为）關（关）也，將（将）以為（为）暴。

8.2. “Kini orang membuat pintu kota untuk dapat berbuat jahat.”

mèng zǐ yuē shēn bù xíng dào bù xíng yū qī zi
孟子曰：身不行道，不行於（于）妻子；

shǐ rén bù yǐ dào bù néng xíng yū qī zi
使 人 不 以 道 ， 不 能 行 於 (于) 妻 子 。

9.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Kalau diri sendiri tidak mau menempuh Jalan Suci, anak isterinyapun tidak akan mau menempuhnya. Menyuruh orang, kalau tidak berlandaskan Jalan Suci, biarpun anak isteri sendiri tidak akan mau melaksanakan.”

mèng zǐ yuē zhōu yū lì zhě xiōng nián bù néng shā
孟 子 曰 : 周 於 (于) 利 者 , 凶 年 不 能 殺 (杀) ;

zhōu yū dé zhě xié shì bù néng luàn
周 於 (于) 德 者 , 邪 世 不 能 亂 (乱) 。

10.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Orang yang mempunyai simpanan harta, dalam tahun-tahun pacaklikpun tidak akan binasa. Kalau orang mempunyai simpanan Kebajikan, biarpun dunia kalut tidak akan terkacaukan.”

mèng zǐ yuē hǎo míng zhī rén néng ràng qiān shéng zhī guó
孟 子 曰 : 好 名 之 人 , 能 讓 (让) 千 乘 之 國 (国) ;

gǒu fēi qí rén dān shí dòu gēng jiàn yū sè
苟 非 其 人 , 簣 (簣) 食 豆 羹 見 (见) 於 (于) 色 。

11.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Orang yang suka nama baik, ia akan dapat menolak, biarpun pemberian berupa Negara yang berkuasa atas seribu kereta. Tetapi orang yang tidak benar-benar suka berbuat demikian, akan nampak diwajahnya biarpun hanya pemberian berupa sebakul nasi atau semangkuk sayur.”

mèng zǐ yuē bù xìn rén xiàn zé guó kōng xū
孟 子 曰 : 不 信 仁 賢 (贤) , 則 (则) 國 (国) 空 虛 (虚) 。

12.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Kalau tidak mau menaruh percaya kepada orang yang berperi Cinta Kasih dan Bijaksana, itu berarti Negara kosong.

wú lǐ yì zé shàng xià luàn
無 (无) 禮 (礼) 義 (义) , 則 (则) 上 下 亂 (乱) 。

12.2. “Kalau tiada Kesusilaan dan Kebenaran itu berarti hubungan antara atasan dan bawahan sudah kacau.

wú zhèng shì zé cái yòng bù zú
無 (无) 政 事 , 則 (则) 財 (财) 用 不 足 。

12.3. “Kalau tiada peraturan pemerintah tentang berbagai jawatannya, penghasilan Negara tidak akan dapat mencukupi.”

mèng zǐ yuē bù rén ér dé guó zhě yǒu zhī yǐ
孟 子 曰 : 不 仁 而 得 國 (国) 者 , 有 之 矣 ;

bù rén ér dé tiān xià zhě wèi zhī yǒu yě
不 仁 而 得 天 下 者 , 未 之 有 也 。

13.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Yang tidak berperi Cinta Kasih tetapi memperoleh Negara, itu memang ada. Yang tidak berperi Cinta Kasih tetapi memperoleh dunia, itu belum pernah ada.”

mèng zǐ yuē mǐn wéi guì
孟 子 曰 : 民 為 (为) 貴 (贵) ,

shè jì cì zhī jūn wéi qīng
社 稷 次 之 , 君 為 (为) 輕 (轻) 。

14.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Rakyat itulah yang termulia, tempat-tempat ibadah itulah yang ke dua, sedang raja ialah yang paling ringan artinya.

shì gù dé hū qīn mǐn ér wéi tiān zǐ
是 故 得 乎 丘 民 而 為 (为) 天 子 ,

dé hū tiān zǐ wéi zhū hóu dé hū zhū hóu wéi dài fu
得 乎 天 子 為 (为) 諸 (诸) 侯 , 得 乎 諸 (诸) 侯 為 (为) 大 夫 。

14.2. “Maka yang beroleh simpati rakyat akan dapat menjadi raja. Yang beroleh simpati raja hanya dapat menjadi rajamuda, dan yang beroleh simpati rajamuda hanya bisa menjadi pembesar.

zhū hóu wēi shè jì zé biàn zhì
諸 (诸) 侯 危 社 稷 , 則 (则) 變 (变) 置 。

14.3. "Seorang rajamuda kalau perbuatannya dapat membahayakan kesucian rumah ibadah, akan digeser kedudukannya.

xī shēng jì chéng cí shèng jì jié jì sì yǐ shí
犧 (牺) 牲 既 成 , 糜 盛 既 繫 , 祭 祀 以 時 ,
rán ér hàn qián shuǐ yì zé biàn zhì shè jì
然 而 旱 乾 水 溢 , 則 (则) 變 (变) 置 社 稷 。

14.4. "Sedang rumah ibadah itu setelah diperlengkapi dengan hewan-hewan korban, sudah diatur sajian dari hasil bumi, dan dilakukan upacara tepat pada waktunya; kalau masih juga datang bahaya kering dan banjir, rumah ibadah itu juga akan dipindah tempatnya."

mèng zǐ yuē shèng rén bǎi shì zhī shī yě
孟 子 曰 : 聖 (圣) 人 , 百 世 之 師 (师) 也 ,

bó yí liǔ xià huì shì yě
伯 夷 , 柳 下 惠 是 也 。

gù wén bó yí zhī fēng zhě wán fū lián nuò fū yǒu lì zhì
故 聞 (闻) 伯 夷 之 風 (风) 者 , 頑 (顽) 夫 廉 , 懦 夫 有 立 志 ;

wén liǔ xià huì zhī fēng zhě báo fū dūn bǐ fū kuān
聞 (闻) 柳 下 惠 之 風 (风) 者 , 薄 夫 敦 , 鄙 夫 寬 。

fèn hū bǎi shì zhī shàng bǎi shì zhī xià
奮 (奋) 乎 百 世 之 上 , 百 世 之 下 ,

wén zhě mò bù xìng qǐ yě
聞 (闻) 者 莫 不 興 (兴) 起 也 。

fēi shèng rén ér néng ruò shì hū ér kuàng yū qīn zhì zhī zhě hū
非 聖 (圣) 人 而 能 若 是 乎 ? 而 況 於 (于) 親 亲 炙 之 者 乎 ?

15.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Seorang Nabi ialah guru bagi beratus jaman. *Bo Yi - Pi I* dan *Liu Xia Hui - Liu He Hwi* termasuk pula. Maka yang mendengar perihal *Bo Yi* - *Pi I*, yang mula-mula lemah menjadi teguh cita. Yang mendengar perihal *Liu Xia Hui* - *Liu He Hwi*, yang mula-mula pelupa budi menjadi tahu budi, dan yang mula-mula sempit pandangan menjadi luas pandangan. (*Meng Zi - Bing Cu* V B. 1).

Mereka telah termasyhur seratus jaman yang lalu, tetapi seratus jaman kemudian, orang yang mendengar tiada yang tidak sadar pula. Kalau bukan seorang Nabi, betapa dapat demikian? Maka orang yang dapat hidup dekat dengannya, alangkah besar perubahan akan terjadi atasnya.”

mèng zǐ yuē rén yě zhě rén yě hé ér yán zhī dào yě
孟子曰：仁也者，人也。合而言之，道也。

16.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Cinta Kasih itulah Kemanusiaan, dan kalau kata itu telah satu dengan perbuatan, itulah Jalan Suci.”

(*Zhong Yong - Tiong Yong* XIX. 5; *Lun Yu - Lun Gi* XV. 29).

mèng zǐ yuē kǒng zǐ zhī qù lǔ yuē chí chí wú xíng yě
孟子曰：孔子之去魯（魯），曰：遲（迟）遲（迟）吾行也。

qù fù mǔ guó zhī dào yě
去父母國（国）之道也。

qù qí jiē xī ér xíng qù tā guó zhī dào yě
去齊（齐），接淅而行，去他國（国）之道也。

17.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Ketika *Kong Zi - Khong Cu* meninggalkan Negeri *Lu* - *Lo*, bersabda, ‘Baiklah Kulambatkan Jalanku.’ Ini sudah sewajarnya orang yang hendak meninggalkan negeri orang tuanya. Ketika meninggalkan Negeri *Qi* - *Cee*, beliau cepat-cepat berjalan. Ini sudah sewajarnya orang yang hendak meninggalkan negeri lain.” (*Meng Zi - Bing Cu* V B. 1/4).

mèng zǐ yuē jūn zǐ zhī è yū chén
孟子曰：君子之庶於（于）陳（陈），

cài zhī jiàn wú shàng xià zhī jiāo yě
蔡 之 間 (间) , 無 (无) 上 下 之 交 也 。

18.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Para *Jun Zi - Kun Cu* menanggung sengsara di daerah antara Negeri *Chen - Tien* dan *Cai - Chai*, tidak lain karena di negeri itu tidak ada hubungan baik antara atasan dan bawahan.” (*Lun Yu - Lun Gi* XI. 2).

mò jī yuē jī dà bù lǐ yū kǒu
貉 稽 曰 : 稽 大 不 理 於 (于) 口 。

19.1. *Mo Ji - Bik Khee* berkata, “*Ji - Khee* banyak mendapat celaan.”

mèng zǐ yuē wú shāng yě shì zēng zī duō kǒu
孟 子 曰 : 無 (无) 傷 (伤) 也 。 士 憎 茲 多 口 。

19.2. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Jangan susah! Seorang Siswa memang lebih banyak menerima celaan.

shī yún yōu xīn qiāo qiāo yùn yū qún xiǎo kǒng zǐ yě
《詩 (诗)》雲 (云) : 憂 (忧) 心 悄 悄 , 懵 於 (于) 群 小 。 孔 子 也 。

sì bù tiǎn jué yùn yì bù yǔn jué wèn wén wáng yě
肆 不 疚 煙 懵 , 亦 不 隘 (殒) 煙 問 (问) 。 文 王 也 。

19.3. “Di dalam Kitab Sanjak tertulis ‘Betapa pedih hatiku, aku banyak dibenci orang-orang itu.’ *Shi Jing - Si King* I.3.1.4 Itu boleh melukiskan *Kong Zi - Khong Cu*. ‘Biar ia tidak dapat menghilangkan kebencian mereka, namun tak ternoda akan dirinya’ itu boleh melukiskan Raja *Wen - Bun*.” (*Shi Jing - Si King* III. 1. 3. 8).

mèng zǐ yuē xiàn zhě yǐ qí zhāo zhāo shǐ rén zhāo zhāo
孟 子 曰 : 賢 (贤) 者 以 其 昭 昭 使 人 昭 昭 ,

jīn yǐ qí hūn hūn shǐ rén zhāo zhāo
今 以 其 昏 昏 使 人 昭 昭 。

20.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Para Bijaksana, dengan penerangan batin yang telah diperolehnya, memimpin orang memperoleh penerangan. Tetapi kini

orang-orang dengan kebodohnya ingin memimpin orang memperoleh penerangan.”

mèng zǐ wèi gāo zǐ yuē shān jìng zhī qī
孟 子 謂 (谓) 高 子 曰 : 山 徑 (径) 之 蹤 ,

jiàn jiè rán yòng zhī ér chéng lù
間 (间) 介 然 用 之 而 成 路 ;

wéi jiàn bù yòng zé máo se zhī yǐ jīn máo se zì zhī xīn yǐ
為 (为) 間 (间) 不 用 , 則 (则) 茅 塞 之 矣 。 今 茅 塞 子 之 心 矣 。

21.1. Meng Zi - Bing Cu berkata kepada Gao Zi - Koo Cu, “Lihatlah jalan kecil bekas diinjak orang di pegunungan, kalau selalu dilalui akan dapat menjadi jalan besar, tetapi kalau tidak terus dilalui akan kembali tertutup oleh alang-alang. Alang-alang itu kini menutupi hatimu.”

gāo zǐ yuē yǔ zhī shēng shàng wén wáng zhī shēng
高 子 曰 : 禹 之 聲 (声) 尚 文 王 之 聲 (声) 。

22.1. Gao Zi - Koo Cu berkata, “Musik ciptaan Raja Yu - I lebih baik dari musik ciptaan Raja Wen - Bun.”

mèng zǐ yuē hé yǐ yán zhī yuē yǐ zhuī lí
孟 子 曰 : 何 以 言 之 ? 曰 : 以 追 蠲 。

22.2. Meng Zi - Bing Cu bertanya, “Mengapa kamu katakan demikian?”

“Sebab lonceng musik Raja Yu - I ternyata hampir putus lubang penggantungnya.”

yuē shì xī zú zāi chéng mén zhī guǐ liǎng mǎ zhī lì yǔ
曰 : 是 奚 足 哉 ? 城 門 (门) 之 軌 (轨) , 兩 馬 (马) 之 力 與 (与) ?

22.3. “Masakan itu cukup membuktikan? Adakah lekuk-lekuk bekas roda kereta pada ambang pintu kota itu, hanya akibat tenaga dua ekor kuda saja?”

qí jī chén zhēn yuē
齊 (齐) 餓 (饥) 。 陳 (陈) 璉 曰 :

guó rén jiē yǐ fū zǐ jiāng fù wéi fā táng
國 (国) 人 皆 以 夫 子 將 (将) 復 (复) 為 (为) 發 (发) 棠 ,

dài bù kě fù
殆 不 可 復 (复) 。

23.1. Di Negeri *Qi - Cee* terjadi bahaya kelaparan, *Chen Zhen - Tien Cien* berkata, “Orang-orang senegeri mengira pula, guru akan meminta kepada raja membuka gudang berasnya di *Tang - Tong* itu. Tidakkah guru akan melakukan lagi?”

mèng zǐ yuē shì wéi féng fù yě
孟 子 曰 : 是 為 (为) 馮 (冯) 婦 (妇) 也 。

jìn rén yǒu féng fù zhě shàn bó hǔ zú wéi shàn shì
晉 (晋) 人 有 馮 (冯) 婦 (妇) 者 , 善 搏 虎 , 卒 為 (为) 善 士 。

zé zhī yě yǒu zhòng zhú hǔ
則 (则) 之 野 , 有 眾 (众) 逐 虎 。

hǔ fù yú mò zhī gǎn yīng
虎 負 (负) 嶼 莫 之 敢 摟 (撄) 。

wàng jiàn féng fù qū ér yíng zhī
望 見 (见) 馮 (冯) 婦 (妇) , 趕 (趋) 而 迎 之 。

féng fù rǎng bì xià chē
馮 (冯) 婦 (妇) 攘 臂 下 車 (车) 。

zhòng jiē yuè zhī qí wéi shì zhě xiào zhī
眾 (众) 皆 悅 之 , 其 為 (为) 士 者 笑 之 。

23.2. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Aku nanti berbuat seperti *Feng Fu - Phang Hu* kalau begitu. Di Negeri *Jin - Cien* ada seorang bernama *Feng Fu - Phang Hu* yang pandai menangkap harimau, kemudian ia menjadi seorang Siswa yang terkenal baik. Suatu hari ketika ia pergi ke hutan, bertemu dengan orang-orang yang mengejar harimau. Akhirnya harimau itu bersembunyi di sebuah sudut gunung, dan tidak ada yang berani mendekatinya. Ketika mereka melihat *Feng Fu - Phang Hu* lalu dengan mementang tangannya turun dari kereta. Orang-orang itu menjadi senang. Tetapi dia

ditertawakan oleh para Siswa."

mèng zǐ yuē kǒu zhī yū wèi yě
孟 子 曰 : 口 之 於 (于) 味 也 ,

mù zhī yū sè yě ěr zhī yū shēng yě
目 之 於 (于) 色 也 , 耳 之 於 (于) 聲 (声) 也 ,

bí zhī yū xiù yě sì zhī zhī yū ān yì yě xìng yě
鼻 之 於 (于) 臭 也 , 四 肢 之 於 (于) 安 佚 也 , 性 也 ,

yǒu mìng yān jūn zǐ bù wèi xìng yě
有 命 焉 , 君 子 不 謂 (谓) 性 也 。

24.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, "(Hasrat) mulut terhadap kelezatan, mata terhadap keindahan, telingan terhadap kemerduaan, hidung terhadap bau-bauan, anggauta badan terhadap kenikmatan dalam istirahat; itu memang sudah wajar menurut wataknya. Akan tetapi semuanya ini dibatasi oleh adanya Firman, maka seorang Jun Zi - Kun Cu tidak Menamakannya Watak Sejati.

rén zhī yū fù zǐ yě yì zhī yū jūn chén yě
仁 之 於 (于) 父 子 也 , 義 (义) 之 於 (于) 君 臣 也 ,

lǐ zhī yū bīn zhǔ yě
禮 (礼) 之 於 (于) 賓 (宾) 主 也 ,

zhì zhī yū xiàn zhě yě shèng rén zhī yū tiān dào yě
智 之 於 (于) 賢 (贤) 者 也 , 聖 (声) 人 之 於 (于) 天 道 也 ,

mìng yě yǒu xìng yān jūn zǐ bù wèi mìng yě
命 也 , 有 性 焉 , 君 子 不 謂 (谓) 命 也 。

24.2. "Hendaknya terdapat Cinta Kasih antara ayah dan anak; terdapat Kebenaran antara pemimpin dan pembantu; terdapat Kesusilaan antara tamu dan tuan rumah; terdapat Kebijaksanaan untuk mengenal para Bijaksana dan mengikuti Jalan Suci Tian - Thian YME yang dibawakan oleh para Nabi. Semuanya ini ialah Firman. Manusia mempunyai Watak Sejati, maka seorang Jun Zi - Kun Cu tidak menamakan itu sekedar Firman."

hào shēng bù害 wèn yuē yuè zhèng zǐ hé rén yě
浩 生 不 害 問 (問) 曰： 樂 (樂) 正 子， 何 人 也？

mèng zǐ yuē shàn rén yě xìn rén yě
孟 子 曰： 善 人 也， 信 人 也。

25.1. *Hao Sheng Bu Hai* - *Hoo Sing Put Hai* bertanya, “Orang macam apakah *Yue Zheng Zi* - *Gak Cing Cu* itu?”

Meng Zi - *Bing Cu* menjawab: “Dia seorang yang Baik, seorang yang Dapat Dipercaya.”

hé wèi shàn hé wèi xìn
何 謂 (謂) 善 ？ 何 謂 信 ？

25.2. “Apakah yang dinamai Baik? Apakah yang dinamai Dapat Dipercaya?”

yuē kě yù zhī wèi shàn
曰： 可 欲 之 謂 (謂) 善 。

25.3. “Orang yang keinginan-keinginannya memang layak, dinamai Baik.

(*Meng Zi* - *Bing Cu* VIB. 13).

yǒu zhū jǐ zhī wèi xìn
有 諸 (諸) 己 之 謂 (謂) 信 。

25.4. “Yang dirinya memang benar-benar mempunyai Kebaikan itu dinamai Dapat Dipercaya.

chōng shí zhī wèi měi
充 實 (实) 之 謂 (謂) 美 。

25.5. “Yang dapat melaksanakan sepenuhnya (Kebaikan itu) dinamai Indah.

chōng shí ér yǒu guāng huī zhī wèi dà
充 實 (实) 而 有 光 輝 (輝) 之 謂 (謂) 大 。

25.6. “Yang sudah sepenuhnya sehingga bercahaya dinamai Besar.

dà ér huà zhī zhī wèi shèng
大而化之之謂(謂)聖(圣)。

25.7. “Yang Besar sehingga dapat membawa pengaruh perubahan dinamai Nabi. (*Lun Yu - Lun Gi* VII. 26).

shèng ér bù kě zhī zhī zhī wèi shén
聖(圣)而不可知之之謂(謂)神。

25.8. “Dan sifat kenabian yang sampai tidak dapat diperkirakan lagi, itulah mensifatkan *Tian* - *Thian* (*Shen* - *Sien*) sendiri.

yuè zhèng zǐ èr zhī zhōng sì zhī xià yě
樂(乐)正子，二之中，四之下也。

25.9. “*Yue Zheng Zi* - *Gak Cing Cu* sudah di antara kedua sifat itu tetapi masih dibawah ke empat sifat yang lain.”

mèng zǐ yuē táo mò bì guī yū yáng
孟子曰：逃墨必歸(归)於(于)楊(杨)，

táo yáng bì guī yū rú
逃楊(杨)必歸(归)於(于)儒。

guī sī shòu zhī ér yǐ yǐ
歸(归)，斯受之而已矣。

26.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata, “Orang yang lari dari ajaran *Mo Zi* - *Bik Cu* akan kembali kepada ajaran *Yang Zi* - *Yang Cu*. Yang lari dari ajaran *Yang Zi* - *Yang Cu* akan kembali kepada agama *Ru* - *Ji*. Kalau mereka mau kembali haruslah diterima baik-baik.

jīn zhī yǔ yáng mò biàn zhě rú zhuī fàng tún
今之與(与)楊(杨)，墨辯(辩)者，如追放豚，

jì rù qí jī yòu cóng ér zhāo zhī
既 入 其 茷， 又 從 (从) 而 招 之。

26.2. "Kini mereka yang mencela orang-orang yang mengikuti ajaran *Yang - Yang* dan *Mo - Bik*, mereka itu berbuat seperti mengejar babi yang lepas dan setelah kembali ke kandang masih akan mengikat kakinya lagi."

mèng zǐ yuē yǒu bù lǚ zhī zheng
孟 子 曰： 有 布 纓 (缕) 之 徵 (征)，

sù mǐ zhī zheng lì yì zhī zheng
粟 米 之 徵 (征)， 力 役 之 徵 (征)。

jūn zǐ yòng qí yī huǎn qí èr
君 子 用 其 壹 (一)， 缓 (缓) 其 二。

yòng qí èr ér mǐn yǒu piǎo yòng qí sān ér fù zǐ lí
用 其 二 而 民 有 辱 (辱)， 用 其 三 而 父 子 離 (离)。

27.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, "Pajak yang dipungut Negara ada yang berupa kain dan sutera, ada yang berupa padi atau beras, dan ada yang berupa tenaga. Bila seorang pembesar memungut yang semacam hendaklah menunda yang dua macam itu. Kalau yang dua itu diminta bersama, rakyat akan mati kelaparan; dan kalau ketiga nya diminta bersama, maka antara ayah dan anak akan saling berpisahan."

mèng zǐ yuē zhū hóu zhī bǎo sān
孟 子 曰： 諸 (诸) 侯 之 寶 (宝) 三：

tǔ dì rén mǐn zhèng shì bǎo zhū yù zhě yāng bì jí shēn
土 地， 人 民， 政 事。 寶 (宝) 珠 玉 者， 殃 必 及 身。

28.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, "Seorang rajamuda harus memandang tiga hal sebagai mestikanya; tanah air, rakyat dan pemerintahan. Kalau ia memandang permata dan batu giok saja sebagai mestikanya, bahaya niscaya menimpa dirinya."

pén chéng kuò shì yū qí mèng zǐ yuē sǐ yǐ pén chéng kuò
盆 成 括 仕 於 (于) 齊 (齐)。 孟 子 曰： 死 矣 盆 成 括！

pén chéng kuò jiàn shā
盆 成 括 見 (见) 殺 (杀)。

mén rén wèn yuē fū zǐ hé yǐ zhī qí jiāng jiàn shā
門 (门) 人 問 (问) 曰：夫子何以知其將 (将) 見 (见) 殺 (杀)

yuē qí wéi rén yě xiǎo yǒu cái wèi wén jūn zǐ zhī dà dào yě
曰：其為 (为) 人也 小有才，未聞 (闻) 君子之大道也，

zé zú yǐ shā qí qū ér yǐ yǐ
則 (则) 足以殺 (杀) 其軀 (躯) 而已矣。

29.1. *Pen Cheng Kuo - Phun Sing Kwat* memangku jabatan di Negeri *Qi - Cee*.
Bingcu berkata, "Akan binasa *Pen Cheng Kuo - Phun Sing Kwat*."
Kemudian ternyata *Pen Cheng Kuo - Phun Sing Kwat* benar-benar mati terbunuh.
Murid-murid bertanya, "Bagaimana guru tahu dia akan mati terbunuh?"
"Dia sebagai orang, sedikit kepandaianya dan belum mendengar Jalan Suci Besar
seorang *Jun Zi - Kun Cu*. dua cacat ini sudah cukup membawanya binasa."

mèng zǐ zhī téng guǎn yū shàng gōng
孟子之滕，館 (馆) 於 (于) 上 宮。

yǒu yè jù yū yǒu shàng guǎn rén qiú zhī fú dé
有業 (业) 屢 (屡) 於 脖 上 ， 館 (馆) 人 求 之 弗 得。

30.1. Ketika *Meng Zi - Bing Cu* di Negeri *Teng - Tin* bermalam di istana yang disediakan untuk para tamu agung. Ketika itu ada sebuah terompah rumput yang belum selesai dibuat, diletakkan pada suatu jendela dan ketika dicari oleh penjaga istana itu ternyata tidak didapati.

huò wèn zhī yuē ruò shì hū cóng zhě zhī sōu yě
或 問 (问) 之 曰：若 是乎 從 (从) 者 之 廢 也？

yuē zǐ yǐ shì wéi qiè jù lái yǔ yuē dài fēi yě
曰：子以是為 (为) 竊 (窃) 屢 (屡) 來 (来) 與 (与) ？ 曰：殆非也。

fū zǐ zhī shè kē yě wǎng zhě bù zhuī lái zhě bù jù
夫子之設 (设) 科也，往者不追，來 (来) 者不拒。

gǒu yǐ shì xīn zhì sī shòu zhī ér yǐ yǐ
苟 以 是 心 至 ， 斯 受 之 而 已 矣 。

30.2. Ada orang bertanya, “Tidakkah itu disembunyikan pengikut guru?” “Tuan mengira pengikutku ini datang kemari untuk mencuri terompah?”
“Saya kira tidak. Hanya saja cara guru menerima murid, tidak mau mengusut asal usulnya dan tidak menolak mereka yang datang. Asal datang baik-baik, dengan maksud belajar lalu guru terima!”

mèng zǐ yuē rén jiē yǒu suǒ bù rěn dà zhī yū qí suǒ rěn rén yě
孟 子 曰 : 人 皆 有 所 不 忍 , 達 (达) 之 於 (于) 其 所 忍 , 仁 也 ;
réni jiē yǒu suǒ bù wéi dà zhī yū qí suǒ wéi yì yě
人 皆 有 所 不 為 (为) , 達 (达) 之 於 (于) 其 所 為 (为) , 義 (义) 也 。

31.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Orang tentu mempunyai perasaan tidak tega akan sesama manusia. Bila dikembangkan sampai berhasil, itulah Cinta Kasih. Orang tentu mempunyai perasaan adanya hal-hal yang tidak layak dilakukan. Bila dikembangkan sampai berhasil, itulah Kebenaran.

réni néng chōng wú yù hài rén zhī xīn ér rén bù kě shèng yòng yě
人 能 充 無 (无) 欲 害 人 之 心 , 而 仁 不 可 胜 (胜) 用 也 ;
réni néng chōng wú chuān yú zhī xīn
人 能 充 無 (无) 穿 踰 (逾) 之 心 ,
ér yì bù kě shèng yòng yě
而 義 (义) 不 可 胜 (胜) 用 也 。

31.2. “Bila orang dapat meluaskan keinginan untuk tidak mencelakai orang, Cinta Kasihnya tentu tidak dapat dikalahkan. Bila orang mau meluaskan sifat hatinya yang tidak mau melompati pagar atau melubangi rumah orang, niscaya kesadaran Kebenarannya tidak dapat dikalahkan.

réni néng chōng wú shòu ēr rǔ zhī shí
人 能 充 無 (无) 受 爾 (尔) 汝 之 實 (实) ,

wú suǒ wǎng ér bù wéi yì yě
無 (无) 所 往 而 不 為 (为) 義 (义) 也;

31.3. “Bila orang mau meluaskan sifat hati tidak suka ditunjuk-tunjuk orang, niscaya di manapun akan berusaha berbuat Benar.

shì wèi kě yǐ yán ér yán shì yǐ yán tiǎn zhī yě
士 未 可 以 言 而 言 , 是 以 言 餋 之 也 ;

kě yǐ yán ér bù yán shì yǐ bù yán tiǎn zhī yě
可 以 言 而 不 言 , 是 以 不 言 餋 之 也 ,

shì jiē chuān yú zhī lèi yě
是 皆 穿 谕 (逾) 之 類 (类) 也 。

31.4. “Bila orang berbicara sebelum saat berbicara, ini berarti membelokkan bicara. Sebaliknya pada saat harus berbicara tidak mau berbicara, ini akan membelokkan bicara orang dengan tidak berbicara. Hal ini sama saja dengan melompati pagar dan melubangi rumah orang.”

mèng zǐ yuē yán jìn ér zhǐ yuǎn zhě shàn yán yě
孟 子 曰 : 言 近 而 指 遠 (远) 者 , 善 言 也 ;

shǒu yuē ér shī bó zhě shàn dào yě
守 約 (约) 而 施 博 者 , 善 道 也 。

jūn zǐ zhī yán yě bù xià dài ér dào cún yān
君 子 之 言 也 , 不 下 帶 (带) 而 道 存 焉 。

32.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Kata-kata yang dapat menggunakan hal-hal yang dekat sebagai perumpamaan untuk menunjukkan hal-hal yang jauh, itulah kata-kata yang baik. Peraturan yang mudah difahami tetapi mengandung hal-hal yang luas, itulah peraturan yang baik. Kata-kata seorang *Jun Zi - Kun Cu* itu tidak berlarut-larut tetapi Jalan Suci terpelihara di dalamnya.

jūn zǐ zhī shǒu xiū qí shēn ér tiān xià píng
君子之守，修其身而天下平。

32.2. “Seorang *Jun Zi* - *Kun Cu* selalu berusaha dengan membina diri dapat membawa damai bagi dunia.

rénn bìng shě qí tián ér yún rénn zhī tián
人病舍其田而芸人之田：

suǒ qiú yú rénn zhě zhòng ér suǒ yǐ zì rèn qīng
所求於(于)人者重，而所以自任輕(轻)。

32.3. “Tetapi cacat orang ialah mereka menyia-nyiakan sawah sendiri dan menyiangi sawah orang lain. Membebani orang-orang lain dengan kewajiban yang berat, dan membebani diri sendiri dengan kewajiban yang ringan.”

mèng zǐ yuē yáo shùn xìng zhě yě tāng wǔ fǎn zhī yě
孟子曰：堯(尧)舜，性者也；湯(汤)武，反之也。

33.1. *Meng Zi* - *Bing Cu* berkata: “Raja *Yao* - *Giau* dan *Shun* - *Sun* dipimpin oleh Watak Sejatinya: Raja *Tang* - *Thong* dan Raja *Wu* - *Bu* dipimpin oleh usahanya. (*Meng Zi* - *Bing Cu* VII A. 30).

dòng róng zhōu xuán zhōng lǐ zhě shèng dé zhī zhì yě
動(动)容周旋中禮(礼)者，盛德之至也。

33.2. “Bila segenap gerak, wajah dan tingkah laku dapat tepat dengan Kesusilaan, itu tentu karena sudah mencapai puncak Kebajikan Sempurna.

kū sǐ ér ài fēi wéi shēng zhě yě
哭死而哀，非為(为)生者也。

33.3. “Menangisi orang mati itu ialah karena sedih, bukan untuk dilihat yang masih hidup.

jīng dé bù huí fēi yǐ gàn lù yě
經 (经) 德 不 回 , 非 以 干 祿 (禄) 也 。

33.4. “Menjalankan Kebajikan janganlah ragu-ragu, dan jangan sekedar untuk mendapat upah.

yán yǔ bì xìn fēi yǐ zhèng xíng yě
言 語 (语) 必 信 , 非 以 正 行 也 。

33.5. “Bericara hendaklah Dapat Dipercaya, jangan hanya sekedar menunjukkan mau berlaku lurus.

jūn zǐ xíng fǎ yǐ sì mìng ér yǐ yǐ
君 子 行 法 , 以 俟 命 而 已 矣 。

33.6. “Seorang *Jun Zi - Kun Cu* berbuat dengan berlandaskan hukum, akan hasilnya berserah kepada Firman.”

mèng zǐ yuē shuì dà rén zé miǎo zhī wù shì qí wēi wēi rán
孟 子 曰 : 說 大 人 , 則 (则) 藐 之 , 勿 視 (视) 其 巍 巍 然 。

34.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Kalau hendak memberi nasehat kepada seorang pembesar, harus dapat memandang ringan kepadanya, jangan memandang kebesaran atau kementerengannya.

táng gāo shù rèn cuī tí shù chǐ wǒ dé zhì fú wéi yě
堂 高 數 (数) 仞 , 檻 題 (题) 數 (数) 尺 , 我 得 志 , 弗 為 (为) 也 。

shí qián fāng zhàng shì qiè shù bǎi rén wǒ dé zhì fú wéi yě
食 前 方 丈 , 侍 妾 數 (数) 百 人 , 我 得 志 , 弗 為 (为) 也 。

bān lè yǐn jiǔ qū chěng tián liè
般 樂 (乐) 飲 (饮) 酒 , 驅 (驱) 騞 (骋) 田 獵 (猎) ,

hòu chē qiān shèng wǒ dé zhì fú wéi yě
後 (后) 車 (车) 千 乘 , 我 得 志 , 弗 為 (为) 也 。

zài bǐ zhě jiē wǒ suǒ bù wéi yě
在彼者，皆我所不為（为）也；

zài wǒ zhě jiē gǔ zhī zhì yě wú hé wèi bǐ zāi
在我者，皆古之制也。吾何畏彼哉？

34.2. “Istana yang bagus dengan tembok yang tinggi dan tiang-tiangnya yang besar, kalau citaku berhasil, bukan itu yang kuharapkan. Makanan yang tersaji di atas meja sampai beberapa *Ren* (1 *Ren* = 1 depa = 4 hasta = 6 kaki ; 1 kaki = 12 inci = 0,304 m), pelayanan oleh dayang-dayang yang ratusan jumlahnya; kalau citaku berhasil, bukan itu yang kuharapkan. Dapat bersenang-senang, minum arak atau berburu diantar dengan ribuan kereta; kalau citaku berhasil, bukan itu yang kuharapkan. Kalau semua yang dibanggakan itu bukan yang kuharapkan, dan yang ada pada diriku ialah ajaran-ajaran orang-orang jaman dahulu itu, mengapa aku mesti merasa takut kepadanya?”

mèng zǐ yuē yǎng xīn mò shàn yū guǎ yù
孟子曰：養（养）心莫善於（于）寡欲。

qí wéi rén yě guǎ yù suī yǒu bù cún yān zhě guǎ yǐ
其為（为）人也寡欲，雖（虽）有不存焉者，寡矣；

qí wéi rén yě duō yù suī yǒu cún yān zhě guǎ yǐ
其為（为）人也多欲，雖（虽）有存焉者，寡矣。

35.1. *Meng Zi - Bing Cu* berkata, “Untuk memelihara Hati, tiada yang lebih baik daripada mengurangi keinginan. Kalau orang dapat mengurangi keinginan, meskipun ada kalanya tidak dapat menahannya, niscaya tiada seberapa.

Kalau orang banyak keinginan-keinginannya, meskipun ada kalanya ia dapat menahannya, niscaya tiada seberapa.”

zēng xī shì yáng zǎo ér zēng zǐ bù rěn shí yáng zǎo
曾皙嗜羊棗（枣），而曾子不忍食羊棗（枣）。

gōng sūn chǒu wèn yuē
公孫（孙）醜（丑）問（问）曰：

kuài zhì yǔ yáng zǎo shú měi
膾 (脍) 炙 與 (与) 羊棗 (枣) 孰 美 ?

mèng zǐ yuē kuài zhì zāi
孟子曰：膾 (脍) 炙 哉 !

gōng sūn chǒu yuē
公 孫 (孙) 酣 (丑) 曰 :

rán zé zēng zǐ hé wéi shí kuài zhì ér bù shí yáng zǎo
然 則 (则) 曾 子 何 為 (为) 食 膾 (脍) 炙 而 不 食 羊 棗 (枣) ?

yuē kuài zhì suǒ tóng yě yáng zǎo suǒ dù yě
曰 : 膾 (脍) 炙 所 同 也 , 羊 棗 (枣) 所 獨 (独) 也 。

huì míng bù huì xìng xìng suǒ tóng yě míng suǒ dù yě
諱 (讳) 名 不 謿 (讳) 姓 , 姓 所 同 也 , 名 所 獨 (独) 也 。

36.1. Dahulu *Zeng Xi - Cing Sik* suka makan kurma kambing. Kemudian, *Zeng Zi - Cing Cu* tidak sampai hati makan kurma kambing.

Gong Sun Chou - Kong Sun Thio bertanya, “Lebih enak manakah, daging cacah panggang dengan kurma kambing?”

Meng Zi - Bing Cu menjawab, “Lebih enak daging cacah panggang.”

Gong Sun Chou - Kong Sun Thio berkata, “Nah, kalau begitu mengapa *Zeng Zi - Cing Cu* mau makan daging cacah panggang dan tidak mau makan kurma kambing?” “Daging cacah panggang itu semua orang suka memakannya, tetapi akan kurma kambing hanya dia menyukainya. Hal ini seperti orang tidak berani memakai nama orang tuanya tetapi memakai nama marganya. Ini karena nama marga itu dipakai semuanya, sedang nama orang tua itu hanya perseorangan.”

wàn zhāng wèn yuē kǒng zǐ zài chén yuē hé guī hū lái
萬 (万) 章 問 (问) 曰 : 孔 子 在 陳 (陈) 曰 : 盍 歸 (归) 乎 來 (来) !

wú dǎng zhī xiǎo zǐ kuáng jiǎn jìn qǔ bù wàng qí chū
吾 黨 (党) 之 小 子 狂 簡 (简) , 進 (进) 取 , 不 忘 其 初 。

kǒng zǐ zài chén hé sī lǔ zhī kuáng shì
孔 子 在 陳 (陈) , 何 思 魯 (鲁) 之 狂 士 ?

37.1. *Wan Zhang - Ban Ciang* bertanya, "Ketika *Kong Zi - Khong Cu* di Negeri *Chen - Tien*, bersabda, 'Marilah pulang! Murid-muridku di sana (di Negeri *Lu - Lo*) masih banyak yang bercita-cita tinggi dan berkemauan besar; mereka maju tetapi masih belum dapat meninggalkan kebiasaan-kebiasaan mereka.' Ketika itu *Kong Zi - Khong Cu* di Negeri *Chen - Tien*, mengapa memikirkan Siswa-Siswa yang bercita-cita tinggi di Negeri *Lu - Lo*? (*Lun Yu - Lun Gi* V. 22; XIII. 21)

mèng zǐ yuē kǒng zǐ bù dé zhōng dào ér yǔ zhī
孟 子 曰 : 孔 子 不 得 中 道 而 與 (与) 之 ,

bì yě kuáng juàn hū
必 也 狂 猥 (狷) 乎 !

kuáng zhě jìn qǔ juàn zhě yǒu suǒ bù wéi yě
狂 者 進 (进) 取 , 猥 (狷) 者 有 所 不 為 (为) 也 。

kǒng zǐ qǐ bù yù zhōng dào zāi bù kě bì dé gù sī qí cì yě
孔 子 岂 (岂) 不 欲 中 道 哉 ? 不 可 必 得 , 故 思 其 次 也 。

37.2. *Meng Zi - Bing Cu* menjawab, "Ketika itu *Kong Zi - Khong Cu* belum mendapatkan orang yang benar-benar dapat tepat di dalam Jalan Suci, maka memikirkan kepada mereka yang bercita-cita tinggi dan berhati-hati. Yang bercita-cita tinggi akan berusaha maju, dan yang berhati-hati tahu apa yang tidak boleh dilakukan.

Kong Zi - Khong Cu bukannya tidak inginkan murid yang bisa tepat di dalam Jalan Suci, tetapi karena tidak mendapatkannya, maka dicari yang tingkat ke dua."

gǎn wèn hé rú sī kě wèi kuáng yǐ
敢 問 (问) 何 如 斯 可 謂 (谓) 狂 矣 ?

yuē rú qín zhāng zēng xī mù pí zhě
曰 : 如 琴 張 (张) , 曾 暫 , 牧 皮 者 ,

kǒng zǐ zhī suǒ wèi kuáng yǐ
孔 子 之 所 謂 (谓) 狂 矣 。

37.3. "Memberanikan bertanya, bagaimana orang yang bercita-cita tinggi itu?" "Yaitu yang seperti *Qin Zhang* - *Khiem Tiang*, *Zeng Xi* - *Cing Sik* dan *Mu Pi* - *Bok Phi*. Merekalah yang dinamakan bercita-cita tinggi oleh *Kong Zi* - *Khong Cu*."

hé yǐ wèi zhī kuáng yě
何 以 謂 (谓) 之 狂 也 ?

37.4. "Mengapa dinamakan yang bercita-cita tinggi?"

yuē qí zhì xiāo xiāo rán yuē gǔ zhī rén gǔ zhī rén
曰 : 其 志 嘻 嘻 然 , 曰 : 古 之 人 , 古 之 人 。

yí kǎo qí xíng ér bú yǎn yān zhě yě
夷 考 其 行 , 而 不 掩 焉 者 也 。

37.5. "Sebab cita-cita maupun kata-katanya sangat tinggi. Sering mereka berkata, 'Demikianlah orang jaman dahulu. Demikianlah orang jaman dahulu. Tetapi kalau ditilik perbuatannya, ternyata belum sesuai dengan perkataannya.

kuáng zhě yòu bù kě dé yù dé bú xiè bú jié zhī shì ér yǔ zhī
狂 者 又 不 可 得 , 欲 得 不 屑 不 累 之 士 而 與 (与) 之 ,

shì juàn yě shì yòu qí cì yě
是 猥 (狷) 也 , 是 又 其 次 也 。

37.6. Kalau tidak bisa mendapatkan yang orang bercita-cita tinggi beliaupun mau mendapatkan Siswa yang tidak suka melakukan hal-hal yang tidak bersih. Demikianlah orang yang berhati-hati itu dan tingkat ke dua, kalau dibandingkan tadi.

kǒng zǐ yuē guò wǒ mén ér bú rù wǒ shì wǒ bú hàn yān zhě
孔 子 曰 : 過 (过) 我 門 (门) 而 不 入 我 室 , 我 不 憾 焉 者 ,

qí wéi xiàng yuán hū xiàng yuán dé zhī zéi yě
其 惟 鄉 (乡) 原 乎 ! 鄉 (乡) 原 , 德 之 賊 (贼) 也 。

37.7. “*Kong Zi - Khong Cu* berkata, ‘Mereka yang melewati GerbangKu tetapi tidak mau masuk Ruang RumahKu, aku tidak menyesalinya. Mereka ialah orang yang hanya pandai menarik perhatian untuk mendapat pujiannya di kampung halamannya. Orang yang pandai menarik perhatian untuk mendapat pujiannya di kampung halamannya itu sesungguhnya pencuri Kebajikan.’”

yuē hé rú sī kě wèi zhī xiāng yuán yǐ
曰：何如斯可謂（謂）之鄉（乡）原矣？

37.8. “Bagaimanakah hal orang yang hanya pandai menarik perhatian untuk mendapat pujiannya di kampung halamannya itu?” (*Lun Yu - Lun Gi* XVII. 13).

yuē hé yǐ shì xiāo xiāo yě yán bù gù xíng
曰：何以是嚙嚙也？言不顧（顧）行，
xíng bù gù yán zé yuē gǔ zhī rén gǔ zhī rén
行不顧（顧）言，則（则）曰：古之人，古之人。

xíng hé wéi jǔ jǔ liáng liáng
行何為（为）踽踽涼涼？

shēng sī shì yě wéi sī shì yě shàn sī kě yǐ
生斯世也，為（为）斯世也，善斯可矣。

yān rán mèi yū shì yě zhě shì xiāng yuán yě
閼（閼）然媚於（于）世也者，是鄉（乡）原也。

wàn zǐ yuē yī xiāng jiē chēng yuán rén yān
萬（万）子曰：壹（一）鄉（乡）皆稱（称）原人焉，

wú suǒ wǎng ér bù wéi yuán rén
無（无）所往而不為（为）原人，

kǒng zǐ yǐ wéi dé zhī zéi hé zāi
孔子以為（为）德之賊（贼），何哉？

37.9. “Mereka hanya pandai mencela orang-orang yang kata-katanya tinggi dengan berkata, ‘Kata-katanya tidak sesuai dengan perbuatannya, perbuatannya tidak sesuai dengan kata-katanya, dan hanya bisa berkata: demikianlah orang jaman dahulu! Demikianlah orang jaman dahulu!’ Dan kepada orang yang bersikap hati-hati, mereka

berkata, ‘Mengapa mereka bersikap begitu diam dan dingin? Hidup dalam jaman ini, berbuatlah menurut jaman. Bukankah itu terbaik?’ Demikianlah sikapnya seperti budak-budak istana; merekalah yang dinamai orang yang hanya pandai menarik perhatian untuk mendapat pujian di kampung halamannya.”

Wan Zhang - Ban Ciang bertanya, “Orang-orang se-kampung menganggap perbuatan mereka cocok, mengapa *Kong Zi - Khong Cu* menamakan mereka pencuri Kebajikan?”

yuē fēi zhī wú ju yě cì zhī wú cì yě
曰：非之無(无)舉(举)也，刺之無(无)刺也，

tóng hū liú sú hé hū wū shì jū zhī sì zhōng xìn
同乎流俗，合乎汙(汚)世，居之似忠信，

xíng zhī sì lián jié zhòng jiē yuè zhī zì yǐ wéi shì
行之似廉潔(洁)，眾(众)皆悅之，自以為(为)是，

ér bù kě yǔ rù yáo shùn zhī dào gù yuē dé zhī zéi yě
而不可與(与)入堯(尧)舜之道，故曰，德之賊(贼)也。

37.10. “Kalau hendak disalahkan, tidak ada yang dapat disalahkan. Kalau hendak dicela tidak ada yang dapat dicela. Mereka mengikuti adat yang ada, dan bersikap seolah-olah Setia dan Dapat Dipercaya, dapat berbuat seperti suci dan bersih sehingga umum suka kepadanya. Mereka menganggap dirinya paling betul dan tidak mau menerima Jalan Suci *Yao - Giau* dan *Shun - Sun*. maka dinamai pencuri Kebajikan.

kǒng zǐ yuē wú sì ér fēi zhě
孔子曰：惡(恶)似而非者：

wú yǒu kǒng qí luàn miáo yě
惡(恶)莠，恐其亂(乱)苗也；

wú nìng kǒng qí luàn yì yě
惡(恶)佞，恐其亂(乱)義(义)也；

wu lì kǒu kǒng qí luàn xìn yě
惡 (恶) 利 口 , 恐 其 亂 (乱) 信 也 ;

wu zhèng shēng kǒng qí luàn yuè yě
惡 (恶) 鄭 (郑) 聲 (声) , 恐 其 亂 (乱) 樂 (乐) 也 ;

wu zǐ kǒng qí luàn zhū yě
惡 (恶) 紫 , 恐 其 亂 (乱) 朱 也 ;

wu xiāng yuán kǒng qí luàn dé yě
惡 (恶) 鄉 (乡) 原 , 恐 其 亂 (乱) 德 也 。

37.11. “*Kong Zi - Khong Cu* bersabda, ‘Aku benci hal-hal yang mirip tetapi palsu. Aku benci akan rumput perusak yang dapat mengacaukan tunas yang baik. Aku benci akan kata-kata muslihat yang dapat mengacaukan Kebenaran. Aku benci akan mulut yang tajam dapat mengacaukan sikap Dapat Dipercaya. Aku benci akan musik Negeri *Zheng - Ting* yang dapat mengacaukan musik yang baik. Aku benci akan warna ungu yang dapat mengacaukan warna merah. Dan aku benci akan orang yang hanya pandai menarik perhatian untuk mendapat pujian di kampung halamannya karena akan mengacaukan Kebajikan. (*Lun Yu - Lun Gi* XV. 11; X. 6)

jūn zǐ fǎn jīng ér yǐ yǐ
君 子 反 經 (经) 而 已 矣 。

jīng zhèng zé shù mǐn xìng
經 (经) 正 , 則 (则) 庶 民 興 (兴) ;

shù mǐn xìng sī wú xié tè yǐ
庶 民 興 (兴) , 斯 無 (无) 邪 懈 矣 。

37.12. “Seorang *Jun Zi - Kun Cu* harus mencari kembali aturan-aturan yang benar. Kalau aturan-aturan yang benar itu sudah dapat diluruskan kembali, rakyat niscaya dapat sadar. Setelah demikian maka segala hal yang menyimpang tadi akan hilang dengan sendirinya.”

mèng zǐ yuē yóu yáo shùn zhì yū tāng
孟 子 曰 : 由 尧 (尧) 舜 至 於 (于) 湯 (汤) ,

wǔ bǎi yǒu yú suì ruò yǔ gāo yáo zé jiàn ér zhī zhī
五 百 有 餘 (馀) 歲 (岁) ; 若 禹 , 皋 陶 , 則 (则) 見 见 而 知 之 ;

ruò tāng zé wén ér zhī zhī
若 湯 (汤) , 則 (则) 聞 (闻) 而 知 之 。

38.1. Meng Zi - Bing Cu berkata, “Dari Yao - Giau dan Shun - Sun sampai Cheng Tang - Sing Thong kira-kira lima ratus tahun lamanya. Orang-orang seperti Yu - I dan Gao Yao - Koo Yau masih dapat langsung mengenalnya, tetapi Cheng Tang - Sing Thong mengenalnya hanya karena mendengar.

yóu tāng zhì yū wén wáng wǔ bǎi yǒu yú suì
由 湯 (汤) 至 於 (于) 文 王 , 五 百 有 餘 (馀) 歲 (岁) ,

ruò yī yǐn lái zhū zé jiàn ér zhī zhī
若 伊 尹 , 萊 朱 , 則 (则) 見 (见) 而 知 之 ;

ruò wén wáng zé wén ér zhī zhī
若 文 王 , 則 (则) 聞 (闻) 而 知 之 。

38.2. “Dari Cheng Tang - Sing Thong sampai Raja Wen - Bun kira-kira lima ratus tahun lamanya. Orang-orang seperti Yi Yin - I len dan Lai Zhu - Lai Cu masih dapat langsung mengenalnya, tetapi Raja Wen - Bun mengenalnya hanya karena mendengar. (*Shu Jing - Su King* IV. 2)

yóu wén wáng zhì yū kǒng zǐ wǔ bǎi yǒu yú suì
由 文 王 至 於 (于) 孔 子 , 五 百 有 餘 (馀) 歲 (岁) ,

ruò tài gōng wàng sànyí shēng zé jiàn ér zhī zhī
若 太 公 望 , 散 宜 生 , 則 (则) 見 (见) 而 知 之 ;

ruò kǒng zǐ zé wén ér zhī zhī
若 孔 子 , 則 (则) 聞 (闻) 而 知 之 。

38.3. “Dari Raja Wen - Bun sampai Kong Zi - Khong Cu juga kira-kira lima ratus tahun lamanya. Orang-orang seperti Tai Gong Wang - Thai Kong Bong dan San Yi Sheng -

San Gi Sing masih dapat langsung mengenalnya, tetapi *Kong Zi - Khong Cu* mengenalnya karena mendengar. (*Meng Zi - Bing Cu* IV A. 13)

yóu kǒng zǐ ér lái zhì yū jīn bǎi yǒu yú suì
由 孔 子 而 來 (来) 至 於 (于) 今 , 百 有 餘 (餘) 歲 (岁) ,

qù shèng rén zhī shì ruò cǐ qí wèi yuǎn yě
去 聖 (圣) 人 之 世 若 此 其 未 遠 (远) 也 ,

jìn shèng rén zhī jū ruò cǐ qí shèn yě
近 聖 (圣) 人 之 居 若 此 其 甚 也 ,

rán ér wú yǒu hū ěr zé yì wú yǒu hū ěr
然 而 無 (无) 有 乎 爾 (尔) , 則 (则) 亦 無 (无) 有 乎 爾 (尔) 。

38.4. “Dari *Kong Zi - Khong Cu* sampai sekarang, baru kira-kira seratus tahun. Kalau dilihat jarak waktu Nabi meninggalkan kita, belum terlalu jauh dan kediaman Nabi juga dekat saja, bahkan sangat dekat. Mengapa tiada yang meneruskan ajaran Nya? Benarkah tiada yang meneruskan ajaran Nya?” (*Meng Zi - Bing Cu* II B. 13).